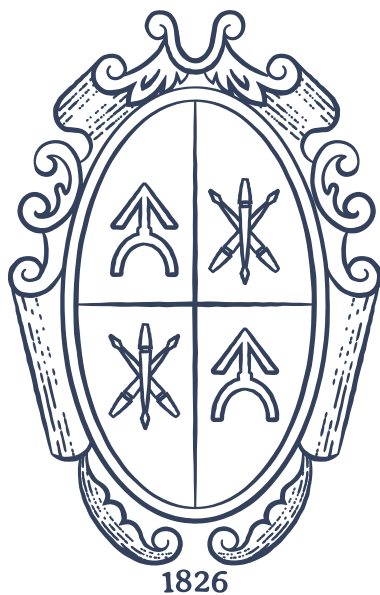

POLSKA AKADEMIA NAUK BIBLIOTEKA KÓRNICKA

Sprawozdanie z działalności w 2025 roku

Kórnik, kwiecień 2026 r.

I. WSTĘP

Rok 2025 był dla PAN Biblioteki Kórnickiej czasem intensywnej pracy, dynamicznych przemian organizacyjnych oraz konsekwentnego wzmocnienia pozycji instytucji jako jednego z najważniejszych ośrodków dziedzictwa kulturowego i badań humanistycznych w Polsce. Biblioteka realizowała swoje ustawowe zadania w zakresie ochrony, opracowywania, udostępniania i popularyzacji zbiorów, jednocześnie podejmując działania modernizacyjne odpowiadające na wyzwania współczesności.

Do największych osiągnięć roku należy zaliczyć uzyskanie dofinansowania w ramach programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027 na projekt „Ocalone dziedzictwo odkryte na nowo...”, którego wartość przekracza 14,5 mln zł. Pozyskane środki umożliwią w kolejnych latach szeroko zakrojone działania związane z zabezpieczeniem, digitalizacją i udostępnieniem najcenniejszych kolekcji Biblioteki, w tym zbiorów wpisanych na listy UNESCO, a także rozwój nowoczesnych usług cyfrowych. Uzyskanie finansowania było rezultatem wielomiesięcznych prac koncepcyjnych i organizacyjnych prowadzonych przez zespół Biblioteki.

Rok 2025 przyniósł również znaczące postępy w zakresie usprawniania procesów wewnętrznych. Kontynuowano wdrażanie elektronicznego systemu zarządzania zasobem, rozwijano elektroniczne inwentarze, uruchomiono nowe funkcjonalności zamawiania zbiorów oraz rozszerzono katalog online. Działania te przełożyły się na usprawnienie obsługi użytkowników, zwiększenie przejrzystości danych o zbiorach oraz stworzenie podstaw pod dalszą modernizację infrastruktury informacyjnej. Biblioteka utrzymała wysoką aktywność w zakresie opracowywania zbiorów, działalności naukowej, edukacyjnej i informacyjnej. Realizowano tysiące udostępnień, prowadzono kwerendy dla badaczy i użytkowników, organizowano zajęcia edukacyjne, a także rozwijano obecność zbiorów w przestrzeni cyfrowej poprzez systematyczną digitalizację.

Istotnym sukcesem było także wzbogacenie zbiorów Biblioteki. Na szczególne podkreślenie zasługuje zakup unikatowej kolekcji 66 rękopisów z archiwum rodowego Dobieckich, obejmującej m.in. dokumenty królewskie z własnoręcznymi podpisami władców Polski, w tym Anny Jagiellonki, Jana III Sobieskiego czy Stanisława Augusta Poniatowskiego. Kontynuowano ponadto zakupy starodruków, rękopisów i innych cennych materiałów, a także przyjmowano liczne dary i spuścizny naukowe.

W 2025 r. PAN Biblioteka Kórnicka odnotowała znaczący sukces w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez odzyskanie taszki należącej pierwotnie do siodła przypisywanego królowi Michał Korybut Wiśniowiecki. Obiekt ten stanowił stratę

wojenną, utraconą w dramatycznych okolicznościach II wojny światowej, a jego powrót do zbiorów zamyka ważny etap wieloletnich starań rewindykacyjnych. Kluczową rolę w tym procesie odegrało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które prowadzi działania na rzecz odzyskiwania rozproszonych dóbr kultury i wsparło procedurę restytucyjną. Sukces ten nie byłby jednak możliwy bez wieloletniej, cierpliwej pracy bibliotekarzy PAN Biblioteki Kórnickiej, którzy konsekwentnie gromadzili materiał dowodowy potwierdzający przynależność taszki do przedwojennych zbiorów Biblioteki, analizowali dokumentację archiwalną, dawne inwentarze oraz ikonografię. Odzyskanie zabytku ma znaczenie nie tylko symboliczne jako przywrócenie utraconego elementu narodowego dziedzictwa, lecz także naukowe i muzealne, umożliwia bowiem pełniejsze odtworzenie historycznego zespołu oraz jego prezentację w integralnym kształcie.

Rok 2025 był zarazem czasem ważnego jubileuszu – stulecia utworzonej przez Władysława Zamoyski Fundacja Zakłady Kórnickie, dawnego właściciela Biblioteki Kórnickiej i instytucji, która odegrała fundamentalną rolę w jej rozwoju. Z tej okazji w Zamek w Kórniku przygotowano wystawę pt. „Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego”, ukazującą genezę fundacji oraz jej znaczenie dla ochrony narodowego dziedzictwa. Szczególnie podkreślono dynamiczny rozwój Biblioteki Kórnickiej pod skrzydłami Fundacji w okresie dwudziestolecia międzywojennego, kiedy instytucja umacniała swoją rangę naukową, rozwijała zbiory i pełniła coraz istotniejszą rolę w polskim życiu intelektualnym. Jubileusz stał się okazją do przypomnienia, że współczesna pozycja Biblioteki wyrasta z dalekowzrocznej wizji fundatora oraz trwałości instytucji powołanych do służby kulturze i nauce.

Istotnym obszarem działalności PAN Biblioteki Kórnickiej w 2025 r. były również prace remontowe i inwestycyjne prowadzone w zabytkowych obiektach pozostających pod jej opieką. Szczególne znaczenie miały kontynuacja procesu konserwacji murów przyziemi zamku w Kórniku oraz zakończenie ważnego etapu remontu piwnic Pałac Działyńskich – jednej z najcenniejszych rezydencji historycznych Poznania i zarazem siedziby Biblioteki w stolicy Wielkopolski. Wykonane prace pozwoliły na zabezpieczenie substancji zabytkowej, poprawę stanu technicznego oraz stworzenie lepszych warunków dla przyszłego wykorzystania tej przestrzeni w działalności instytucji. Modernizacja przyziemi oraz piwnic stanowi element szerszego procesu troski o dziedzictwo materialne Biblioteki Kórnickiej, łączącego ochronę historycznej architektury z dostosowaniem obiektów do współczesnych standardów użytkowania.

Równocześnie rok 2025 ujawnił szereg wyzwań. Należały do nich rosnące potrzeby kadrowe i organizacyjne związane z rozwojem działalności cyfrowej, konieczność dalszej modernizacji infrastruktury magazynowej i technicznej, a także godzenie bieżącej

obsługi użytkowników z czasochłonnymi procesami porządkowania, ewidencji i konserwacji zasobu. Odpowiedzią na te potrzeby były zmiany organizacyjne, w tym powołanie drugiej wicedyrektorki odpowiedzialnej za obszar cyfryzacji i projektów rozwojowych.

Podsumowując, rok 2025 można uznać za czas dobrze wykorzystanych szans rozwojowych. Biblioteka nie tylko sprawnie realizowała codzienne obowiązki związane z ochroną i udostępnianiem dziedzictwa, lecz także skutecznie przygotowała fundamenty pod nowy etap rozwoju, którego kluczowymi hasłami będą cyfrowa dostępność, bezpieczeństwo zbiorów oraz nowoczesne zarządzanie instytucją.

Magdalena Biniaś-Szkopek

II. SPRAWY ORGANIZACYJNE

1. Rada Naukowa

Na podstawie decyzji władz PAN z roku 2024 Rada Naukowa PAN BK nie została powołana.

2. Kadra Biblioteki

Na dzień 31 grudnia 2025 r. w PAN Bibliotece Kórnickiej zatrudnionych było 61 osób (łącznie 59,75 etatu). W pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 58 osób, natomiast 3 osoby pracowały w niepełnym wymiarze czasu pracy (lista pracowników stanowi załącznik nr 1).

W okresach wzmożonego ruchu turystycznego, w celu zapewnienia właściwej obsługi muzeum, zatrudniano dodatkowe osoby za pośrednictwem firmy zewnętrznej oraz na podstawie umów zlecenia.

Powołanie wicedyrektorki

Z dniem 1 października 2025 r. w PAN Bibliotece Kórnickiej powołano dr Aleksandrę Losik na stanowisko wicedyrektorki. Tym samym w strukturze organizacyjnej Biblioteki funkcjonują dwie wicedyrektorki o równorzędnym statusie. Powołanie to było podyktowane rosnącym znaczeniem obszaru cyfryzacji, w szczególności w zakresie rozwoju Elektronicznego Katalogu i Platformy Cyfrowej Biblioteki, digitalizacji zbiorów i ich długoterminowego zabezpieczenia. Zmiana struktury organizacyjnej pozostaje w bezpośrednim związku z realizacją projektu FERC.02.03-IP.01-0030/25 oraz przygotowaniem do jubileuszy 200-lecia Biblioteki Kórnickiej i 600-lecia Zamku Kórnickiego. Do zakresu obowiązków wicedyrektorki należy w szczególności nadzór nad rozwojem infrastruktury cyfrowej, koordynacja procesów digitalizacji, a także inicjowanie, pozyskiwanie i realizacja projektów finansowanych ze środków krajowych i europejskich.

Zmiana stanowiska pracy

Od dnia 1 czerwca 2025 r. Justyna Kieslich zmieniła stanowisko pracy i realizuje obowiązki służbowe w dwóch obszarach organizacyjnych Biblioteki. W wymiarze 1/2 etatu wykonuje zadania w ramach Działu Ruchu Turystycznego, podlegając kierownikowi tego działu, natomiast w pozostałym wymiarze 1/2 etatu została

oddelegowana do realizacji zadań z zakresu promocji i edukacji, które wykonuje pod kierunkiem specjalistki ds. promocji i edukacji.

Zakończenie współpracy

W dniu 17 czerwca 2025 r. współpracę z PAN Biblioteką Kórnicką zakończyła Pani Maria Pawłowska, wieloletnia pracownica Działu Ruchu Turystycznego.

Zatrudnienie nowych pracowników

W 2025 r. zatrudnione zostały następujące osoby:

- od dnia 2 czerwca 2025 r. Katarzyna Piechowiak (Dział Ruchu Turystycznego, stanowisko: opiekunka ekspozycji muzealnej);
- od dnia 1 września 2025 r. Agnieszka Sieradzka (Dział Magazynów, stanowisko: magazynierka–sprzątaczką).

III. FINANSE

PAN Biblioteka Kórnicka była finansowana z dotacji budżetowych ujmowanych w części 67 budżetu państwa. Biblioteka w roku 2025 otrzymała z PAN następujące dotacje budżetowe:

- dotację podmiotową w wysokości 967 800,00 zł;
  - dotację celową na inwestycje – w wysokości 1 060 000,0 zł w tym:
    - 225 000,00 zł – na zakupy inwestycyjne
    - 835 000,00 zł – na roboty inwestycyjne
- Środki dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Wykonanie planu finansowego za 2025 rok

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie na 31.12.2025 r.
	Stan środków pieniężnych na początek roku	1 167 924,03
	Stan należności na początek roku	119 325,42
	Stan zobowiązań na początek roku	380 706,16
I.	PRZYCHODY OGÓŁEM	12 437 964,33
1.	Przychody z prowadzonej działalności	2 058 035,51
2.	Pozostałe przychody	1 090 419,24
3.	Dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z tego:	9 289 509,58
	dotacja podmiotowa	7 967 800,00
	dotacja celowa na inwestycje	1 060 000,00
	inne dotacje celowe*	261 709,58
II.	KOSZTY OGÓŁEM	10 864 918,11
1.	Amortyzacja	819 895,59
	<i>amortyzacja od środków trwałych zakupionych z dotacji</i>	355 648,49
2.	Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	6 668 566,29
3.	Zakup towarów i usług	3 004 645,76
4.	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	76,00
5.	Pozostałe koszty	371 734,47
III.	Środki na wydatki majątkowe, z tego:	1 478 682,58
1.	inwestycje budowlane	1 105 712,58
1.1.	z dotacji celowej	835 000,00
1.2.	z projektów	
1.3.	ze środków własnych	270 712,58

2.	zakupy inwestycyjne	372 970,00
2.1.	z dotacji celowej	225 000,00
2.2.	z projektów	
2.3.	ze środków własnych	147 970,00
	Stan środków pieniężnych na koniec roku	2 033 560,50
	Stan należności na koniec roku	121 677,44
	Stan zobowiązań na koniec roku	455 180,22

Dodatkowe wsparcie w 2025 r. uzyskano także z Powiatu Poznańskiego, Miasta i Gminy Kórnik oraz z Fundacji Zakłady Kórnickie.

W pozycji „inne dotacje” ujęto środki przeznaczone na remont przyziemi Zamku Kórnickiego, udzielone przez Powiat Poznański (111 709,58 zł) oraz Miasto i Gminę Kórnik (150 000,00 zł).

Ponadto Biblioteka uzyskała darowizny z Fundacji Zakłady Kórnickie w łącznej wysokości 349 984,42 zł, w tym:

- 30 000,00 zł na organizację Czwartków Literackich;
- 100 000,00 zł na zakup zbiorów;
- 59 286,00 zł na wykonanie ekspertyzy i projektu dotyczącego renowacji zabytkowego drewnianego mostu przy Zamku Kórnickim;
- 47 970,00 zł na zakup, dostawę oraz montaż specjalistycznych regałów do przechowywania zbiorów (w dawnej pracowni fotograficznej);
- 12 000,00 zł na realizację wystawy on-line „W tym szaleństwie jest metoda – niezwykle dzieło Władysława Zamoyskiego”;
- 100 728,42 zł na remont i renowację murów wewnętrznych przyziemia Zamku w Kórniku – etap VII.

Uzyskane środki finansowe w istotny sposób wsparły realizację zadań statutowych Biblioteki, w szczególności w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, rozwoju infrastruktury oraz działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej.

IV. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA BIBLIOTEKI KÓRNICKIEJ

1. Wdrażanie elektronicznego systemu zarządzania zasobem BK

W 2025 roku w PAN Bibliotece Kórnickiej kontynuowano działania związane z wdrażaniem elektronicznego systemu zarządzania zasobem, ukierunkowane na dalszą cyfryzację procesów ewidencyjnych, porządkowanie obiegu materiałów bibliotecznych oraz przygotowanie organizacyjne do kolejnych etapów modernizacji. Prowadzone prace obejmowały rozwój elektronicznej inwentaryzacji zbiorów, rozbudowę inwentarzy elektronicznych, wdrożenie elektronicznego zamawiania zbiorów oraz uruchomienie usługi zamawiania plików. Działania te przyczyniły się do zwiększenia stopnia uporządkowania danych o zasobie, usprawnienia obsługi użytkowników oraz wzmocnienia podstaw do dalszej integracji procesów ewidencji, lokalizacji i udostępniania zbiorów.

Prowadzono również prace przygotowawcze do dalszego wdrażania elektronicznego zarządzania zasobem. Obejmowały one porządkowanie danych, ujednolicanie dokumentacji oraz dostosowywanie ewidencji zbiorów do nowych rozwiązań cyfrowych.

Istotnym rezultatem działań prowadzonych w 2025 roku było również uzyskanie dofinansowania na realizację projektu unijnego **„Ocalone dziedzictwo odkryte na nowo. Zabezpieczenie, opracowanie i digitalizacja zbiorów Biblioteki Kórnickiej wpisanych na listy UNESCO oraz kontynuacja procesu cyfryzacji najcenniejszych kolekcji z zasobu”**, przewidzianego do realizacji w okresie od 1 stycznia 2026 roku do 28 lutego 2029 roku. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach programu **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027 (FERC)**, Priorytet 2 „Zaawansowane usługi cyfrowe”, Działanie 2.3 „Cyfrowa dostępność i ponowne wykorzystanie informacji”. Beneficjentem projektu jest Polska Akademia Nauk Biblioteka Kórnicka. Całkowita wartość projektu wynosi 14 534 000 zł, w tym 11 585 603,15 zł stanowią środki europejskie, a 2 949 089,05 zł środki z budżetu państwa. Projekt nie ma charakteru partnerskiego.

Celem projektu jest zabezpieczenie, opracowanie, digitalizacja i szerokie udostępnienie online najcenniejszych zbiorów PAN Biblioteki Kórnickiej, w tym kolekcji wpisanych na listy UNESCO, a także modernizacja Platformy Cyfrowej PAN BK oraz budowa systemu Asystent Czytelnika opartego na technologiach sztucznej inteligencji. Zakres rzeczowy projektu obejmuje digitalizację 29 050 obiektów, wykonanie ponad

500 000 skanów wysokiej jakości, opracowanie i zabezpieczenie materiałów zgodnie ze standardami konserwatorskimi, rozbudowę istniejącej Platformy Cyfrowej, utworzenie modułu konserwacji, wdrożenie funkcji opartych na AI oraz przygotowanie otwartego API. Projekt przewiduje również szkolenia dla pracowników oraz zapewnienie pełnej dostępności cyfrowej zasobów zgodnie z wymaganiami WCAG 2.1 AA, FAIR i zasadami otwartych danych.

Digitalizacją objęte zostaną m.in. zbiory Biblioteki Braci Czeskich, akta „Sporu o Morskie Oko”, dokumenty pergaminowe, korespondencja Działyńskich, kolekcja fotografii, druki zwarte z lat 1919–1997 oraz seria „Urzednicy staropolscy”. W ramach projektu zaplanowano także rozwój usług cyfrowych, w tym nowych funkcji wyszukiwawczych i narzędzi wspierających korzystanie ze zbiorów. Zakładanym rezultatem będzie zarówno trwałe zabezpieczenie najcenniejszych kolekcji, jak i zwiększenie ich dostępności dla środowiska naukowego, instytucji kultury oraz szerokiego grona użytkowników.

Uzyskanie dofinansowania należy uznać za istotny rezultat działań przygotowawczych i rozwojowych prowadzonych przez Bibliotekę w 2025 roku oraz za ważny etap wzmacniania potencjału instytucji w zakresie ochrony, cyfryzacji i nowoczesnego udostępniania dziedzictwa kulturowego.

2. Gromadzenie zbiorów. Sprzedaż wydawnictw

Dział Gromadzenia Zbiorów zajmuje się zakupem, wymianą międzybiblioteczną oraz przyjmowaniem i selekcją wszystkich darów do zbiorów bibliotecznych. Dodatkowo dział zajmuje się także sprzedażą wydawnictw Biblioteki Kórnickiej. Trzyosobowym działem kieruje dr Tomasz Zuzek.

2.1. Gromadzenie zbiorów

W 2025 r. na zakup zbiorów Biblioteka przeznaczyła 555 555,31 zł, z czego wydatki w wysokości 255 555,31 zł sfinansowano ze środków budżetowych. Pozostałe środki pozyskano z dofinansowania zakupu zbiorów specjalnych: 200 000 zł z dotacji celowej PAN oraz 100 000 zł z Fundacji Zakłady Kórnickie.

Zbiory biblioteczne według źródła nabycia zwiększyły się następująco:

	2024		2025	
Źródło nabycia	Liczba wol./jedm. inw./ szt.	Wartość w zł	Liczba wol./jedm. inw./szt.	Wartość w zł
Zakupy	2503	580 319,29	1892	555 555,31
Wymiana	237	11 175,00	281	24 085
Dary	3424	124 782,00	3512	127 413
Wytwory własne	76	1 457,00	13	425
Razem	6240	717 733,29	5698	707 478,31

Zakupy	Ilość	Wartość w zł
Nowe druki	1061	105 576,13
Czasopisma*	701	37 086,78
Stare druki	26	95 040
Rękopisy	72	315 565
Pocztówki	25	847,40
Grafika	3	1 000
Pieczęcie	4	440
Razem	1892	555 555,31

* Czasopisma, w tym prenumerata 348 wol. na kwotę 11 987,75 zł.

Wymiana	Ilość	Wartość w zł
Nowe druki	150	19 575
Czasopisma	131	4 510
Razem	281	24 085

Dary	Ilość	Wartość w zł
Nowe druki	1603	72 118
Czasopisma	1654	14 355
Stare druki	6	19 400
Rękopisy	29	4 380
DŹS – druki ulotne	46	110
Muzykalia	1	250
Grafika	2	2 700
Ekslibris	2	345
Drugi obieg	164	2 325
Kartografia	2	130
Muzealia	3	11 300
Razem	3512	127 413

Wytwory własne BK	Ilość	Wartość w zł
Nowe druki	4	155
Czasopisma	9	270
Razem	13	425

Zakupy

Dzięki pozyskanym dotacjom na zakup zbiorów specjalnych nabyto ceną kolekcję 66 rękopisów z archiwum rodowego Dobieckich, w skład której wchodzi kilkanaście dyplomów królewskich, w tym niezwykle rzadki na rynku antykwarycznym dokument z własnoręcznym podpisem królowej Anny Jagiellonki.

Ponadto na aukcjach antykwarycznych zakupiono 26 starodruków, w tym 13 rzadkich druków wydanych w XVI w., a także 6 rękopisów, w tym 2 królewskie,

kilkadziesiąt pocztówek oraz cenne druki z XIX i XX w., częściowo w luksusowych oprawach z epoki. Fotografie najciekawszych i najcenniejszych nabytków zamieszczono na stronie internetowej Biblioteki Kórnickiej w zakładce „Nabytki”.

Nowości wydawnicze kupowano w hurtowniach księgarskich, księgarniach, a także bezpośrednio u wydawców w kraju i za granicą, kierując się zasadą uzyskania najkorzystniejszej ceny.

Prenumerata

Czasopisma krajowe Biblioteka prenumeruje głównie za pośrednictwem spółki „Garmond Press S.A.”, natomiast periodyki zagraniczne zamawiane są bezpośrednio u wydawców. W ramach prenumeraty bieżącej nabyto 348 woluminów.

Wymiana

W 2025 r. Biblioteka kontynuowała wymianę publikacji z 58 instytucjami w kraju i za granicą. Wysłano 200 woluminów nowych publikacji Biblioteki Kórnickiej. Sporządzono i wysłano 5 spisów dubletów, na podstawie których do zamawiających bibliotek i archiwów rozesłano 56 paczek zawierających łącznie 448 woluminów. Przeanalizowano również 75 spisów dubletów z innych bibliotek w celu uzupełnienia zbiorów. Drogą wymiany pozyskano 281 woluminów nowych druków i czasopism.

Dary

Dział Gromadzenia Zbiorów wprowadził w 2025 r. szereg darowizn i spuścizn, w tym księgozbiór prof. Mariana Wojciechowskiego, wybitnego historyka, liczący 400 woluminów, drugą część spuścizny Alojzego Andrzeja Łuczaka, dyrektora Filharmonii Poznańskiej im. Tadeusza Szeligowskiego, założyciela i wieloletniego prezesa „Pro Sinfoniki”, ofiarowaną przez rodzinę – 140 woluminów oraz odznaczenia i część archiwum prywatnego.

Kontynuowano również wprowadzanie czasopism przejętych z Instytutu Sławistyki PAN, które uzupełniają zbiory Biblioteki – 996 woluminów, a także rozpoczęto wprowadzanie nowych druków przekazanych przez ten Instytut – włączono 527 woluminów.

Spośród osób prywatnych najliczniejsze dary przekazali: Ewa Biała z Poznania – 37 woluminów, Wojciech Pigla – 25 woluminów, Małgorzata Kulesza-Kiczka – 24 woluminy, dyrektorka Biblioteki Kórnickiej dr hab. Magdalena Biniąś-Szkopek – 20 woluminów. Ponadto Zbigniew Rutkowski przekazał 168 druków drugiego obiegu.

Najciekawsze nabytki roku 2025

• **Zbiór rękopisów z archiwum rodowego Dobieckich** – 66 dokumentów królewskich, wojskowych i innych, m.in. 13 dokumentów królewskich z własnoręcznymi podpisami

wystawiających je władców oraz ich pieczęciami, kolejno: Anny Jagiellonki z 1593 r., Zygmunta III Wazy z 1595 r.; Jana II Kazimierza Wazy z 1665 i 1668 r.; Michała Korybuta Wiśniowieckiego z 1672 r.; Jana III Sobieskiego z 1684 r.; Augusta II Sasa z 1727 r.; Augusta III Sasa z 1735 r.; pięć dokumentów Stanisława Augusta Poniatowskiego z lat 1769–1792. Ponadto zbiór zawiera dokumenty wystawione przez inne znane i ważne dla historii Polski osoby, z ich własnoręcznymi podpisami, m.in.: Tadeusza Kościuszkę – przepustka z okresu Insurekcji 1794 r.; dwa dokumenty księcia Józefa Poniatowskiego z 1810 r. i 1813 r.; Barbary Sanguszkowej, marszałkowej wielkiej litewskiej, z 1791 r.; osiem dokumentów z okresu Powstania Listopadowego, w tym podpisane przez naczelnych wodzów Powstania: Zygmunta Skrzyneckiego, Macieja Rybińskiego, Henryka Dembińskiego oraz Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego.

• **Starodruki** – współprawne, trzy kompletne i niezwykle rzadkie dzieła z XVI w., wydane dwukolorowo, z ozdobnikami drukarskimi: inicjałami i winiętkami, zawierające wierszowane kroniki od stworzenia świata po okres współczesny autorom:

a) Hasentödter Johann, *Chronica: Das ist Beschreibung der fürnembsten gedechtnüswirdigen Historien Anfangs der Erschaffung aller sichtbarlichen Dinge [...]*; Königsberg: Bey Johann Daubman, 1569.

b) Bergkman von Basel Severin, *Cronica oder Handbüchlein vieler gedechtnus würdiger geschichten vom anbegin der wert biss auff das 1564 Jahr Christi [...]*; Danzig: Durch Jacobum Rhodum, 1565.

c) Kündig Jakob, *Sumaller Cronicken biss uff den Jenner desz M.D.LIII jars. Welche kürztlich begriff alle das so beschehen [...]*; Basel: Getruckt bey Jacob Kündig, 1553.

• **Starodruk** – bardzo rzadki druk wykonany przez Hieronima Wietora, drukarza i wydawcę urodzonego na Śląsku, czynnego w Wiedniu i Krakowie, słynącego z jakości i liczby swoich druków; zawiera dzieło poety śląskiego: Ursinus Kaspar Velius, *Disticha Caesarum Romanorum A Iulio Dictatore Usque Ad Nostrum Memoriam*; Viennae: Per Hieronymum Vietorem Impressum, [1528].

• **Starodruk** – rzadkie i ważne dzieło medyczne z XVI w.: Aetius Amidenus; Paulus Aegineta, *Aeti Antiocheni medici De cognoscendis et curandis morbis sermones sex, iam primum in lucem editi, interprete Iano Cornario [...]*; Basileae: In Officina Frobeniana, 1533.

• **Starodruk** – rzadki polonik, z dedykacją dla biskupa poznańskiego Jana Lubrańskiego: Plutarch Diogene Laertio, *Apophthegmata Graeca, Regum & ducum, philosophorum item, aliorumque quorundam ex Plutarcho & Diogene Laertio [...]*; Geneve: Excudebat Henricus Stephanus, 1568.

• **Starodruk** – polonik, fundamentalne dzieło Hozjusza „Wyznanie wiary katolickiej”: Hozjusz Stanisław, *Confessionis Christianae Catholicae fidei Petricoviensis synodi nomine a reverendiss ...* T. 1 (z 2-óch); Coloniae: Apud Maternum Cholinum, 1573.

- **Dokument** wystawiony przez Aleksandra I, cesarza Rosji i króla Polski, z jego własnoręcznym podpisem i pieczęcią jako króla Polski: nadanie Orderu świętego Stanisława trzeciej klasy Teofilowi Fechnerowi, szefowi wydziału funduszy w Komisji Wojny. Papier, 2 k., Warszawa 1818.
- **Dokument** – blankiet rytowany, wypełniony ręcznie, z pieczęcią Mikołaja I, cesarza Wszechrosji jako króla Polski, oraz odręcznym podpisem wielkiego księcia Konstantego jako Naczelnego Wodza: patent awansowy wystawiony dla porucznika Jana Radzibora, nadający mu stopień kapitana ze starszeństwem. Papier, 1 k., Warszawa 1828.
- **Starodruk** – najstarsza drukowana kronika Szczecina: Friedeborn Paul, *Historische Beschreibung der Stadt Alten Stettin in Pommern; Sampt Einem Memorial unnd Ausszuge etlicher [...]*. Cz. 1–3 w 1 vol.; Stettin: In Verlegung S. Joachim Rheten Erben, 1613.

2.2. Sprzedaż wydawnictw

W 2025 r. sprzedano oraz przeznaczono na dary i wymianę łącznie 1998 egzemplarzy różnych tytułów wydawnictw Biblioteki Kórnickiej, zarówno w sprzedaży wysyłkowej, jak i na miejscu. W kasie Zamku, w gablocie, prezentowano turystom najnowszą ofertę wydawniczą.

2.3. Inne informacje dotyczące pracy działu

Przez dwa miesiące prace zlecone dla Działu wykonywała Małgorzata Czarnecka, studentka Instytutu Historii UAM, która zajmowała się opracowaniem druków przejętych z Instytutu Sławistyki PAN.

–

3. Opracowywanie zbiorów

Opracowywaniem zbiorów zajmują się trzy działy Biblioteki Kórnickiej:

- Dział Opracowania Nowych Druków i Czasopism – 6-osobowym działem kieruje starszy kustosz Monika Małecka; główna pracownia działu znajduje się w Zamku Kórnickim; dwie osoby z działu pracują w Oddziale BK w Poznaniu.
- Dział Zbiorów Specjalnych – dział podzielony jest na dwie pracownie: rękopisów i starych druków zlokalizowane w Zamku Kórnickim. 6-osobowym zespołem

kieruje starsza kustosz Magdalena Marcinkowska; dwie osoby z tego zespołu pracują w Oddziale BK w Poznaniu

- Dział Muzealny tworzy dwóch pracowników w tym kierownik, starszy kustosz Mikołaj Potocki.

Skład osobowy działów wymieniony jest w zał. 1.

3.1. Nowe druki i czasopisma

Podstawowym zadaniem Działu Opracowania Nowych Druków i Czasopism jest inwentaryzacja i opracowanie wpływających druków i czasopism wydawanych od 1801 r. Prace były prowadzone – w miarę możliwości – na bieżąco:

1) Aktualny stan bazy (na 31.12.2025)

Typ zbioru (schemat bib.)	Rekordy bibliograficzne	Rekordy egzemplarza	Obiekty udostępnione na WBC
Czasopisma	9292	88482	147728
Nowe Druki	184626	199351	8510

2) Liczba opracowanych obiektów w okresie 1.01.2025-31.12.2025

Typ zbioru (schemat bib.)	Rekordy bibliograficzne	Rekordy egzemplarza	Jednostki ewidencyjne w inwentarzu elektronicznym
Czasopisma	475	1525	934801*
Nowe Druki	11736	12054	13653

* zmiana sposobu inwentaryzacji – wprowadzono elektroniczny inwentarz czasopism; gdzie 1 numer=1 nr inwentarzowy (wcześniej liczono tylko ciągi i nowe tytuły)

W powyższych danych uwzględniono również retrokonwersję katalogu kartkowego (drugie podstawowe zadanie Działu Opracowania Nowych Druków i Czasopism), polegającą na wprowadzaniu opisów z kart katalogowych do bazy komputerowej. W ujęciu szczegółowym retrokonwersja przedstawia się następująco:

Rok	2025		2024	2023	2022	2021
	Rekordy bibliograficzne	Rekordy egzemplarza	-----	-----	-----	-----
Ilość rekordów	4770	5072	8554	8443	5330	6302

3) Liczba egzemplarzy przekazanych do opracowania w okresie sprawozdawczym: 5300, w tym 1329 egzemplarzy, które zostały wprowadzone do zintegrowanego systemu Platformy Cyfrowej.

4) Liczba egzemplarzy przekazanych do magazynu w okresie sprawozdawczym: 4773.

5) Inne informacje dot. pracy działu

Podjęto II etap prac w zakresie wdrożenia nowego systemu bibliotecznego – Platformy Cyfrowej. Działania koncentrowały się wokół opracowania druków ciągłych, w tym połączenia w tym zakresie funkcji Działu Gromadzenia oraz Działu Opracowania Nowych Druków i Czasopism na jednym stanowisku. Podsumowano migrację baz z programu MAK do Platformy Cyfrowej, obejmującą m.in. porządkowanie i archiwizację dotychczasowych danych. W połowie roku wprowadzono nowy sposób sygnowania zbiorów, dostosowany do funkcjonalności systemu. Udostępniono również (w ograniczonym zakresie) możliwość prowadzenia inwentarza elektronicznego, przy jednoczesnym kontynuowaniu inwentaryzacji w formie tradycyjnej.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu nowych narzędzi systemowych oraz konsultowano rozwój i modyfikację funkcjonalności (m.in. w zakresie znaków specjalnych i raportowania). Na bieżąco prowadzono korektę rekordów bibliograficznych, publikację danych w OPAC oraz meliorację rekordów błędnych lub zbędnych.

Rozpoczęto również prace nad uporządkowaniem zbiorów nieprawidłowo zakwalifikowanych oraz wymagających zmiany sposobu sygnowania. Zakończono proces retrokonwersji w zakresie liter katalogu alfabetycznego „JAKUB...”, w wyniku czego baza została zweryfikowana pod względem kompletności i poprawności, a zidentyfikowane braki i nieścisłości zostały uzupełnione i skorygowane.

W połowie roku wprowadzono nowy sposób sygnowania zbiorów, dostosowany do funkcjonalności systemu Platforma Cyfrowa. W tym czasie udostępniono Przeprowadzono szkolenia w zakresie nowych narzędzi systemowych oraz konsultowano modyfikacje istniejących i wdrażanie nowych funkcji (m.in. znaków specjalnych i raportowania).

Wśród prac prowadzonych na bieżąco należy wymienić: korektę rekordów bibliograficznych opracowywanych druków zwartych, publikowanie rekordów bibliograficznych i egzemplarzy w OPAC, meliorację rekordów zbędnych lub błędnych

utworzonych oraz pieczętowanie ksiąg inwentarzowych. Podjęto I etap przenoszenia, przesygnowywania i opracowywania zbiorów dotychczas nieprawidłowo zakwalifikowanych do czasopism, a także tych książek, które opracowano niewłaściwie lub dla których zastosowano zbyt złożony model sygnowania.

3.2. Zbiory specjalne

Opracowywanie zbiorów specjalnych kontynuowano zgodnie z przyjętymi w poprzednich latach aktualizacjami formatu MARC 21. Dodatkowo opracowano format rekordu bibliograficznego dla pieczęci w oparciu o instrukcję Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (*Opracowanie materiałów sfragistycznych w archiwach*, red. P. Gut, M. Hlebionek; Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Warszawa 2020).

Od 1.01.2025 r. wszystkie kolekcje (łącznie ze starodrukami) są inwentaryzowane i opracowywane na Platformie Cyfrowej BK. Wyjątek stanowi zbiór luźnych pieczęci, który opracowywany jest w dokumencie tekstowym (od 1.01.2026 r. inwentaryzacja zostanie przeniesiona na Platformę Cyfrową).

Katalog elektroniczny (niepełny) druków i rękopisów muzycznych nadal funkcjonuje w pliku programu MAK. W 2026 r., w związku z przystąpieniem Biblioteki do projektu FERC realizowanego pod auspicjami Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, katalogowanie muzykaliów rozpocznie się w bazie RISM.

W związku z uruchomieniem w 2025 r. modułu udostępniania na Platformie Cyfrowej Biblioteki Kórnickiej duży nacisk położono na prace porządkowe w obrębie rekordów bibliograficznych i rekordów egzemplarza.

Rękopisy. Zinwentaryzowano i opracowano 21 jednostek inwentarzowych, obejmujących zarówno nowe zakupy aukcyjne, jak i obiekty ze starego zasobu (m.in. księgi gospodarcze Fundacji Zakłady Kórnickie, list Stanisława Augusta Poniatowskiego, dwa kwity XVI-wieczne, korespondencję z kręgu Stanisława Bodniaka).

Pofoliowano i zinwentaryzowano opracowany w 2024 r. zbiór źródeł do dziejów wsi polskiej XVI–XVIII w. – kolekcję ze starego zasobu zawierającą m.in. kwity, wypisy z ksiąg ziemskich i grodzkich oraz inne papiery prywatne i majątkowe rodów polskich (w tym Działyńskich) – sygn. BK 14934–14938. Rozpoczęto opracowanie sumariusza dokumentów dotyczących majątku Orzechowskich (akc. 518 a 1986).

Zakończono porządkowanie przekazanej Bibliotece w 2023 r. spuścizny Romana Brandstaettera (1906–1987). Wyodrębniono następujące kategorie tematyczne: korespondencja Romana (4 pudła listów), korespondencja Reginy, notatki, druki, fragmenty druków oraz grafiki, sprawy urzędowe i bankowe, wydania z poprawkami, maszynopisy (2 pudła), fotografie i klisze (2 pudła), dokumenty życia społecznego,

wycinki prasowe (2 pudła), pocztówki bez obiegu, przedmioty różne oraz pojedyncze egzemplarze czasopism i magazynów.

Po dwóch latach przerwy powrócono do opracowania spuścizny Jana Gaździckiego (1900–1983), legionisty, nauczyciela, historyka, członka AK. Opracowano 3 jednostki inwentarzowe (1529 kart).

Rozpoczęto prace nad dwiema kolejnymi spuściznami: Ryszarda Schramma (1920–2007) – biologa, tatarnika i podróżnika, oraz Wacława Szczygielskiego (1905–1989) – historyka, autora prac o konfederacji barskiej. Opracowanie znajduje się na etapie porządkowania i wydziałania kategorii tematycznych.

Kontynuowano prace nad rękopisami z archiwum Działyńskich/Zamoyskich (tzw. III zeszyt inwentarza: BK 2701–BK 11007). Podobnie jak w poprzednich latach skupiono się na szczegółowym opracowaniu korespondencji prywatnej Jadwigi i Władysława Zamoyskich (streszczenia listów, tworzenie haseł przedmiotowych i osobowych w oparciu o ich treść). Opracowano 139 listów z sygnatur: BK 7584/2, k. 874–1022 oraz BK 7589, k. 189–260.

Rozpoczęto analizę raportu błędów w bazie „Rękopisy”. Podjęte działania obejmowały: korektę rekordów bibliograficznych i egzemplarza, publikowanie brakujących rekordów egzemplarza, tworzenie jednostek ewidencyjnych rekordu egzemplarza (inwentarz elektroniczny), rozbijanie rekordów na woluminy, tworzenie klocków, redagowanie i uzupełnianie opisów bibliograficznych oraz przepakowywanie teczek. Łącznie opracowano w ten sposób 227 rekordów bibliograficznych, co umożliwiło składanie zamówień online na te obiekty. Prace będą kontynuowane w 2026 r.

Stare druki. Wprowadzono do zbiorów (inwentaryzacja i katalogowanie) 53 jednostki inwentarzowe w 30 woluminach (61 rekordów bibliograficznych). W związku z rozpoczętą w 2024 r. digitalizacją druków obcych XVI w. prowadzono redakcję starszych opisów bibliograficznych tej kolekcji (uzupełniono 192 rekordy bibliograficzne).

W 2025 r. w największym stopniu skupiono się na skontrum kolekcji starodruków w związku z uruchomieniem modułu zamówień online na Platformie Cyfrowej Biblioteki Kórnickiej. Ze względu na brak naniesionych łamań oraz oznaczeń klocków introligatorskich starodruki nie mogły zostać objęte nowym modułem.

W związku z tym zintensyfikowano prace skontrolne, a ich wyniki nanoszono bezpośrednio w rekordach bibliograficznych. Zakres działań obejmował: dopisywanie łamań, właściwe oznaczanie klocków introligatorskich w polu 960a, wyjaśnianie nieścisłości, tworzenie brakujących rekordów, usuwanie błędnych rekordów zawierających dzieła współwydane, przenoszenie druków na inne sygnatury oraz tworzenie elektronicznych klocków introligatorskich na Platformie Cyfrowej.

Przeredagowano w ten sposób 10 205 rekordów bibliograficznych, co umożliwiło czytelnikom składanie zamówień online na 6933 dzieła w 7737 woluminach. Prace będą kontynuowane w 2026 r.

Dyplomy. Zinventaryzowano i opracowano 5 dokumentów z kolekcji zakupionej od Darii Ziemkowskiej (2024).

Biblioteka szachowa. Opracowano 7 jednostek inwentarzowych z dopływów z lat 2018–2024.

Wydawnictwa drugiego obiegu. Kontynuowano prace nad drukami z kolekcji Zbigniewa Rutkowskiego (zakup w 2017 r.). Kolekcja jest systematycznie uzupełniana materiałami przekazywanymi przez darczyńcę. Opracowano łącznie 255 jednostek inwentarzowych (ZR 573–ZR 827). Całość opracowanego zbioru liczy obecnie 827 jednostek i jest przechowywana w 24 pudłach.

Pieczenie. Kontynuowano prace nad pieczęciami szlachty pruskiej i śląskiej. Opracowano 18 jednostek inwentarzowych. Na bieżąco uzupełniano inwentarz pieczęci, który obecnie obejmuje 374 pozycje.

Inwentaryzacja i opracowanie nabytków (w tym zakończone spuścizny i kolekcje rękopiśmienne ze starego zasobu):

Kolekcja	Ilość (w jedn. inw.)	Sygnatury
Starodruki	53 jedn. inw., 30 wol., 61 rek. bibl.	21568 31567 31566/3-4 31566/2 31566/1 247944 155259-155261 155500 155499 155497 155496 155498 Cim.O.642 41924 Cim.Qu.3198 Cim.Qu.3197 Cim.Qu.3194-3196 Cim.O.612/1 Cim.F.4325 Cim.F.4326/(1-3)-Cim.F.4327 31569/1 31569/2 310499 311834 127695 127696 236274/1-3 236275 311584 311585-311606
Rękopisy	21	BK 14923-BK 14943
Dyplomy	5	D 262-D 266
Druki drugiego obiegu	255	ZR 573-ZR 827
Biblioteka szachowa	7	Sz 20468 Sz 10262 Sz 20469 Sz 10263 Sz 10264 Sz 20470 Sz 3223 M

Pieczenie luźne	18	sygn. tymczasowe
--------------------	----	------------------

Opracowanie obiektów zinwentaryzowanych: uzupełnianie lub tworzenie rekordów oraz będące w toku opracowanie spuścizn i kolekcji ze starego zasobu
(tabela – bez zmian)

Kolekcja	Liczby	Specyfikacja/sygnatury
Rękopisy	139 jedn.	Korespondencja Zamoyskich – szczegółowe opracowanie listów: BK 7584/2, k. 874-1022, BK 7589, k. 189-260
	9 rek. bibl.	Melioracja opisów: BK 7281 BK 7282/1 BK 7282/2 BK 7283 BK 7284 BK 7285 BK 7286 BK 7287 BK 7339 (uporządkowanie opisu katalogowego – rozpisanie zawartości, uzupełnienie wskaźników, haseł)
	165 k.	Sumariusz dokumentów dotyczących majątku Orzechowskich (akc. 518 a 1986)
	Zakończenie porządkowania całości (14 grup tematycznych)	Spuścizna Romana Brandstaettera
	3 jedn. (1529 k.)	Spuścizna Jan Gaździckiego
	Ułożono 11 z 16 teczek	Spuścizna Wacława Szczygielskiego
	Uporządkowano 1/7 kolekcji	Spuścizna Ryszarda Schramma
Starodruki	192 rek. bibl.	Redakcja starszych opisów bibliogr. z kolekcji druków XVI-wiecznych (uzup. pól danych kontrolnych, fingerprintu, cytaty bibl., tyt. ujedn., korekta sygn. skł., itp.): 13977-14164
	10 205 rek. bibl.	Redagowanie rekordów bibliograficznych w oparciu o arkusze skontrowe (na potrzeby utworzenia rekordów egzemplarza i jednostek ewidencyjnych rekordu egzemplarza)

Inne informacje dot. pracy działu

Pracownicy Działu zorganizowali i przeprowadzili 50 zajęć edukacyjnych (wystawki, lekcje biblioteczne, prelekcje).

3.3. Zbiory Działu Muzealnego

Dział Muzealny zajmował się porządkowaniem, inwentaryzacją i skontrum, katalogowaniem, magazynowaniem oraz udostępnianiem zbiorów muzealnych (z wyodrębnionymi kolekcjami numizmatycznymi), elementów wyposażenia Zamku w Kórniku oraz dokumentów ikonograficznych (7 kolekcji).

Pracownicy Działu wykonywali kwerendy oraz gromadzili i porządkowali informacje na temat Zamku w Kórniku, Pałacu Działyńskich w Poznaniu i ich właścicieli, a także zbiorów muzealnych i graficznych, w celu ich wykorzystania przy projektowaniu i opisie ekspozycji oraz planowaniu prac konserwatorskich. Brali udział w projektowaniu i organizacji magazynów muzealnych i graficznych, a także w projektowaniu i modyfikacji baz danych służących do opisu zbiorów.

We współpracy z Pracownią Konserwatorską uczestniczyli w przeglądach konserwatorskich elementów zabytkowego wyposażenia pomieszczeń i zbiorów oraz w planowaniu i przeprowadzaniu zabiegów profilaktycznych. Przygotowywali również wystawy i prezentacje tematyczne.

Zakres realizowanych zadań obejmował:

- porządkowanie obiektów muzealnych i dokumentów ikonograficznych,
- inwentaryzację,
- skontrum i przeglądy,
- katalogowanie, w tym:
  - porządkowanie dokumentacji tradycyjnej i archiwalnej oraz zestawianie i wykorzystywanie zawartych w niej informacji,
  - opis obiektów z natury,
  - sporządzanie i ujednolicanie haseł do wyszukiwania,
  - badanie historii kolekcji i poszczególnych obiektów (proweniencja, pełnione funkcje, straty wojenne i rewindykacja),
- przeglądy obiektów oraz typowanie ich do konserwacji i działań profilaktycznych,
- udostępnianie obiektów i dokumentacji (kwerendy), w tym projektowanie i modyfikacje ekspozycji oraz przygotowanie obiektów do wypożyczeń na wystawy,
- tworzenie i modyfikacje baz danych służących do katalogowania obiektów i zarządzania nimi,
- archiwizację dokumentacji opisowej i ikonograficznej,
- opracowywanie instrukcji opisujących procedury, czynności oraz schematy baz danych związane z zarządzaniem kolekcjami.

Instrukcje te obejmowały również tzw. tradycję i stanowiły swoisty leksykon haseł związanych z Zamkiem w Kórniku oraz funkcjonowaniem Działu Muzealnego Biblioteki Kórnickiej.

Inwentaryzacja i opracowanie nabytków:

Kolekcja	Ilość (w jedn. inw.)	Sygnatury
Kolekcja fotografii	13 j. inw.	Fot. nr inw. 13708 – Fot. nr inw. 13720
Kolekcja rysunków	3 j. inw.	Numery inwentarzowe i sygnatury rysunków zostaną nadane i naniesione na dokumenty po opracowaniu pełnego spisu wszystkich rysunków w kolekcji i ustaleniu ich realnej liczby.
Kolekcje muzealne	1 j. inw.	MK 6464

Opracowanie obiektów zinwentaryzowanych: uzupełnianie lub tworzenie rekordów oraz będące w toku opracowanie ze starego zasobu

Kolekcja	Liczby	Specyfikacja/sygnatury
Kolekcja fotografii	33 j. inw.	Opis z natury, sygnatury: II 606 ; II 702 ; III 914 ; IV 1071/1-5 ; II 1428 ; II 1429 ; II 1430; II 1432 ; I 2046 – I 2050 ; I 4714/1-2 ; I 4715 ; I 4716; I 4717; I 4718 ; I 4719 ; I 4720/1-2 ; I 4721 – I 4728; IV 4942 ; I 5162 - I 5163
Kolekcja fotografii	334 j. inw.	Informacje na temat proveniencji, sygnatury: I 1/1 – II 300
Kolekcja fotografii	1314 j. inw.	Weryfikacja (po skontrum i przepakowaniu fotografii) spisu sporządzonego na podstawie opisów w księdze inwentarzowej, w zakresie sygnatur I 1/1 – I 1798
Kolekcja fotografii	496 j. inw.	Utworzenie haseł do wyszukiwania dla sygnatur: I 8726 – I 8745 oraz w zakresie sygnatur I 1/1 – I 1798
Kolekcja odbitek graficznych	248 j. inw. (291 obrazów)	A 2617 – A 2630 ; A 2672 – A2856 ; A 2861 – A 3010
Kolekcje muzealne	4676 j. inw. (4793 szt.)	Opracowanie lub modyfikacje spisu do skontrum, sygnatury z zakresów: MK 1 – MK 1129, MK 1391 – MK 2800, MK 5272 – MK 6150
Kolekcje muzealne	1169 j. inw.	Utworzenie haseł do wyszukiwania, sygnatury: MK 1 – MK 1390, MK 5272 – MK 5593

Kolekcje muzealne	4 j. inw. (10 szt.)	Opis z natury, sygnatury: MK 3813 – MK 3816
Kolekcje muzealne	568 j. inw.	Porządkowanie, uzupełnianie i korekta opisów już sporządzonych, sygnatury: MK 1962 – MK 2300, MK 5272 – MK 5500

4. Magazynowanie zbiorów

Zbiory Biblioteki Kórnickiej przechowywane były w pomieszczeniach magazynowych w Zamku (zbiory specjalne i muzealne), w Magazynie Książek, w magazynie tzw. „Rolnik” (ul. Zamkowa 8 w Kórniku), w magazynie w Pałacu Działyńskich oraz w bibliotekach podręcznych w pracowniach. Do przechowywania nabytków przed ich opracowaniem (w tym licznych spuścizn) wykorzystywano również pomieszczenia w oficynie Australia przy ul. Niepodległości 48 (parter).

Na potrzeby magazynu obiektów muzealnych kontynuowano przygotowanie pomieszczeń dawnej pracowni fotograficznej, które w 2025 r. przeznaczono do wyposażenia w regały magazynowe.

Praca magazynów polegała przede wszystkim na umieszczaniu sygnatur na dziełach (po ich opracowaniu, zgodnie z sygnaturą nadaną w inwentarzu), lokowaniu nabytków w magazynach zgodnie z ciągiem sygnatur oraz realizacji zamówień dla czytelników w Zamku i w Pałacu Działyńskich, a także dla pracowni bibliotecznych.

Do ich obowiązków należało również włączanie i wycofywanie zakładek (rewersów), bieżące oklejanie nowych nabytków, wprowadzanie ich do systemu oraz rozmieszczanie ich na półkach magazynowych.

	Wynoszenie i włączanie dzieł na miejsce (ilość)	Piecztowanie dzieł (ilość)	Wybijanie sygnatur, oklejanie (ilość)	Włączanie zakładek (ilość)	Robienie obwolut (ilość)	Wycyfrowanie zakładek (ilość)
2025	16 193	12 965	8792	10 136	2603	11 140
2024	16 950	7 937	5 434	12 386	1 903	12 039
2023	14 601	9 888	6 270	11 643	664	8 823
2022	16 472	11 205	7 341	12 783	1 384	10 803
2021	14 687	26 360	6 981	10 556	1 674	10 774
2020	13 560	11 831	8 604	10 927	1 535	8 948

Magazynierzy uczestniczyli w pracach skontrum.

Wykonywali również czynności takie jak: czyszczenie książek po powrocie z komórek gazowych, usuwanie (w miarę możliwości) podkreśleń naniesionych przez użytkowników, podklejanie zniszczonych książek oraz wymiana uszkodzonych etykiet.

Od 2025 r. Biblioteka dysponowała samochodem Toyota Proace City Furgon brygadowy (umowa najmu długoterminowego), wykorzystywanym przez magazynierów przede wszystkim do przewozu książek do czytelnicy w Pałacu Działyńskich w Poznaniu (wtorki, środy i piątki), a także do realizacji transportu na potrzeby Biblioteki (zakupy, przewożenie przesyłek pocztowych, transport zbiorów na wystawy). Regularne kursy do Poznania stanowiły istotny element zapewnienia ciągłości udostępniania zbiorów i sprawnego funkcjonowania czytelnicy w Pałacu Działyńskich. Obsługę pojazdu zapewniali pracownicy Działu Magazynów.

5. Udostępnianie zbiorów. Informacja naukowa. Digitalizacja

Zbiory Biblioteki Kórnickiej udostępniane są w czytelnicy w Zamku Kórnickim i w Pałacu Działyńskich w Poznaniu oraz w postaci zdigitalizowanej na stronie Platformy Cyfrowej BK oraz na stronie Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej. Przeszukiwane są również w Federacji Bibliotek Cyfrowych, a tym samym wybór dostępny jest na stronie Europeana.eu. Digitalizacją zbiorów zajmuje się Dział Elektronicznych Tekstów Humanistycznych.

5.1. Udostępnianie zbiorów

Działem Udostępniania i Informacji Naukowej kieruje dr Małgorzata Cieliczko, która dodatkowo wypełnia obowiązki specjalistki ds. rozwoju naukowego PAN BK.

Zbiory Biblioteki Kórnickiej udostępniane są w dwóch czytelniach, w Pałacu Działyńskich (bibliotekarze: Marcelina Kilińska oraz Krzysztof Rataj) oraz w Zamku Kórnickim (kustosz Grzegorz Kubacki), a także w ramach wypożyczalni międzybibliotecznej.

Podstawowym zadaniem Działu Udostępniania Zbiorów była obsługa czytelników oraz realizacja zamówień na materiały biblioteczne i zbiory specjalne. Od drugiej połowy lutego 2025 r. Dział pracował w pełni w module udostępniania na Platformie Cyfrowej, co umożliwiło prowadzenie szczegółowej ewidencji danych; dane za pierwsze tygodnie roku (styczeń–luty) uzupełniono na podstawie zapisów tradycyjnych.

W 2025 r. podniesiono również jakość e-usług świadczonych przez Bibliotekę. Użytkownikom udostępniono możliwość elektronicznego zakładania kont czytelniczych, składania elektronicznych dezyderatów oraz prowadzenia korespondencji z Biblioteką za pośrednictwem wiadomości wysyłanych z poziomu konta czytelnika. Wprowadzone rozwiązania usprawniły obsługę użytkowników, ułatwiły kontakt z Biblioteką oraz zwiększyły dostępność usług realizowanych zdalnie.

W 2025 r. udostępniono łącznie **3582 egzemplarze zbiorów**, w tym **1633 na miejscu**, **408 wypożyczono**, a **1369 udostępniono w pracowniach**, **172 egzemplarze prolongowano**. Największy udział stanowiły nowe druki (**1767 udostępnień**) oraz zbiory specjalne (**1243 udostępnienia**), w tym rękopisy, starodruki i mikrofilmy.

W podziale na lokalizacje najwięcej udostępnień odnotowano w czytelni Zamku w Kórniku (**1009 udostępnień na miejscu**) oraz w czytelni Pałacu Działyńskich (**626 udostępnień**). W pracowniach zrealizowano **1399 udostępnień**, co wskazuje na intensywne wykorzystanie zbiorów do prac naukowych i wewnętrznych.

Czytelnie odwiedziło łącznie **2550 użytkowników**, w tym **2146 w Pałacu Działyńskich** oraz **404 w Zamku w Kórniku**. W 2025 r. założono **1204 nowe konta czytelnicze**, z czego **1051 użytkowników aktywnie korzystało z systemu OPAC**.

W ramach działalności Działu realizowano udostępnianie zbiorów z magazynów oraz księgozbiorów podręcznych, w tym nowych druków, czasopism i zbiorów specjalnych, a także materiałów na mikrofilmach i nośnikach cyfrowych. Prowadzono również wypożyczenia międzybiblioteczne oraz wypożyczenia na zewnątrz.

Pałac Działyńskich dominował w zakresie pracy „bibliotecznej”, obejmującej przede wszystkim udostępnianie księgozbioru podręcznego oraz obsługę zapytań czytelników, natomiast Zamek w Kórniku pełnił kluczową rolę w udostępnianiu zbiorów specjalnych (**899 udostępnień wobec 31 w Pałacu**).

Istotnym elementem działalności była również obsługa informacyjna – udzielono **1042 odpowiedzi na zapytania czytelników** (mailowe, telefoniczne i bezpośrednie) oraz zrealizowano **149 kwerend**. Przyjęto także **151 zamówień na wykonanie reprodukcji cyfrowych** oraz wykonano **14 kserokopii**. Zrealizowano ponadto **27 wypożyczeń międzybibliotecznych** oraz **37 wypożyczeń na zewnątrz**.

Specyfika udostępniania zbiorów, zwłaszcza w Pałacu Działyńskich, polega na długotrwałym korzystaniu przez czytelników z materiałów na miejscu, co powoduje, że system ewidencyjny nie odzwierciedla w pełni liczby faktycznych udostępnień ani rzeczywistego nakładu pracy bibliotekarzy. Podobnie korzystanie ze zbiorów podręcznych, w części ewidencjonowane ręcznie, skutkuje niedoszacowaniem rzeczywistego wykorzystania zbiorów.

Udostępnianie zbiorów i obsługa czytelników (2025)

Rodzaj działalności	Czytelnia w Pałacu Działyńskich	Czytelnia w Zamku w Kórniku	Razem
Udostępnianie zbiorów – księgozbiór podręczny	956	144	1100
Udostępnianie nowych druków i czasopism (z magazynów)	913	875	1788
Udostępnianie zbiorów specjalnych	31	899	930
Udostępnianie mikrofilmów i nośników cyfrowych	72	6	78
Wypożyczenia międzybiblioteczne	18	9	27
Wypożyczenia na zewnątrz	0	37	37
Zapytania czytelników (mail, tel., osobiste)	890	152	1042
Kwerendy czytelnicze	56	93	149
Zamówienia na reprodukcje cyfrowe	61	90	151
Wykonywanie kserokopii	10	4	14

W 2025 r. udostępniono w sumie **3582** wol.

Lokalizacja	L. egz. udostępniona na miejscu	Liczba egzemplarzy wypożyczona	Liczba egzemplarzy udostępniona w pracowni	Liczba egzemplarzy prolongowana	Suma
Pałac Działyńskich w Poznaniu – Wypożyczalnia	0	161	0	92	253
Pałac Działyńskich w Poznaniu – Czytelnia	624	0	0	1	625
Pracownie	0	0	1369	36	1405
Zamek w Kórniku – Czytelnia	1009	0	0	0	1009
Zamek w Kórniku – Wypożyczalnia	0	247	0	43	290
SUMA	1633	408	1369	172	3582

5.2. Informacja naukowa, kwerendy

Pracownicy PAN Biblioteki Kórnickiej udzielali informacji oraz realizowali kwerendy dotyczące księgozbioru, zbiorów specjalnych, historii Biblioteki, jej właścicieli oraz szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego związanego z Kórnikiem, Poznaniem i regionem. Zapytania kierowane do Biblioteki obejmowały zarówno zagadnienia naukowe i badawcze, jak i poszukiwania genealogiczne, ikonograficzne oraz tematy związane z działalnością edukacyjną i popularyzatorską.

W Dziale Udostępniania i Informacji Naukowej zrealizowano łącznie 149 kwerend. Obejmowały one m.in. zagadnienia dotyczące rodów związanych z Biblioteką (Działyńskich, Zamoyskich, Czartoryskich), materiałów archiwalnych i rękopiśmiennych, prasy XIX i XX wieku, historii społeczno-gospodarczej, życia kulturalnego oraz biografistyki. Znaczną część stanowiły również kwerendy genealogiczne oraz zapytania dotyczące proveniencji zbiorów i materiałów ikonograficznych. Kwerendy realizowali: G. Kubacki, K. Rataj, M. Kilińska oraz M. Cieliczko.

W Dziale Muzealnym przeprowadzono łącznie 43 kwerendy (Ł. Borowiak – 2, M. Potocki – 41), obejmujące tematykę związaną z historią Zamku Kórnickiego, jego wyposażeniem, zbiorami muzealnymi oraz ikonografią. Istotną część stanowią kwerendy wykonywane na potrzeby publikacji naukowych, prac dyplomowych oraz przygotowania wystaw, w tym m.in. materiałów do albumu z okazji 100-lecia Fundacji Zakłady Kórnickie oraz planowanych przedsięwzięć jubileuszowych Biblioteki.

W Dziale Zbiorów Specjalnych pracownicy zrealizowali łącznie 41 kwerend, dotyczących w szczególności rękopisów, starych druków oraz materiałów archiwalnych o wysokiej wartości historycznej i naukowej.

Tematyka kwerend była bardzo różnicowana – od szczegółowych zapytań dotyczących pojedynczych obiektów i osób, po szeroko zakrojone opracowania bibliograficzne i zestawienia źródeł. Znacząca część zapytań dotyczyła również materiałów wykorzystywanych w działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej oraz wystawienniczej, co potwierdza istotną rolę Biblioteki Kórnickiej jako ośrodka informacji naukowej i wsparcia badań nad dziedzictwem kulturowym.

Pełne zestawienie kwerend stanowi załącznik nr 3 do niniejszego sprawozdania.

5.3. Digitalizacja zbiorów

Dział Elektronicznych Tekstów Humanistycznych - dział kierowany przez Wojciecha Zagartowskiego realizował prace związane z digitalizacją zbiorów i ich publikacją na serwerze Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej (<http://www.wbc.poznan.pl>) i na Platformie Cyfrowej BK.

W 2025 r. wykonano 24 151 skanów ze zbiorów Biblioteki, w tym: starodruków – 7439, rękopisów – 1014, czasopism – 2914, nowych druków – 3325, fotografii – 8318 oraz innych materiałów – 1141.

Kolekcja	Liczba skanów	Sygnatury
Starodruki	7439	2606, 4174, 13190, 13191, 13363, 13997–14015, 14040–14101, 14103–14164, 14170–14180, 14201–14204, 14205/1–2, 14205/2,1, 14206–14209, 3144–3148, 3150, 3151/1–2, 37451, Cim.O.450, Cim.O.612–616, Cim.O.618/1–3, Cim.O.619–625, Cim.O.626/1,1, Cim.O.627–632, Cim.O.633–641, Cim.Qu.3186, Cim.Qu.3188–3193, Cim.F.4317–4318, Cim.F.4319–4323, Cim.F.4324/1–4, Cim.F.4325–4327
Rękopisy	1014	AB 50, BK 593, BK 648–649, BK 651, BK 697–701, BK 712, BK 740, BK 748, BK 892, BK 937, BK 1016, BK 1156, BK 1221/1–2, BK 1261, BK 1293, BK

Kolekcja	Liczba skanów	Sygnatury
		1801, BK 2204, BK 7299, BK 7332/1-2, BK 7356/1-2, BK 7429, BK 7433-7434, BK 7598/1-3, BK 7623-7629, BK 7631-7643, BK 7685, BK 7721, BK 7732-7733, BK 7747, BK 7754, BK 7759-7760, BK 7783, BK 7910/2-3, BK 7993, BK 9392-9393, BK 11084, BK 11261, BK 11420, BK 11422, BK 11439-11441, BK 11469-11475, BK 11476-11480, BK 11482-11488, BK 11500, BK 11507, BK 11516, BK 11714, BK 11724, BK 11952, BK 12001, BK 12001/1a, BK 12441, BK 12547, BK 12806, BK 12818-12819, BK 13253, BK 13270, BK 13514, BK 14010, BK 14087, BK 14191, BK 14816, BK 14930-14932
Kartografia	0	—
Czasopisma	2914	Cz 344, Cz 357, Cz 357/1872, Cz 447/1914-1922, Cz 466, Cz 1356/1808, Cz 2117/1903-1913, Cz 2240/1823, Cz 22408/1822, Cz 2270/1812, Cz 2270/2/1819, Cz 2270/1825, Cz 3135/1906, Cz 3186, Cz 31830, Cz 31830/1978-1979, Cz 31892, Cz 31902/1982-1985, Cz 31945/1982-1989, Cz 32022/1935-1942, Cz 32163/1947-1951, Cz 32420, Cz 3556-1924, Cz 3571, Cz 3595/1900-1905, Cz 3665-1929, Cz 3665-1935-1936, Cz 3717, Cz 3719/1843-1861, Cz 3734, Cz 3832/1819, Cz 3832/1821, Cz 3832/1823, Cz 3832/1826, Cz 3832/1840, Cz 3832/1846, Cz 3832/1848, Cz 4127, Cz 4144-1951, Cz 4144-1978-1980, Cz 4144-1984-1985, Cz 4145/1896, Cz 4150, Cz 4174, Cz 4239-1978-1981, Cz 4249-1952-1956 (I-II kw.), Cz 4249/1951, Cz 4249/1955, Cz 4283, Cz 4293/1873-1878, Cz 4293/1875-1, Cz 4293/1875/2-1876, Cz 4468, Cz 4587/1969-1974, Cz 4608, Cz 4612, Cz 4773, Cz 4819/1948-1958, Cz 21001, Cz 21101, Cz 21952-1828, Cz 21952-1830-1831, Cz 21952/1840-1841, Cz 21952-1848, Cz 21952/1850-1851, Cz 21952-1852, Cz 21952-1857-1858, Cz 21952-1927-1928, Cz 22683/1990-1992
Nowe druki	3325	11438, 2777, 11839, 12117/11, 15336, 15569, 15599, 160259, 16197, 16219, 165212, 165251, 16798, 16994, 17134, 17201/4, 18421, 18853, 18956/1-3, 19030, 19131/3, 19131/8, 19346, 19606/1-2, 19852, 22778/1,1, 228665, 228810, 228812, 228872, 228994, 229308, 229496-229497, 230708, 232054, 233412, 23989, 24042, 240744, 240937, 240976, 241089, 242232, 24328, 250861, 25110/1, 25167, 251733, 253582, 255555, 255571, 255573, 25682, 260776, 264124, 264254, 264326, 264677, 264808, 266326, 266573, 267807, 26960, 27178/1,2, 27178/2, 27178/2/1, 271263, 27352, 275363, 28170, 28370, 28426, 289854, 289923, 29306, 29531, 29537/1-2, 312703, 312736, 312746, 317347, 317904, 319511, 319810/1-2, 320243, 323278-323280, 33085, 34788, 35531, 35639, 35641-35642, 35644, 39253, 39278, 39796, 42511, 43431, 110881, 111253/1-3, 111422, 112117/10, 112199,

Kolekcja	Liczba skanów	Sygnatury
		<p>112443, 112838, 112863, 112984, 113406, 113511, 113513, 113630/1-3, 114239/1-2, 114831, 115721/2, 115765, 115852, 116014, 116322, 117018, 117237, 117545, 117851/2, 118049, 118133, 118939, 119271, 119514, 119867, 119978/2-3, 120091, 120230, 120505/2-3, 121007/1-2, 121060/108, 121322, 121345, 121351, 121812, 121828, 121859, 121902/2, 121926, 121942, 121981, 121996, 122215, 122461, 122584, 122999, 123112, 125264, 125272, 125594, 125733/9-10, 125834/1, 130086, 130097, 130107, 130237, 130677, 131067, 135399, 139219, 145972, 149915, 149951, 153800, 165212, 170156, 171596, 171667/3-4, 193322, 212625, 213391, 213639, 213690/2-3, 213690/5-7, 213690/8-10, 213690/2 pol. 19 w., 214301, 214552-214553, 214600, 215424, 215430, 215491, 216453, 217014, 217160, 218108, 218615, 218826, 219248, 219334, 219638, 220637/2, 220796/1, 221462, 221471, 221931, 222503, 222970, 223276, 224405, 224498, 224682, 224779, 227238, Sz 1576</p>
Fotografie	13095	<p>Zestawienia cząstkowe (serie skanów): 75, 153, 219, 447, 696, 806, 890, 914, 1047, 1108, 1963; I 7-54, I 56-66, I 68-72, I 74-78, I 80-84, I 85/1-4, I 86/1-2, I 87, I 90-94, I 105/1-6, I 120-125, I 126/1-2, I 127-133, I 134-135, I 136/1-2, I 137-140, I 142-156, I 158-159, I 162-172, I 174-175, I 178, I 181, I 182/1-2, I 183-191, I 199, I 202-208, I 210-222, I 224-227, I 229-232, I 234-242, I 244-247, I 249-255, I 451-453, I 455, I 467-489, I 492-494, I 496-510, I 512-535, I 537/1-21 + pudełko, I 538-543, I 546/1-2, I 547-548, I 550-553, I 554/1-9, I 556-558, I 559/2, I 561, I 564, I 571, I 573, I 576, I 578, II 223, II 228, II 274-278, II 280-296, II 305-329, II 340, II 490-491, II 563, II 565, II 570, II 575, II 592/1-3, II 594-596, II 598, III 89/1-3, III 767-783, III 785-788, III 792-800, III 803-810, III 813/1, III 815/2-816, III 818-820, III 821/2-19, III 826-838, III 841-845, III 858-869, III 872-878, III 880/1-2, III 882/2-4, III 884-888, III 890/1-2, III 892-896, III 903/1-2, III 904/1-2, III 906-912, III 915-917, III 920-925, III 928-939, III 962/1, III 969/1, III 985/1-11, III 986-1002, III 1026, III 1050, III 1077-1080/1-10, III 1081-1120, III 1121-1149, III 1150/1-2, III 1151, III 1152/1-2, III 1153/1-2, III 1154, III 1155, III 1156/1-2, III 1157, III 1158/1-2, III 1159-1161, III 1168-1169, III 1172-1173, III 1179/1-2, III 1183-1184, III 1188, III 1192-1194, III 1197, III 1203, III 1209, III 1215, III 1221-1222, III 1236, III 1689-1690, III 1697-1698, III 1896, III 1978, III 2077, III 2110-2111, III 2180-2191, III 2313, III 2317/1, III 2318-2322, III 2389-2414, III 2512/1-2, III 2947-2954, III 4662-4664, III 4669/1-4, III 4732-4750, III 4765-4782, III 4900, III 4955-4976, III 5403, III 5432, III 5471-5514, III 5620-5622, III 5850-5853, III 5933, III 6042-6043, III 6121-6178,</p>

Kolekcja	Liczba skanów	Sygnatury
		III 6181, III 6197–6198, III 6327, III 6588, III 6662/4, III 6664/1, III 6665, III 6666/1, III 6667/3, III 6968–6978, III 7231–7233, III 7255, III 7298, III 7314/1–8, III 7315, III 7485, III 7664–7666, III 7718, III 7728–7730, III 7743/1–2, III 7744–7745, III 806/1–3, III 827/1–20, III 8333–8334, III 8677, III 8682–8690, III 8748, III 9011/1–2, III 9038/1–6, III 9039/1–2, III 9040–9045, III 9049, III 9063, III 9069–9077, III 9081, III 9129–9131, III 9149–9153, III 9502–9503, III 9541–9545, IV 952, IV 955/2–9, IV 955/13, IV 956/1, IV 957/1–6, IV 958–968, IV 970–972, IV 975/1–5, IV 976–977, IV 979–981, IV 983/1–3, IV 984, IV 991, IV 995–1006, IV 1014/1–2, IV 1015–1019, IV 1029/1–2, IV 1031–1034/2, IV 1041/2–3, IV 1044/1, IV 1046–1049/2, IV 1052–1053, IV 1060/1–2, IV 1061, IV 1065–1068, IV 1072–1075/1–2, IV 1190–1199, IV 1201–1204, IV 1208/1–4, IV 1212–1213, IV 1223–1224, IV 1226–1229, IV 1231–1239, IV 1692–1701, IV 1835, IV 1845, IV 1847–1853, IV 2033, IV 2041, IV 2548–2587, IV 4785, IV 4902–4904, IV 4934–4954, IV 4975–4981, IV 5854, IV 6063, IV 6208–6210, IV 7025, IV 7054, IV 7229–7234, IV 7244, IV 7279, IV 7296, IV 8744, IV 8747, IV 9046–9056, foto Zakopane brak sygn., foto Zakopane brak sygn. 2 Inne skany
RAZEM	278378	

W roku 2025 w Wielkopolskiej Bibliotece Cyfrowej opublikowano 2197 skanów:

Cz 1649 (1–24), Cz 1649 (25–30), Cz 2117/R. 1903–1913, Cz 3135/1906, Cz 4293/1872 (01–06), Cz 4293/1872 (07–12), Cz 4293/1873 (01–06), Cz 4293/1873 (07–12), Cz 4293/1874 (01–07), Cz 4293/1874 (08–12), Cz 4293/1875, Cz 4293/1876, Cz 4293/1877, Cz 4293/1877–2, BK 748, BK 1670/2, BK 7429, BK 7434, 13980, 13991, 14004, 14084, 17134, 289854, 1933 (01–03)

Zaktualizowano na WBC 3244 publikacje. Zarchiwizowano 12729 publikacji.

5.4. Platforma Cyfrowa BK, strona internetowa BK

Biblioteka Kórnicka udostępnia katalogi zbiorów na stronie Platformy Cyfrowej BK [dalej PCBK] <https://platforma.bk.pan.pl>

Na koniec roku 2025 bazy na PCBK liczyły **431 891** rekordów bibliograficznych. Statystyki za okres 1.01-31.12.2025:

- liczba użytkowników: 89 000
- liczba odsłon: 173 000
- liczba zdarzeń: 498 000

Wystawa on-line *Primum non nocere*, statystyki:

- liczba użytkowników: 237
- liczba odsłon: 534
- liczba zdarzeń: 1900

Wystawa on-line „Zamoyscy”, statystyki:

- liczba użytkowników: 826
- liczba odsłon: 2400
- liczba zdarzeń: 7600

Katalogi są systematycznie aktualizowane. Czytelnicy mają również dostęp do cyfrowych wersji zbiorów, udostępnianych jednocześnie na PCBK oraz na stronie Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej (WBC).

Strona internetowa Biblioteki: www.bkpan.poznan.pl

- liczba użytkowników: 1 800
- liczba zdarzeń: 5 300

5.5. Udostępnianie obiektów na wystawy w innych instytucjach

Biblioteka udostępnia zbiory na wystawy organizowane przez muzea i biblioteki w Polsce. Każdorazowo udostępnienie obiektów wymaga zgody Dyrektora Biblioteki oraz sporządzenia opinii konserwatorskiej dotyczącej stanu zachowania obiektów, a w razie potrzeby przeprowadzenia niezbędnych zabiegów konserwatorskich. W 2025 roku udostępniono zbiory biblioteczne i muzealne na poniższe wystawy:

1) Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy, wystawa czasowa: „Dziecko w rodzinie ziemiańskiej”, termin: 27 kwietnia – 5 października 2025 r. Przygotowanie dokumentów: E. Bątkiewicz-Szymanowska, opinia konserwatorska: A. Kwiatkowska.

Użyczone obiekty:

- BK 1261 – Ludwik Przybyszewski, „*Włochy starożytne*” – *wypracowanie szkolne*
- BK 1649 – Ignacy Gozimirski, „*Seksterny wypracowań szkolnych*”
- BK 7299 – Zeszyty szkolne Celestyny Działyńskiej (historia, architektura, rysunki, geometria)
- BK 7561 – „*Lois sur les ecoles publiques 22 dec. 1866*”, zeszyt Wł. Zamoyskiego
- BK 12346 k. 39 – Prace szkolne i seminaryjne Zofii Reutt-Witkowskiej
- BK 12877 – Dokumenty rodziny Denizotów (wybrane świadectwa)

2) Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie, wystawa czasowa: „50 | ŚMIEŁÓW – MICKIEWICZ – MUZEUM”, termin: 21 czerwca 2025 r. – 10 stycznia 2026 r. Opinia konserwatorska: A. Kwiatkowska.

Użyczone obiekty:

- BK 748 – *Kazanie na obchód żałobny za duszę ś.p. Adama Mickiewicza*, 1856
- BK 1280 – *Listy, wiersze i akta sądowe*, w tym przekład Adama Mickiewicza

3) Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu, wystawa czasowa: „Woluminy z księgozbiorów Polski”, termin: 28 kwietnia – 6 czerwca 2025 r. Opinia konserwatorska i przygotowanie obiektów: A. Kwiatkowska.

Użyczone obiekty:

- 038 – Jan Herburt, *Statuta Regni Poloniae...* (1620)
- BK 391 – Johan Jakob Rollos, *XX Symbola...*
- 13427/3 – Janos Nadasi, *Rok niebieski...*
- Cim.F.4197 – Antonio Bonfini
- Cim.F.4204 – Martinus Antonius Delrio, *Disquisitionum magicarum libri sex*
- Cim.F4017 – Stanisław Sarnicki, *Descriptio veteris et novae Poloniae...*

4) Muzeum Zamkowe w Malborku, wystawa czasowa: „Hołd 500. Historia – Kultura – Pamięć”, termin: 8 kwietnia – 29 czerwca 2025 r. Przygotowanie obiektów: M. Potocki, A. Kwiatkowska, opinia konserwatorska: A. Kwiatkowska.

Użyczone obiekty:

- AO XIII 804 – *Herb Krzyżacki, Księstwo Pruskie Ducatus Prussie*
- MK 3383 – Marcello Bacciarelli, *Hołd pruski – szkic do obrazu*
- 13308 – Kazimierz Zawadzki, traktat polityczny (1676)
- 4906 – *Liber geneleos familiae Schidlovicze*

5) Muzeum Okręgowe w Lesznie, wystawa czasowa: „Maria Leszczyńska. Polka na francuskim tronie”, termin: 18 listopada 2025 r. – 28 lutego 2026 r. Przygotowanie obiektu: M. Potocki, opinia konserwatorska: A. Kwiatkowska

Użyczony obiekt: MK 4100 – *Jałmużniczka Marii Leszczyńskiej*

6) Muzeum Historii Polski w Warszawie, wystawa czasowa: „Rzeczpospolita Powstańcza”, termin: 1 sierpnia – 7 grudnia 2025 r. Przygotowanie obiektów i opinia konserwatorska: A. Kwiatkowska.

Użyczone obiekty:

- BK 1414 – Zeszyt do nauki religii Tadeusza Kościuszki
- Cz 4293 – *Dziennik Poznański* (1882)

6. Konserwacja i zabezpieczanie zbiorów.

W 2025 r. w Pracowni Konserwatorsko-Intrologatorskiej prowadzono systematyczne działania w zakresie konserwacji, naprawy i zabezpieczania zbiorów bibliotecznych, specjalnych i muzealnych. Prace obejmowały zarówno bieżącą konserwację obiektów, naprawy opraw i bloków książek, wykonywanie nowych opraw, przygotowywanie opakowań ochronnych, jak i działania związane z udostępnianiem obiektów na wystawy wewnętrzne i zewnętrzne.

W ramach prac intrologatorskich i konserwatorskich wykonano łącznie **95 zabiegów i opraw**, obejmujących nowe druki, czasopisma, broszury, prenumeraty oraz materiały zlecane przez działy merytoryczne, w tym m.in.: **5** napraw i nowych opraw nowych druków, **6** napraw bloków i opraw nowych druków, **10** napraw i nowych opraw czasopism, **19** napraw bloków i opraw czasopism, **23** oprawy miękkie oraz **32** oprawy twarde. Zakres prac obejmował m.in. podklejanie kart bibułą japońską, wzmacnianie przegubów i narożników, dublaże, zszywanie bloków, wykonywanie nowych wyklejek, grzbietówek i opraw oraz naprawy opraw twardych i miękkich. Równolegle wykonano **212 opakowań ochronnych** (teczek, przekładek i obwolut) oraz **4 realizacje obejmujące tłoczenie lub złoczenie napisów**.

Istotną część działalności stanowiło przygotowanie obiektów do ekspozycji wewnętrznych i zewnętrznych. W tym zakresie wykonano **co najmniej 41 zabiegów konserwatorskich przy obiektach wystawowych** (w tym: **19** – Piotr Jaskuła, **14** – Aleksandra Kwiatkowska, **co najmniej 8** – Marta Nalaskowska), sporządzono **9 ogólnych opinii konserwatorskich** wraz z zaleceniami dotyczącymi transportu i ekspozycji oraz **32 szczegółowe opinie konserwatorskie**. Przeprowadzono także **193 przeglądy obiektów** przed udostępnieniem lub dalszym opracowaniem (**123** – A. Kwiatkowska, **70** – M. Nalaskowska), przygotowano **5 transportów obiektów**, przekazano **10 obiektów na 4 wystawy**, a po zakończeniu ekspozycji odebrano **20 obiektów z 3 wystaw**, dokonując ponownej oceny ich stanu zachowania.

Ważnym obszarem działalności była profilaktyka konserwatorska, obejmująca przeglądy nabytków pod kątem mikrobiologicznym, selekcję materiałów wymagających dezynfekcji, oczyszczanie oraz wykonywanie opakowań ochronnych. W 2025 r. przeprowadzono **64 dezynfekcje**, **14 oczyszczeń obiektów** oraz wykonano **2 specjalistyczne opakowania ochronne** dla materiałów wyłączonych z komory fumigacyjnej. Równolegle realizowano dokumentację fotograficzną – wykonano **41 dokumentacji obiektów** (**30** – A. Kwiatkowska, **11** – M. Nalaskowska). Kontynuowano również konserwację zachowawczą wyposażenia muzealnego, w tym **3 powozów**.

Pracownia uczestniczyła ponadto w działaniach związanych z realizacją projektów, w szczególności przy przeglądach, ocenie stanu zachowania, oczyszczaniu, fotografowaniu i przepakowywaniu obiektów przeznaczonych do digitalizacji. W kolekcji

fotografii sprawdzono i przepakowano **1191 fotografii** oraz **10 albumów zawierających 382 fotografie**. Ponadto przeprowadzono przegląd około **600 obiektów** z kolekcji Braci Czeskich oraz około **60 dyplomów** przewidzianych do dalszych prac konserwatorskich i digitalizacyjnych. Działania te miały na celu zarówno zabezpieczenie zasobu, jak i przygotowanie obiektów do bezpiecznego udostępniania, transportu oraz digitalizacji.

7. Skontrum

Z uwagi na wartość zbiorów przechowywanych w PAN Bibliotece Kórnickiej skontrum przeprowadzane jest w systemie ciągłym. Zespołami skontrolowymi, które tworzą pracownicy Biblioteki Kórnickiej, od 2025 roku kieruje Rafał Pawlak. Działania skontrolowe obejmują zarówno zbiory biblioteczne, specjalne, jak i muzealne, a ich celem jest weryfikacja stanu ilościowego i lokalizacyjnego zasobu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności.

W 2025 r. w zakresie zbiorów specjalnych przeprowadzono skontrum starych druków w obrębie wyznaczonych sygnatur, obejmujące 6933 jednostki inwentarzowe – 7737 woluminach. Skontrolowano również mikrofilmy w zakresie sygnatur MF 10288–10668 – łącznie 381 jednostek w 493 woluminach.

W obszarze zbiorów muzealnych dokonano przeglądu ekspozycji przed otwarciem muzeum po przerwie zimowej oraz sprawdzono stan kolekcji militariów eksponowanych w Sali Mauretańskiej, należących do grupy obiektów szczególnie narażonych na uszkodzenia lub utratę. Przeprowadzono także skontrum kolekcji fotografii w związku z jej relokacją do budynku przy ul. Zamkowej 8a; działania te realizowano równoległe z przeglądem konserwatorskim, oczyszczaniem oraz przepakowywaniem zbioru. W ich wyniku sprawdzono i zabezpieczono 1191 fotografii oraz 10 albumów zawierających 382 fotografie.

W ramach skontrum nowych druków objęto kontrolą wyznaczone zakresy sygnatur, w wyniku czego sprawdzono 4608 sygnatur w 7599 woluminach. W trakcie kontroli ustalono, że część woluminów znajdowała się w konserwacji lub była czasowo wypożyczona, natomiast pozostałe znajdowały się na półkach magazynowych.

Ponadto przeprowadzono skontrum biblioteki podręcznej w Gabinetce Dyrektora, obejmujące 33 dzieła w 148 woluminach.

Ewentualne rozbieżności ujawnione w trakcie skontrum są przedmiotem dalszych czynności wyjaśniających, w tym weryfikacji lokalizacyjnej oraz procedur przewidzianych w obowiązujących regulacjach.

8. Ruch Turystyczny. Zwiedzanie Zamku Kórnickiego

Zgodnie ze statutem PAN Biblioteki Kórnickiej jednym z jej zadań jest udostępnianie obiektów muzealnych do zwiedzania. Obsługą ruchu turystycznego zajmuje się Dział Ruchu Turystycznego.

Skład osobowy

W 2025 r. w Dziale Ruchu Turystycznego zatrudnionych było 9 pracowników stałych (w tym jedna osoba w wymiarze ½ etatu).

Dodatkowo w sezonie turystycznym zatrudniono 15 pracowników sezonowych, których zadaniem było pilnowanie ekspozycji muzealnej oraz oprowadzanie zwiedzających.

Podstawowe informacje o pracy działu

Dział Ruchu Turystycznego odpowiada za obsługę zwiedzających Zamek Kórnicki, sprzedaż biletów, organizację ruchu turystycznego oraz współpracę z przewodnikami. Do jego zadań należy również nadzór nad przebiegiem zwiedzania, utrzymanie porządku w pomieszczeniach muzealnych, przygotowywanie sal do udostępniania oraz obsługa wydarzeń organizowanych w Zamku.

Pracownicy działu realizowali również zadania związane z obsługą kasy fiskalnej, sprzedażą wydawnictw i materiałów promocyjnych, prowadzeniem dokumentacji oraz udzielaniem informacji turystom. Istotnym elementem pracy było bieżące monitorowanie stanu ekspozycji muzealnej oraz reagowanie na wszelkie nieprawidłowości.

W okresie poza sezonem turystycznym wykonywano prace porządkowe o charakterze generalnym, obejmujące m.in. czyszczenie i konserwację wyposażenia, mycie okien oraz pastowanie podłóg.

Frekwencja – Zamek Kórnicki

W 2025 r. Zamek Kórnicki odwiedziło łącznie 66 551 osób, co oznacza nieznaczny spadek frekwencji w porównaniu do roku 2024, w którym liczba zwiedzających wyniosła 67 553 osoby.

Kwartał	Bilety ulgowe	Bilety normalne	Wstęp bezpłatny	Razem
I	1 425	1 691	145	3 261
II	16 213	12 267	–	28 480

Kwartał	Bilety ulgowe	Bilety normalne	Wstęp bezpłatny	Razem
III	14 695	13 056	–	27 751
IV	3 669	3 049	341	7 059
Razem	36 002	30 063	486	66 551

Spadek liczby zwiedzających wyniósł **1 002 osoby** i może wynikać m.in. z czynników zewnętrznych, takich jak warunki pogodowe, zmiany w natężeniu ruchu turystycznego lub dostępność oferty turystycznej w regionie.

Turyści zwiedzali Zamek indywidualnie oraz w grupach zorganizowanych, korzystając z opisów ekspozycji, audio przewodników oraz oprowadzania przez przewodników.

Frekwencja – ujęcie wieloletnie (2019–2025)

Analiza frekwencji w latach 2019–2025 wskazuje na stabilizację ruchu turystycznego po okresie spadków związanych z pandemią COVID-19.

- 2019 r. – 71 489 osób
- 2020 r. – 23 149 osób
- 2021 r. – 46 767 osób
- 2022 r. – 65 289 osób
- 2023 r. – 69 087 osób
- 2024 r. – 67 553 osób
- 2025 r. – 66 551 osób

Najwyższą frekwencję odnotowano w roku 2019. W latach 2020–2021 nastąpił znaczący spadek liczby zwiedzających, związany z ograniczeniami epidemicznymi. Od roku 2022 obserwowany jest powrót do poziomu frekwencji sprzed pandemii oraz jego stabilizacja.

W latach 2023–2025 widoczna jest niewielka tendencja spadkowa, jednak liczba odwiedzających utrzymuje się na zbliżonym, wysokim poziomie (ok. 66–69 tys. osób rocznie), co świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu ofertą turystyczną Zamku Kórnickiego.

Należy podkreślić, że działalność ekspozycyjna i udostępnianie Zamek w Kórniku nie ograniczały się wyłącznie do ruchu biletowanego. Obiekt był również regularnie udostępniany nieodpłatnie na indywidualne prośby naukowców, nauczycieli oraz organizatorów przedsięwzięć edukacyjnych, którzy realizowali na terenie ekspozycji zajęcia dydaktyczne, warsztaty, kwerendy oraz spotkania o charakterze naukowym. Tego rodzaju wizyty stanowią istotny element misji PAN Biblioteki Kórnickiej, polegającej na wspieraniu badań, popularyzacji wiedzy oraz tworzeniu przestrzeni

żywego kontaktu z dziedzictwem kulturowym. Liczba uczestników wycieczek i grup zwolnionych z opłaty z uwagi na realizację programów naukowych i edukacyjnych objętych opieką merytoryczną lub patronatem PAN Biblioteki Kórnickiej wyniosła **1355 osób**. Dzięki temu zamek pozostaje nie tylko miejscem zwiedzania, lecz także aktywnym ośrodkiem edukacji i współpracy ze środowiskiem naukowym.

Frekwencja – Powozownia

W 2025 r. Powozownię odwiedziło 8 656 osób.

Wydarzenia i działalność dodatkowa

Dział Ruchu Turystycznego uczestniczył również w organizacji wydarzeń odbywających się w Zamku, w tym koncertów, spotkań, wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. Wśród najważniejszych znalazły się m.in.:

- koncerty i wydarzenia muzyczne,
- cykl Salonów Poezji,
- Dni Judaizmu,
- Noc Muzeów,
- Dzień Bibliotekarza,
- Kórnickie Dni Nauki
- wydarzenia jubileuszowe i wystawiennicze,
- spotkania i wydarzenia organizowane przez instytucje zewnętrzne.

Prace gospodarcze i porządkowe

Pracownicy działu wykonywali liczne prace związane z utrzymaniem obiektu, w tym:

- bieżące i cykliczne sprzątnięcie sal muzealnych,
- przygotowywanie pomieszczeń do zwiedzania i wydarzeń,
- współpracę z firmami serwisowymi w zakresie przeglądów instalacji (ppoż., elektrycznej, gazowej),
- nadzór nad pracami konserwacyjnymi i technicznymi,
- udział w przeglądach i kontrolach bezpieczeństwa obiektu.

9. Projekty realizowane w PAN Bibliotece Kórnickiej ze środków na UiPDN

Ze środków na Upowszechnianie i Promocję Działalności Naukowej (Rozdział 73011 Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN) Biblioteka uzyskała środki, którymi mogła sfinansować 7 zadań:

	Nazwa zadania	Poniesione koszty (zł)	
		ogółem	w tym ze środków finansowych na UiPDN
1	Karol Firganek, Pamiętnik powstańca 1863 roku.	34 500,00 zł	34 500,00 zł
2	„Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej” 2025, zeszyt 42	46 836,85 zł	41 745,00 zł
3	Biała Dama w gorsecie mitów i legend. Rzecz o Teofilii z Działyńskich Szofdrskiej-Potulickiej (1715-1790)	32 500,00 zł	32 500,00 zł
4	Spotkania z historią i przeszłością – lekcje tematyczne w szkołach z regionu i nocne zwiedzanie zamku realizowane w ramach Kórnickich Dni Nauki 2025.	10 096,89 zł	10 000,00 zł
5	Noc muzeów – nocne zwiedzanie kórnickiego zamku organizowane w ramach Ogólnopolskiej Nocy Muzeów	7 000,03 zł	7 000,00 zł
6	NIECH CIĘ WYSŁUCHA, KRÓLU, BÓG. Królewskie sacrum i profanum w kulturze średniowiecznej Europy. XLVI Seminarium Mediewistyczne im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej – konferencja polsko-francuska	35 000,00 zł	35 000,00 zł
7	Czwartki Literackie	54 761,65 zł	23 760,00 zł
	RAZEM	220 695,42 zł	184 505,00 zł

10. Wydawnictwa Biblioteki Kórnickiej

W 2025 r. PAN Biblioteka Kórnicka kontynuowała działalność wydawniczą, realizując zarówno publikacje o charakterze naukowym, jak i popularyzatorskim, związane z historią Biblioteki, jej zbiorami oraz dziedzictwem Kórniką i jego właścicieli.

Najważniejszym przedsięwzięciem wydawniczym było przygotowanie i wydanie **42. zeszytu „Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej”**. Czasopismo to zachowuje swój naukowy charakter i kontynuuje tradycję zapoczątkowaną w 1929 r., koncentrując się na dziejach instytucji, jej twórcach oraz popularyzacji zbiorów. Znaczną część tomu stanowią artykuły pokonferencyjne z konferencji naukowej **„Światy Władysława Zamoyskiego (1853–1924)”**, zorganizowanej w setną rocznicę śmierci ostatniego właściciela Biblioteki. W tomie znalazły się także artykuły poświęcone historii Kórniką, Zamku Kórnickiego oraz jego zbiorów. Publikacja została wydana w nakładzie 200 egzemplarzy i była rozpowszechniana poprzez sprzedaż, wymianę międzyinstytucjonalną oraz przekazanie nieodpłatne. Zeszyt jest dostępny również w wersji elektronicznej.

W 2025 r. Biblioteka wydała również publikację **„Biała Dama w gorsecie mitów i legend. Rzecz o Teofilii z Działyńskich Szoldrskiej-Potulickiej (1715–1790)”** autorstwa Anety Falk, Małgorzaty Potockiej i Mikołaja Potockiego. Wydawnictwo miało charakter popularyzatorski i zostało przygotowane w związku z jubileuszem **200-lecia Biblioteki Kórnickiej** oraz **600-lecia Zamku Kórnickiego**. Publikacja przybliży postać jednej z najwybitniejszych właścicielek dóbr kórnickich, której działalność wywarła istotny wpływ na rozwój Zamku, miasta i regionu. Książka została wydana w nakładzie 2000 egzemplarzy i przeznaczona była głównie do nieodpłatnej dystrybucji oraz wymiany międzyinstytucjonalnej.

Kolejnym ważnym tytułem wydanym przez Bibliotekę była publikacja **„Karol Firganek, Pamiętnik powstańca 1863 roku”**, przygotowana przez zespół redakcyjny pod kierunkiem dr. hab. Jacka Kowalskiego, prof. UAM. Wydawnictwo pozostaje w ścisłym związku z działalnością naukową PAN Biblioteki Kórnickiej, gdyż opiera się na cennym źródle przechowywanym w jej zbiorach. Publikacja wnosi istotny wkład do badań nad powstaniem styczniowym oraz udziałem rodziny Działyńskich w działaniach niepodległościowych XIX wieku. Została wydana w nakładzie 300 egzemplarzy i rozpowszechniana była poprzez wymianę międzyinstytucjonalną oraz nieodpłatne przekazanie.

Działalność wydawnicza Biblioteki Kórnickiej w 2025 r. łączyła zatem funkcję naukową, dokumentacyjną i popularyzatorską. Wydane publikacje służyły zarówno upowszechnianiu wyników badań, jak i przybliżaniu szerokiemu gronu odbiorców historii Kórniką, jego dziedzictwa oraz unikatowych zbiorów PAN Biblioteki Kórnickiej.

11. Konferencje, wystawy, działalność dydaktyczna i popularyzatorska

11.1. Konferencje

Wymieniamy ważniejsze konferencje organizowane i współorganizowane przez PAN Bibliotekę Kórnicką w Zamku Kórnickim oraz w Pałacu Działyńskich w Poznaniu:

W dniu **6 marca 2025 r.** w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich w Poznaniu odbył się wykład pt. „*Co się kryje w zeszytach Tyrmanda. Wydawnicze dzieje 'Dziennika 1954'*”, zrealizowany w ramach Seminarium im. Brygidy Kürbis. Wydarzenie zostało współorganizowane przez PAN Bibliotekę Kórnicką oraz Wydział Historii UAM. Spotkanie miało charakter naukowo-popularyzatorski i poświęcone było analizie źródeł literackich oraz historii edycji jednego z najważniejszych tekstów XX wieku.

W dniu **7 kwietnia 2025 r.** w Pałacu Działyńskich odbyła się **inauguracja XXVIII Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki**, współorganizowana przez PAN Bibliotekę Kórnicką. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli środowiska naukowego i edukacyjnego oraz szeroką publiczność. Program obejmował wystąpienia dotyczące m.in. odpowiedzialności w kontekście zrównoważonego rozwoju, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz roli nauki i sztuki w społeczeństwie.

W dniu **24 czerwca 2025 r.** w Pałacu Działyńskich odbyła się debata pt. „*Miejscowy plan zagospodarowania Ostrowa Tumskiego w Poznaniu (część północna B1)*”, zorganizowana przez Komisję Urbanistyki, Planowania Przestrzennego i Architektury Oddziału PAN w Poznaniu. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz miasta, eksperci oraz media. Dyskusja dotyczyła przyszłości jednego z najważniejszych obszarów historycznych Poznania.

W dniu **13 września 2025 r.** w Pałacu Działyńskich odbyła się **V Konferencja „Zaburzenia hemostazy w praktyce klinicznej”**, zorganizowana przez Katedrę i Klinikę Hematologii i Transplantacji Szpiku Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Wydarzenie miało charakter specjalistyczny i skierowane było do środowiska medycznego.

W dniu **18 września 2025 r.** w Pałacu Działyńskich odbyła się konferencja prasowa w ramach **XIII Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi**, zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Nowotworów Głowy i Szyi. Spotkanie miało na celu popularyzację wiedzy na temat profilaktyki i wczesnej diagnostyki chorób nowotworowych.

W dniu **26 września 2025 r.** w Pałacu Działyńskich odbyły się wykłady w ramach **jubileuszu 60-lecia Stowarzyszenia Archiwistów Polskich – Oddział w Poznaniu**, współorganizowane przez PAN Bibliotekę Kórnicką. Wydarzenie miało charakter środowiskowy i dotyczyło historii oraz współczesnych wyzwań archiwistyki.

W dniu **15 października 2025 r.** w Pałacu Działyńskich odbyła się sesja naukowa z okazji jubileuszu pracy naukowo-dydaktycznej o. prof. dra hab. Piotra Nawrota, połączona z wręczeniem książki pamiątkowej „*Musica sacra errat...*”. Organizatorem był

Wydział Teologiczny UAM. Wydarzenie miało charakter naukowy i artystyczny, skupiając się wokół zagadnień muzyki sakralnej.

W dniach **13–14 listopada 2025 r.** w Poznaniu odbyła się ogólnopolska konferencja pt. *„Archiwiści, bibliotekarze i muzealnicy wobec wyzwań i sytuacji kryzysowych”*, współorganizowana przez PAN Bibliotekę Kórnicką, Zakład Archiwistyki UAM oraz Archiwum Państwowe w Poznaniu. Uroczysta kolacja będąca częścią konferencji odbyła się w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich. Tematyka konferencji obejmowała m.in. ochronę dziedzictwa kulturowego, zabezpieczanie zbiorów oraz przygotowanie instytucji pamięci na sytuacje kryzysowe.

W dniu **22 listopada 2025 r.** w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich odbyła się debata historyczna pt. *„Po co nam była Konstytucja 3 Maja? Czyli jak rozumiemy naszych przodków, którzy ją uchwalili lub zwalczali”*, współorganizowana przez PAN Bibliotekę Kórnicką oraz Stowarzyszenie Potomków Sejmu Wielkiego. Spotkanie miało charakter popularyzatorski i edukacyjny.

W dniach **2–6 grudnia 2025 r.** odbyła się międzynarodowa konferencja pt. *„Niech Cię wysłucha, Królu, Bóg”*. *Królewskie sacrum i profanum w kulturze średniowiecznej Europy*, współorganizowana przez PAN Bibliotekę Kórnicką. Pierwszy dzień konferencji (2 grudnia) miał miejsce w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich. Wydarzenie zgromadziło badaczy z Polski i zagranicy, a jego tematyka koncentrowała się na symbolice władzy królewskiej, ceremoniale oraz kulturze średniowiecznej Europy.

11.2. Wystawy

W 2025 r. PAN Biblioteka Kórnicka realizowała działalność wystawienniczą zarówno w Zamku Kórnickim, jak i w Pałacu Działyńskich w Poznaniu, prezentując ekspozycje o charakterze historycznym, naukowym i popularyzatorskim. Wystawy przygotowywane były samodzielnie lub we współpracy z instytucjami naukowymi, archiwalnymi i organizacjami społecznymi, stanowiąc istotny element upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym oraz historii Wielkopolski i Polski.

Do najważniejszych przedsięwzięć należała wystawa **„Wielkie Księstwo Idei. Działalność społeczna Wielkopolan w XIX wieku”**, przygotowana we współpracy z Archiwum Państwowym w Poznaniu oraz portalem Hrabia Tytus. Ekspozycja była prezentowana w kilku lokalizacjach: na placu Kolegiackim w Poznaniu (16.09–07.10.2025), przed budynkiem Archiwum Państwowego w Poznaniu (17.11–12.12.2025), a także w Pałacu Działyńskich (28.11–31.12.2025). Wystawa ukazywała działalność społeczną Wielkopolan w okresie zaborów, ze szczególnym uwzględnieniem roli rodów Działyńskich i Zamoyskich oraz idei pracy organicznej.

W Pałacu Działyńskich prezentowana była również wystawa **„Historyk, archiwista, mentor. W stulecie urodzin profesora Stanisława Nawrockiego”** (25.09–03.10.2025), przygotowana przez Archiwum Państwowe w Poznaniu oraz Stowarzyszenie Archiwistów Polskich. Ekspozycja poświęcona była dorobkowi wybitnego archiwisty i badacza.

Kolejnym ważnym wydarzeniem była wystawa **„Życ to działać. Dziewięć portretów profesora Adama Wrzoska”** (09.10–30.10.2025), autorstwa prof. Anity Magowskiej. Ekspozycja, prezentowana w Pałacu Działyńskich, upamiętniała 150. rocznicę urodzin oraz 60. rocznicę śmierci uczonego. Wystawie towarzyszył wernisaż oraz oprowadzanie kuratorskie.

W Zamku Kórnickim istotnym elementem programu wystawienniczego było otwarcie ekspozycji **„Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie”** (16.06.2025), przygotowanej przez PAN Bibliotekę Kórnicką we współpracy z Instytutem Dendrologii PAN oraz Szkołkami Kórnickimi. Wystawa przybliżyła genezę powstania Fundacji Zakłady Kórnickie oraz znaczenie działalności Władysława Zamoyskiego dla ochrony dziedzictwa narodowego.

Istotnym elementem działalności wystawienniczej w 2025 r. była również realizacja zadania pn. **„W tym szaleństwie jest metoda – niezwykle dzieło Władysława Zamoyskiego”**, polegającego na przygotowaniu wystawy on-line. Zadanie zostało zrealizowane w związku z obchodami rocznicy śmierci hrabiego Władysława Zamoyskiego oraz setnej rocznicy utworzenia Fundacji Zakłady Kórnickie. Celem przedsięwzięcia było upowszechnienie wiedzy o działalności Władysława Zamoyskiego, jego wizji społecznej i gospodarczej oraz znaczeniu jego testamentu dla funkcjonowania Biblioteki i Fundacji.

Wystawa została udostępniona w formie cyfrowej, co umożliwiło szerokie dotarcie do odbiorców w kraju i za granicą, niezależnie od możliwości fizycznego odwiedzenia Zamku i Biblioteki. Ekspozycja dostępna jest pod adresami: <https://zamoyscy.bkpan.poznan.pl/> oraz <https://zamoyski.bkpan.pl/> i prezentuje materiały archiwalne, ikonografię oraz opracowanie merytoryczne w nowoczesnej, przystępnej formie.

Całkowita wartość zadania wyniosła 12 000,00 zł i została w całości sfinansowana ze środków Fundacji Zakłady Kórnickie. Realizacja projektu przyczyniła się do zwiększenia dostępności zasobów Biblioteki, wzmocnienia działań popularyzatorskich oraz utrwalenia pamięci o roli Władysława Zamoyskiego i Fundacji Zakłady Kórnickie w historii Zakładu Kórnickiego. Zadanie to stanowi element konsekwentnie realizowanej

strategii cyfrowego udostępniania dziedzictwa kulturowego pozostającego w zasobie PAN Biblioteki Kórnickiej.

W działalność wystawienniczą angażowali się pracownicy Biblioteki, uczestnicząc zarówno w przygotowaniu merytorycznym ekspozycji, jak i w pracach organizacyjnych związanych z montażem, aranżacją przestrzeni wystawienniczej oraz obsługą wernisaży.

Realizowane w 2025 r. wystawy stanowiły ważny element działalności popularyzatorskiej Biblioteki Kórnickiej, przyczyniając się do upowszechniania wiedzy o historii, kulturze i dziedzictwie narodowym oraz wzmacniania współpracy z instytucjami naukowymi i kulturalnymi.

11.3. Działalność dydaktyczna i popularyzatorska realizowana przez pracowników BK

W 2025 roku pracownicy PAN Biblioteki Kórnickiej prowadzili intensywną i różnorodną działalność dydaktyczną oraz popularyzatorską, skierowaną do dzieci, młodzieży, studentów, seniorów, środowisk naukowych, turystów, a także przedstawicieli instytucji kultury i organizacji społecznych. Działania te realizowano zarówno w siedzibach Biblioteki – w Zamku Kórnickim, Pałacu Działyńskich i Klaudynówce – jak i poza nią, we współpracy z licznymi szkołami, bibliotekami, uczelniami, samorządami i partnerami lokalnymi.

Istotnym obszarem aktywności była organizacja i współorganizacja wystaw oraz przygotowywanie towarzyszących im ekspozycji gablotowych i materiałów interpretacyjnych. Szczególne znaczenie miała wystawa **„Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie”**, przy której zaangażowani byli m.in. Edyta Bątkiewicz-Szymanowska, Krzysztof Rataj, Mikołaj Potocki, Małgorzata Cieliczko i Małgorzata Potocka. Pracownicy uczestniczyli w doborze obiektów, opracowywaniu opisów i podpisów, przygotowaniu ilustracji, redakcji tekstów, aranżacji plansz i gablot, działaniach promocyjnych oraz organizacji wernisażu. W działalność wystawienniczą wpisywały się także inne ekspozycje, m.in. **„Żyć to działać. Dziewięć portretów profesora Adama Wrzosa”**, wystawa poświęcona Wojciechowi Bibersteinowi-Kazimirskiemu oraz ekspozycja **„Wielkie Księstwo Idei. Działalność społeczna Wielkopolan w XIX wieku”**.

Bardzo szeroko rozwinięta była oferta zajęć edukacyjnych. Pracownicy Biblioteki prowadzili lekcje biblioteczne, wykłady, warsztaty, wystawki i oprowadzania, popularyzując historię książki, dzieje Biblioteki Kórnickiej, losy jej właścicieli oraz najcenniejsze obiekty ze zbiorów. Edyta Bątkiewicz-Szymanowska wygłaszała wykłady

poświęcone m.in. Władysławowi Zamoyskiemu, twórcom Biblioteki Kórnickiej oraz Annie z Działyńskich Potockiej, a także przygotowywała liczne wystawki tematyczne oparte na oryginalnych zbiorach BK. Krzysztof Rataj prowadził zajęcia dotyczące działalności Adama Tytusa Działyńskiego, historii czytelnicy, sporów o Morskie Oko czy źródeł społeczno-gospodarczych w zbiorach Biblioteki, a także uczestniczył w wydarzeniach edukacyjnych w ramach XXVIII Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Kórnickich Dni Nauki. Małgorzata Cieliczko realizowała zajęcia poświęcone historii Pałacu Działyńskich, mecenatowi artystycznemu, prasie przełomu XIX i XX wieku oraz współczesnej działalności Biblioteki Kórnickiej.

Szczególnie rozbudowany charakter miały warsztaty popularyzujące dawne techniki piśmiennicze i papiernicze. Małgorzata Potocka, Justyna Kieslich, Grzegorz Kubacki, Hubert Pawłowski, Mikołaj Potocki i Joanna Sobiegraj prowadzili zajęcia z kaligrafii, czerpania papieru, rękodzieła papierniczego oraz warsztaty łączące edukację historyczną z działaniem praktycznym. Warsztaty te odbywały się zarówno w przestrzeniach Biblioteki, jak i podczas wydarzeń plenerowych, takich jak **Dzień Dziecka z Gminą Kórnik**, **Piknik Rodzinny Fundacji Zakłady Kórnickie**, **Dzień Otwartych Skrzynek**, **Tour Salon** czy **Dni Młodzieży „Paradiso”**. Wiele z nich miało charakter rodzinny i międzypokoleniowy, a frekwencja sięgała od kilku do kilkuset uczestników. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także prowadzone przez Małgorzatę Potocką i Justynę Kieslich warsztaty **Teatryk kamishibai, czyli historia Zamku w Kórniku**, kierowane do przedszkoli i szkół.

Ważne miejsce w działalności edukacyjnej zajmowały wystawki biblioteczne prezentujące oryginalne obiekty ze zbiorów BK. Miały one charakter przekrojowy lub tematyczny – dotyczyły m.in. historii książki, botaniki, religii, medycyny, zielarstwa, pracy organicznej, muzykaliów czy zabytkowych druków. Wystawki te były przygotowywane dla bardzo różnych grup odbiorców: uczniów, studentów, bibliotekarzy, przedstawicieli instytucji naukowych, turystów krajowych i zagranicznych, środowisk branżowych, a także gości zagranicznych. Często łączono je z oprowadzaniem po Zamku Kórnickim lub Pałacu Działyńskich.

Pracownicy BK aktywnie włączali się także w oprowadzania muzealne i specjalne formy zwiedzania, w tym cieszące się dużym zainteresowaniem **nocne zwiedzanie Zamku Kórnickiego** podczas **Nocy Muzeów** oraz **Kórnickich Dni Nauki**. W działania te zaangażowani byli m.in. Małgorzata Potocka, Mikołaj Potocki, Justyna Kieslich, Hubert Pawłowski i Grzegorz Kubacki. Prowadzono również liczne oprowadzania dla grup szkolnych, turystycznych, przedstawicieli instytucji naukowych oraz gości zagranicznych, także w języku angielskim.

Działalność popularyzatorska pracowników Biblioteki obejmowała również obecność w mediach i przestrzeni internetowej. Przygotowywano teksty na stronę internetową i profile społecznościowe Biblioteki, nagrywano audycje radiowe, podcasty i wypowiedzi dla mediów. Szczególnie aktywna w tym zakresie była Małgorzata Potocka,

współtworząca publikacje popularyzujące historię Kórnika i jego właścicieli, uczestnicząca w audycjach Radia Emaus, Radia Poznań, RMF FM oraz projektach podcastowych. Edyta Bątkiewicz-Szymanowska nagrała audycję poświęconą Celestynie Działyńskiej dla Estrady Poznańskiej oraz przygotowywała posty popularyzujące dzieje rodu Działyńskich i Zamoyskich.

Działalność dydaktyczna i popularyzatorska pracowników BK była realizowana w ścisłej współpracy z wieloma partnerami zewnętrznymi. Były to m.in. szkoły podstawowe i ponadpodstawowe z Kórnik, Poznania i innych miejscowości, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Biblioteka Publiczna w Kórniku, Biblioteka Raczyńskich, Instytut Dendrologii PAN, Urząd Miasta i Gminy Kórnik, Fundacja Zakłady Kórnickie, Instytut Skrzynki, ośrodki kultury, organizacje społeczne, biblioteki wojewódzkie i zagraniczne. Dzięki tej współpracy Biblioteka skutecznie upowszechniała wiedzę o swoich zbiorach, historii i misji, jednocześnie poszerzając grono odbiorców i wzmacniając swoją obecność w życiu kulturalnym i edukacyjnym regionu.

Całość tych działań pokazuje, że PAN Biblioteka Kórnicka pozostaje instytucją żywo uczestniczącą w procesie edukacji i popularyzacji dziedzictwa kulturowego. Aktywność jej pracowników w 2025 roku łączyła troskę o rzetelne przekazywanie wiedzy z nowoczesnymi i atrakcyjnymi formami kontaktu z odbiorcami, skutecznie przybliżając szerokiej publiczności historię Kórnik, dzieje rodów Działyńskich i Zamoyskich oraz wyjątkową wartość zbiorów Biblioteki.

11.4. Promocja, edukacja, współpraca z różnymi instytucjami

W 2025 roku PAN Biblioteka Kórnicka prowadziła intensywną działalność promocyjną, edukacyjną i popularyzatorską, realizowaną zarówno w swoich siedzibach – w Zamku Kórnickim, Pałacu Działyńskich i Klaudynówce – jak i poza nimi, w współpracy z licznymi instytucjami kultury, szkołami, uczelniami, jednostkami samorządowymi oraz organizacjami społecznymi. Działania te służyły popularyzacji wiedzy o historii Biblioteki, dziejach Zamku Kórnickiego, sylwetkach jego dawnych właścicieli, a także promocji najcenniejszych zbiorów bibliotecznych i muzealnych.

Promocja

Ważnym elementem działalności promocyjnej Biblioteki była organizacja wydarzeń kulturalnych, naukowych i popularyzatorskich, które przyciągały publiczność lokalną i ponadregionalną. W 2025 roku w PAN Bibliotece Kórnickiej odbyły się m.in. koncerty, wystawy, spotkania literackie, prezentacje muzealne oraz wydarzenia edukacyjne. Wśród nich znalazły się: Wielkopolskie Koncerty Bożonarodzeniowe, koncert duetu Joanny Kreft i Matyldy Adamus, XXVIII Poznański Festiwal Nauki i Sztuki, Kórnicka Noc Muzeów, uroczyste otwarcie wystawy „**Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie**”, Kórnickie Dni Nauki, koncert w ramach

VI Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Kameralnej im. Józefa Madej, **Wieczór z Wincentym Polem**, wystawa zorganizowana przy międzynarodowej konferencji poświęconej Wojciechowi Bibersteinowi-Kazimirskiemu, uroczysta prezentacja odzyskanej taszki od siodła Michała Korybuta Wiśniowieckiego, koncert w ramach IV Międzynarodowego Festiwalu im. Kazimierza Flataua, a także kolejne edycje Krakowskich Salonów Poezji. Kontynuowano również współpracę z kórnickimi szkołami, organizując m.in. specjalne nocne zwiedzanie Zamku śladami Białej Damy.

Szczególnie ważnym wydarzeniem promocyjnym była **Noc Muzeów**, zorganizowana 17 maja 2025 r. w ramach ogólnopolskiej akcji. Kórnicka odśpiewała wydarzenia, zrealizowana już po raz trzeci, zgromadziła 250 uczestników. Jej koordynatorem była Małgorzata Potocka, a w realizację przedsięwzięcia zaangażowali się liczni pracownicy Biblioteki. Wydarzenie to stanowiło jedną z najważniejszych form promocji Zamku Kórnickiego jako miejsca żywego kontaktu z dziedzictwem kulturowym.

Istotnym wydarzeniem były również **Kórnickie Dni Nauki**, organizowane we współpracy z Miastem i Gminą Kórnik. Odbywały się one od 17 do 19 września 2025 r. i obejmowały wykłady, warsztaty oraz nocne zwiedzanie Zamku. Skierowane były przede wszystkim do uczniów szkół oraz seniorów, a nocne zwiedzanie adresowano do mieszkańców gminy. Koordynatorem projektu była Małgorzata Potocka. W ramach wydarzenia przeprowadzono 27 wykładów w szkołach na terenie gminy Kórnik, a zajęcia poprowadzili pracownicy Biblioteki: Edyta Bątkiewicz-Szymanowska, Aneta Falk, Grzegorz Kubacki, Małgorzata Potocka oraz Krzysztof Rataj. Warsztaty przygotowali i przeprowadzili Justyna Kieslich, Hubert Pawłowski i Małgorzata Potocka.

Ważną rolę w promocji działalności Biblioteki odegrały także działania medialne i informacyjne. O wszystkich wydarzeniach informowano na stronie internetowej PAN Biblioteki Kórnickiej, a także w mediach społecznościowych – na Facebooku i Instagramie. Informacje o wydarzeniach upowszechniały również zaprzyjaźnione instytucje i organizacje, m.in. lokalna gazeta „Kórniczanin”, **Szlak Pracy Organicznej** oraz **Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna**. Materiały poświęcone powrotowi do Kórnika królewskiej taszki przygotowały również Radio Poznań oraz Powiatowa 17.

Działalność Biblioteki była również promowana za pośrednictwem radia, podcastów i audycji. W 2025 roku przedstawiciele PAN Biblioteki Kórnickiej wystąpili m.in.:

- w **Radiu Emaus** w ramach audycji „Biblioteka Cyfrowej Przyszłości” oraz programów nadawanych na żywo;
- w materiałach przygotowanych dla **Estrady Poznańskiej**, gdzie nagrano podcasty o kobietach związanych z Zamkiem w Kórniku;
- na antenie **RMF FM**, skąd zachęcano do odwiedzania Zamku i poznawania dziejów rodu Działyńskich;
- w podcaście przygotowanym dla społeczności **Szlaku Pracy Organicznej**;

- w **Melo Radiu** i **Rock Radiu** z grupy Radia Zet, gdzie promowano wydarzenia związane z jubileuszami 200-lecia Biblioteki Kórnickiej i 600-lecia Zamku Kórnickiego.

Regularna obecność Biblioteki w mediach i przestrzeni cyfrowej służyła nie tylko informowaniu o bieżących wydarzeniach, ale także budowaniu rozpoznawalności instytucji oraz popularyzowaniu wiedzy o jej historii, zbiorach i działalności. Zwieńczeniem tej aktywności było przyznanie PAN Bibliotece Kórnickiej tytułu **Najlepszego Produktu Turystycznego Wielkopolski 2025**, co należy uznać za jedno z najważniejszych osiągnięć promocyjnych roku.

Edukacja

Działalność edukacyjna PAN Biblioteki Kórnickiej w 2025 roku obejmowała bogatą ofertę lekcji biblioteczno-muzealnych, warsztatów, wykładów, oprowadzań oraz zajęć wyjazdowych. Zajęcia te były kierowane do dzieci, młodzieży, studentów, seniorów oraz osób ze szczególnymi potrzebami.

W **Zamku Kórnickim** przeprowadzono 88 lekcji biblioteczno-muzealnych w języku polskim oraz 7 zajęć w języku angielskim. Obejmowały one wystawki, prezentacje oryginalnych obiektów oraz bezpłatne oprowadzanie po muzeum. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia interaktywne i tematyczne, poświęcone historii książki, dziejom rodu Działyńskich i Zamoyskich oraz najcenniejszym zbiorom Biblioteki.

W **Klaudynówce** odbyło się 21 warsztatów z pięknego pisania i czerpania papieru, a także wykładów z historii Biblioteki i muzeum oraz spotkań przybliżających sylwetki dawnych właścicieli Zamku.

W **Pałacu Działyńskich** zorganizowano coroczny Poznański Festiwal Nauki i Sztuki, za którego przygotowanie z ramienia Biblioteki odpowiadała Małgorzata Potocka. W ramach wydarzenia przygotowano trzy tematy zajęć: „**W pracowni intrologatorskiej**”, „**Czytelnia dawniej i dziś**” oraz „**Rękodzieło papiernicze**”. Dodatkowo odbyła się tam lekcja biblioteczna dla studentów, podczas której zaprezentowano makiety i zbiory przewiezione z Kórnika.

Znaczna część działań edukacyjnych realizowana była również **poza siedzibą Biblioteki**. Szczególnie ważne były wyjazdowe zajęcia z wykorzystaniem teatru kamishibai, zatytułowane „**Teatrzyk kamishibai, czyli historia Zamku w Kórniku**”. W 2025 roku przeprowadzono 22 takie zajęcia, kierowane do uczniów klas 0–3, przedszkolaków oraz osób z niepełnosprawnościami. Kontynuowano również udział w wydarzeniach plenerowych i partnerskich, takich jak Dzień Dziecka z Urzędem Miasta i Gminy Kórnik, spotkanie społeczności Szlaku Pracy Organicznej, warsztaty podczas spotkania młodzieży **Paradiso** na Świętej Górze w Gostyniu, festyn **Dzień Otwartych Skrzynek**, Piknik Fundacji Zakłady Kórnickie, Festiwal PAN w Jabłoncej,

Poznańskie Targi Tour Salon oraz warsztaty „**Słowa w płynie**” i zajęcia dla podopiecznych Środowiskowego Domu Opieki „Gościnni”.

Warsztaty prowadzone przez pracowników Biblioteki miały charakter interaktywny i praktyczny. Łączyły popularyzację historii książki, papieru, atramentu i dawnych technik pisarskich z działaniami manualnymi, takimi jak kaligrafia, czerpanie papieru, przygotowywanie barwników czy wykonywanie pieczęci lakowych. Dzięki temu edukacja realizowana przez Bibliotekę miała nie tylko wymiar poznawczy, ale również angażujący i atrakcyjny dla uczestników.

Współpraca z instytucjami

PAN Biblioteka Kórnicka rozwijała w 2025 roku szeroką współpracę z instytucjami oświatowymi, naukowymi, kulturalnymi i samorządowymi. Współpraca ta obejmowała zarówno wspólne wydarzenia, jak i działania edukacyjne, promocyjne oraz popularyzatorskie.

Biblioteka współpracowała ze szkołami podstawowymi i średnimi, szczególnie z **Zespołem Szkół Urszulańskich w Poznaniu**, dla którego przeprowadzono 13 wykładów, oraz z **XXV Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Jadwigi Zamoyskiej w Poznaniu**, gdzie zrealizowano cykl wykładów poświęconych Jadwidze i Władysławowi Zamoyskim. We wrześniu 2025 roku podpisano stałą współpracę z tą szkołą. Kontynuowano również współpracę z lokalnymi szkołami, m.in. z SP nr 2 w Kórniku, a także ze szkołami prowadzonymi przez Stowarzyszenie Sternik w Warszawie.

Ważnymi partnerami Biblioteki były także uczelnie wyższe, w tym **Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu** oraz **Politechnika Poznańska**, w ramach współpracy z którymi realizowano wykłady i zajęcia edukacyjne. Kontynuowano również współpracę z **Domem Integracji Międzypokoleniowej** w Kórniku, gdzie organizowano wykłady dla seniorów.

Istotnym partnerem pozostawało **Miasto i Gmina Kórnik**, z którym współorganizowano m.in. Kórnickie Dni Nauki oraz Dzień Dziecka na kórnickim rynku. Biblioteka współpracowała także z **Fundacją Zakłady Kórnickie**, **Teatrem Muzycznym w Poznaniu**, **Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną**, **Instytutem Skrzynki**, instytucjami kultury oraz lokalnymi mediami. Dzięki tym relacjom możliwe było organizowanie wydarzeń poza siedzibą Biblioteki, dotarcie do nowych odbiorców oraz skuteczna promocja instytucji.

Działalność popularyzatorska i współpraca Biblioteki miały również wymiar ponadregionalny i międzynarodowy. Przykładem tego była organizacja wizyty studyjnej przedstawicieli Mohammed Bin Rashid Library w Dubaju. Ponadto dzięki współpracy z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną powstały materiały promocyjne przygotowane przez blogerów i influencerów z Polski i zagranicy.

Podejmowane w 2025 roku działania promocyjne, edukacyjne i partnerskie potwierdzają, że PAN Biblioteka Kórnicka pozostaje instytucją dynamiczną, otwartą na współpracę i skutecznie łączącą ochronę dziedzictwa z jego nowoczesnym upowszechnianiem. Biblioteka nie tylko popularyzuje swoje zbiory i historię, ale też aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym i edukacyjnym regionu, budując trwałe relacje z odbiorcami i partnerami instytucjonalnymi.

12. Czwartki Literackie

Tradycja Czwartków Literackich sięga XIX wieku i związana jest z nieformalnymi prelekcjami akademickimi inicjowanymi przez Tytusa Działyńskiego. Później, na przełomie XIX i XX wieku, wieczory czwartkowe organizował Heliodor Świącicki, natomiast w latach 30. XX wieku Związek Literatów Polskich w Poznaniu. Od lat 90. główną organizatorką Czwartków Literackich jest PAN Biblioteka Kórnicka, przy wsparciu Fundacji Zakłady Kórnickie oraz Polskiej Akademii Nauk.

W 2025 r. PAN Biblioteka Kórnicka zrealizowała **10 spotkań** w ramach cyklu „Czwartki Literackie”. Dziewięć spotkań sfinansowano ze środków z zakresu upowszechniania i promocji działalności naukowej (UiPDN) oraz dotacji Fundacji Zakłady Kórnickie, natomiast jedno spotkanie – „Wieczór czwartkowy z Adamem Wrzoskiem (1875–1965)” – zostało zorganizowane i sfinansowane przez PAN Bibliotekę Kórnicką, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wielkopolską Izbę Lekarską.

Koordinatorkami Czwartków Literackich są dr Agnieszka Królczyk i dr Małgorzata Cieliczko.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. zrealizowano następujące spotkania:

- 1) Izabela z Czartoryskich Działyńska – bez stereotypów – rozmowa z udziałem prof. Barbary Obtulowicz i dr Edyty Bątkiewicz-Szymanowskiej – 22 maja 2025 r.
- 2) Kresy Wańkowicza – spotkanie wokół książki *Znowu siejemy w Polsce B*, z udziałem prof. Urszuli Glensk, Grzegorza Nowaka i prof. Marka Figury – 29 maja 2025 r.
- 3) Miłobędzka. znikam / jestem – wieczór wspomnień i wierszy – z udziałem prof. Anity Jarzyny, Marcina Senddeckiego, prof. Piotra Śliwińskiego i Joanny Żygowskiej; prowadzenie: dr Jarosław Borowiec, wiersze czytała Maria Peszek – 26 czerwca 2025 r.
- 4) Wieczór czwartkowy z Adamem Wrzoskiem (1875–1965) – spotkanie zorganizowane we współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Poznaniu,

Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wielkopolską Izba Lekarską – 9 października 2025 r.

- 5) Maria Dąbrowska – w rodzinnej soczewce i w niepublikowanych listach – rozmowa z udziałem prof. Ewy Głębieckiej i Dominiki Szumskiej-Hornung; prowadzenie: dr Amelia Korzeniewska, listy czytała Maria Mamona – 23 października 2025 r.
- 6) „Wydeptał ścieżkę niewidzialną” – o Antonim Słonimskim – rozmowa z udziałem prof. Katarzyny Kuczyńskiej-Kochany i Adama Michnika; prowadzenie: prof. Grzegorz Leszczyński – 30 października 2025 r.
- 7) Dlaczego warto wracać do Tischnera? – rozmowa z udziałem Wojciecha Bonowicza i o. Nikodema Brzóz – 6 listopada 2025 r.
- 8) Jak tłumaczyć Owidiusza? – spotkanie z udziałem dr Aleksandry Arndt, dr. Łukasza Bergera i prof. Moniki Miazek-Męczyńskiej; prowadzenie: prof. Piotr Bering – 20 listopada 2025 r.
- 9) Poznań poetek – spotkanie z Bianką Rolando, Patrycją Sikorą-Tarnowską i Michaliną Cendrowską; prowadzenie: prof. Marcin Jaworski – 4 grudnia 2025 r.
- 10) Dwie Krainy Czarów – spotkanie wokół najnowszych polskich przekładów *Alice's Adventures in Wonderland* Lewisa Carrolla, z udziałem Pauliny Braiter i Pawła Beręsewicza; prowadzenie: prof. Ewa Rajewska i dr Aleksandra Wieczorkiewicz – 11 grudnia 2025 r.

Czwartki Literackie adresowane są do młodzieży licealnej, studentów, seniorów oraz mieszkańców Poznania i regionu zainteresowanych literaturą i kulturą. Spotkania gromadziły średnio ok. 50–60 uczestników, natomiast wydarzenie poświęcone Krystynie Miłobędzkiej zgromadziło ponad 150 słuchaczy.

Dodatkowo wszystkie spotkania były rejestrowane i udostępniane w Internecie, co znacząco zwiększyło ich zasięg i dostępność.

Gośćmi Czwartków Literackich byli prozaicy, poeci, naukowcy, tłumacze oraz dziennikarze o ugruntowanej pozycji w życiu kulturalnym i naukowym. Reprezentowali różne pokolenia, środowiska i perspektywy badawcze. Tematyka spotkań koncentrowała się wokół istotnych zagadnień humanistyki, literatury i kultury, sprzyjając popularyzacji wiedzy, rozwijaniu refleksji oraz budowaniu przestrzeni do merytorycznej debaty i dialogu z publicznością.

Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 54 761,65 zł, z czego 23 760,00 zł stanowiły środki z zakresu UiPDN. Pozostałe środki pochodziły z dotacji Fundacji Zakłady Kórnickie (30 000,00 zł) oraz wkładu własnego PAN Biblioteki Kórnickiej (1 001,65 zł). Środki z UiPDN zostały wykorzystane w całości.

Realizacja cyklu przyczyniła się do umocnienia pozycji PAN Biblioteki Kórnickiej jako ważnego ośrodka debaty literackiej i humanistycznej oraz do zwiększenia dostępności wydarzeń kulturalnych o wysokim poziomie merytorycznym dla szerokiego grona odbiorców.

13. Powrót taszki do zbiorów PAN Biblioteki Kórnickiej

W 2025 r. do zbiorów PAN Biblioteki Kórnickiej powróciła taszka (sakwa) stanowiąca element rzędu końskiego tradycyjnie przypisywanego królowi Michałowi Korybutowi Wiśniowieckiemu, utracona w czasie II wojny światowej. Obiekt został rozpoznany w 2013 r. jako strata wojenna i zabezpieczony na Zamku Królewskim na Wawelu. W wyniku wieloletnich badań, ekspertyz oraz postępowania prowadzonego przy udziale Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego potwierdzono jego pochodzenie ze zbiorów kórnickich, m.in. poprzez odczytanie zatartego numeru inwentarzowego MK 2373. Po zakończeniu procedur prawnych taszka została przekazana Skarbowi Państwa, a następnie PAN Bibliotece Kórnickiej. Uroczyste przekazanie obiektu odbyło się 21 listopada 2025 r. na Zamku Królewskim na Wawelu.

Powrót zabytku został upubliczniony podczas wydarzenia pt. **„Uroczysta prezentacja odzyskanej taszki od siołta Michała Korybuta Wiśniowieckiego”**, które odbyło się w Zamku Kórnickim w dniu **4 grudnia 2025 r.**, w trakcie którego zaprezentowano taszkę wraz z oryginalnym siodłem oraz bliźniaczą sakwą, tworzącymi historyczny komplet rzędu końskiego.

14. Pracownicy - szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, publikacje, udział w życiu naukowym.

14.1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych

W 2025 r. pracownicy PAN Biblioteki Kórnickiej aktywnie uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, obejmujących szkolenia, kursy specjalistyczne, studia oraz rozwój kompetencji językowych i cyfrowych. Istotnym elementem było przygotowanie kadry do pracy w nowym systemie bibliotecznym – Platformie Cyfrowej Biblioteki Kórnickiej (Biblioteka 3.0), a także rozwijanie kompetencji związanych z opracowaniem zbiorów, ich udostępnianiem oraz działalnością edukacyjną i popularyzatorską.

Indywidualne formy podnoszenia kwalifikacji

Dr Edyta Bątkiewicz-Szymanowska

Uczestniczyła w szkoleniach wewnętrznych dotyczących funkcjonowania Platformy Cyfrowej BK:

- szkolenie z zakresu udostępniania zbiorów (12.02.2025),
- szkolenie dotyczące obsługi bibliotek podręcznych (12.02.2025).

Dr Aneta Falk

Aktywnie rozwijała kompetencje w zakresie paleografii i pracy ze źródłami:

- kurs paleografii (Instytut Historii PAN, 2025),
- warsztaty czytania pisma neogotyckiego (Akademia Anteaecta, 02.04–03.12.2025),
- kurs „Łacina dla genealogów” (13.09–13.11.2025),
- szkolenie „Escape room w bibliotece krok po kroku” (Fundacja Good Culture, 12.08.2025).

Justyna Kieslich

Podnosiła kwalifikacje w zakresie edukacji i komunikacji:

- warsztaty „Marketing historyczny. Czy umiemy mądrze korzystać z historii?” (Muzeum Martyrologii Wielkopolan – Fort VII, 24.06.2025),
- szkolenie „Muzeum Pamięci – warsztaty dla osób z chorobami otępiennymi” (Fundacja Wyspy Pamięci, 22.10.2025).

Marcelina Kilińska

Brała udział w licznych szkoleniach i działaniach podnoszących kwalifikacje:

- seminaria z paleografii łacińskiej (Instytut Historii PAN, styczeń–grudzień 2025),
- uzyskanie certyfikatu znajomości języka angielskiego IELTS (British Council / Cambridge University, luty–czerwiec 2025),
- szkolenie z obsługi Platformy Cyfrowej BK (10.01 i 17.01.2025).

Grzegorz Kubacki

Systematycznie rozwijał kompetencje językowe:

- konwersacje z języka angielskiego z native speakerem (kontynuacja od 2023 r.),
- indywidualne lekcje języka hiszpańskiego (od września 2025 r.).

Monika Małecka

Uczestniczyła w szkoleniu specjalistycznym dotyczącym dostępności:

- szkolenie z zakresu oprowadzania osób z chorobami otępiennymi (Fundacja Wyspy Pamięci, 22.10.2025). Szkolenie to podniosło kompetencje w zakresie dostępności oferty muzealnej i pracy z odbiorcami o szczególnych potrzebach.

Małgorzata Potocka

Uczestniczyła w szkoleniu z zakresu edukacji muzealnej i dostępności:

- „Muzeum Pamięci – warsztaty muzealne dla osób z chorobami otępiennymi” (Fundacja Wyspy Pamięci, 22.10.2025; szkolenie dofinansowane ze środków MKiDN).

Krzysztof Rataj

Uczestniczył w szkoleniach związanych z obsługą systemów i urządzeń bibliotecznych:

- szkolenia z systemu Biblioteka 3.0 – Platforma Cyfrowa BK (10.01, 17.01, 04.02, 07.02, 13.03.2025),
- szkolenie z obsługi skanera mikrofilmów w czytelnicy Pałacu Działyńskich (12.02.2025).

Dr Milena Stępnia-Lis

Uczestniczyła w zajęciach z paleografii facjińskiej prowadzonych przez Instytut Historii PAN (rok akademicki 2024/2025 oraz 2025/2026), rozwijając kompetencje w zakresie pracy ze źródłami rękopiśmiennymi.

14.2. Udział w życiu naukowym, konferencje, sesje, projekty badawcze.

W 2025 roku pracownicy PAN Biblioteki Kórnickiej aktywnie uczestniczyli w życiu naukowym, biorąc udział w konferencjach, sesjach i debatach, realizując projekty badawcze oraz współorganizując wydarzenia naukowe i popularyzatorskie. Aktywność ta obejmowała zarówno wystąpienia referatowe, prezentacje wyników badań, jak i działania organizacyjne oraz udział w projektach krajowych.

Dr Edyta Bątkiewicz-Szymanowska aktywnie uczestniczyła w konferencjach i wydarzeniach naukowych, reprezentując PAN Bibliotekę Kórnicką. Wzięła udział w VII Ogólnopolskiej Konferencji Bibliotekarzy i Pracowników Bibliotek Muzealnych w Gdańsku, gdzie zaprezentowała referat dotyczący korespondencji prywatnej Działyńskich i Zamoyskich. Uczestniczyła również w Chodzieskiej Konferencji Regionalistycznej z wykładem poświęconym Jadwidze Zamoyskiej. Ponadto brała udział w wydarzeniach naukowych i popularyzatorskich organizowanych przez Bibliotekę Kórnicką, w tym w cyklu Czwartków Literackich oraz debacie dotyczącej znaczenia Konstytucji 3 maja.

Prof. UAM dr hab. Magdalena Biniś-Szkopek jest kierowniczką międzynarodowego grantu NCN OPUS: Polskie królowe XV i XVI w. jako żony i matki (2022-2026) [Grant NCN Opus, Pełna nazwa projektu: Polskie królowe XV i XVI wieku jako żony i matki, Nr umowy projektowej: UMO-2021/43/B/HS3/01490, Czas trwania projektu: 15.07.2022 – 14.07.2026].

Pracuje w redakcjach naukowych: East Central Europe, 476–1795 AD/CE, Brepols, komitet redakcyjny: Darius von Güttner-Sporzyński, Magdalena Biniś-Szkopek, Robert

Tomczak, Matthew Firth, Publishing Manager: Guy Carney (od 2022 roku do teraz); radzie naukowej czasopisma *Historia Slavorum Occidentis* (Wydział Historii UAM, kwartalnik, 100 pkt lista ministerialna); rady naukowej czasopisma *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej* (PAN Biblioteka Kórnicka, rocznik, 40 pkt lista ministerialna, baza Scopus); radzie naukowej czasopisma *Zeszyty Akademii Lubrańskiego* (rocznik, trwają starania o uzyskanie punktacji ministerialnej). Regularnie wykonuje recenzje naukowe dla czasopism historycznych w Polsce. Jest też członkiem rady dyscypliny Wydziału Historii UAM oraz Centrum „Instytut Wielkopolski” przy WH UAM. Powołana została przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Aktywnie działa w Komitecie Historii Kobiet przy PAN. W roku 2025 otrzymała nagrodę rektora UAM za działalność naukową. Była członkinią komitetu naukowego ogólnopolskiej konferencji pt. *Archiwiści, bibliotekarze i muzealnicy wobec wyzwań i sytuacji kryzysowych*, 13-14 listopada 2025, Poznań oraz w komitetu naukowego międzynarodowej konferencji pt. *XLVI Seminarium Mediewistyczne im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej „Niech Cię wysłucha, Królu, Bóg”. Królewskie sacrum i profanum w kulturze średniowiecznej Europy* (w ramach cyklu spotkań naukowych wokół jubileuszu tysiąclecia koronacji pierwszego króla Polski Millenium Regni Poloniae 1025-2025), 2-6 grudnia 2025. Wygłaszała referaty na licznych konferencjach w tym wzięła udział w *VIII Kongresie Mediewistów Polskich. Władza – korona – terytorium*, 17-20 września 2025.

Jest promotorem w przewodzie doktorskim mgr Marceliny Kilińskiej, studia doktoranckie (2023-2027) na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; temat pracy: „Postępowanie oficjała w sprawach małżeńskich i analiza funkcjonowania kancelarii konsystorza biskupiego w Poznaniu w latach 1433-1435”.

Dr Małgorzata Cieliczko uczestniczyła w realizacji projektu badawczego NPRH „Protokoły Rady Ministrów Księstwa Warszawskiego – edycja źródłowa” (2024–2028), realizowanego pod kierunkiem prof. Piotra Pilarczyka. Jej praca obejmowała przygotowanie i opracowanie filologiczne tekstów, w tym konsultacje edytorsko-językowe i redaktorskie. W 2025 roku opublikowano pierwszy tom planowanej edycji.

Równocześnie dr Małgorzata Cieliczko angażowała się w organizację życia naukowego, współorganizując m.in. XLVI Seminarium Mediewistyczne im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej oraz cykl dziewięciu Czwartków Literackich w Pałacu Działyńskich. Była także współorganizatorką interdyscyplinarnego wydarzenia poświęconego Adamowi Wrzowskiemu, przygotowanego we współpracy z uczelniami i instytucjami naukowymi.

Dr Aneta Falk brała czynny udział w ogólnopolskich konferencjach naukowych, reprezentując PAN Bibliotekę Kórnicką. W maju 2025 roku podczas konferencji „Dwie biblioteki – jedna historia” w Szczecinie wygłosiła referat dotyczący działalności Alodii Kaweckiej-Gryczowej w świetle materiałów Biblioteki Kórnickiej. W czerwcu uczestniczyła w konferencji „Wielkopolska Grupa Proweniencyjna – instytucje, zbiory, wyzwania” w Poznaniu, prezentując stan badań nad proveniencjami książek kórnickich. W grudniu w Łodzi zaprezentowała referat poświęcony dziełom Pryscjana z Cezarei znajdującym się w zbiorach Biblioteki. Ponadto uczestniczyła biernie w wydarzeniu naukowym dotyczącym Piotra Wedelickiego, zorganizowanym przez Bibliotekę Raczyńskich w Poznaniu.

Janina Martyna aktywnie uczestniczyła w organizacji i współorganizacji licznych wydarzeń naukowych i kulturalnych realizowanych przez PAN Bibliotekę Kórnicką. Jej działalność obejmowała przygotowanie i obsługę konferencji, seminariów, debat oraz wydarzeń popularyzujących wiedzę, realizowanych we współpracy z uczelniami, instytucjami PAN i partnerami zewnętrznymi. Uczestniczyła także w organizacji cyklicznych wydarzeń, w tym Czwartków Literackich, spotkań autorskich i koncertów.

Ponadto brała udział bierny w wykładach organizowanych przez Oddział PAN w Poznaniu w ramach cyklu „Nauka i Społeczeństwo”.

Marcelina Kilińska uczestniczyła w realizacji projektu badawczego NCN OPUS „Polskie królowe XV i XVI wieku jako żony i matki”, prowadząc prace nad analizą korespondencji źródłowej. Brała także czynny udział w konferencjach naukowych w kraju, prezentując wyniki badań nad rolą kobiet w średniowiecznym sądownictwie kościelnym. Uczestniczyła również biernie w konferencjach i kongresach naukowych, reprezentując zarówno PAN Bibliotekę Kórnicką, jak i Wydział Historii UAM.

Grzegorz Kubacki uczestniczył w organizacji konferencji międzynarodowej dotyczącej leksyki islamu w słownikach dwujęzycznych Alberta Kazimirskiego, realizowanej we współpracy UAM i PAN Biblioteki Kórnickiej. Podczas tego wydarzenia wygłosił referat dotyczący relacji Wojciecha Bibersteina Kazimirskiego z rodzinami Działyńskich i Zamoyskich.

Małgorzata Potocka angażowała się w organizację wydarzeń naukowych i popularyzatorskich. Współorganizowała wieczór poświęcony Wincentemu Polowi oraz wydarzenie związane z uroczystą prezentacją odzyskanej taszki od siodła Michała Korybuta Wiśniowieckiego w Zamku Kórnickim.

Krzysztof Rataj uczestniczył biernie w wydarzeniach naukowych i popularyzujących wiedzę historyczną, reprezentując PAN Bibliotekę Kórnicką. Brał udział w oprowadzaniu kuratorskim po wystawie „Korona i księgi” oraz w uroczystości upamiętniającej prof. Stanisława Nawrockiego, połączonej z wręczeniem nagród dla archiwistów i otwarciem wystawy.

Ewa Wielgosz-Skorupka uczestniczyła biernie w wydarzeniach naukowych z zakresu heraldyki i historii, w tym w Ogólnopolskim Sympozjum Heraldycznym oraz wykładach organizowanych przez środowiska naukowe Poznania. Brała również udział w wydarzeniach organizowanych przez Bibliotekę Kórnicką, w tym w otwarciu wystawy poświęconej Fundacji Zakłady Kórnickie.

Katarzyna Woźniak brała czynny udział w konferencji naukowej „Archiwiści, bibliotekarze i muzealnicy wobec wyzwań i sytuacji kryzysowych”, która odbyła się w dniach 13–14 listopada 2025 roku w Poznaniu, organizowanej przez Zakład Archiwistyki Wydziału Historii UAM, Archiwum Państwowe w Poznaniu oraz PAN Bibliotekę Kórnicką. Podczas konferencji wygłosiła referat pt. *Dziedzictwo w murach sprzed wieków. Ochrona Zamku Kórnickiego i jego zbiorów w przededniu jubileuszu 600-lecia Zamku i 200-lecia Biblioteki Kórnickiej*, reprezentując PAN Bibliotekę Kórnicką.

Aleksandra Wysokińska-Ciosek brała czynny udział w konferencjach naukowych z zakresu historii sztuki i konserwatorstwa. W kwietniu 2025 roku w Toruniu wygłosiła referat dotyczący techniki wykonania średniowiecznych tablic malarskich z Sępola, a w grudniu – referat poświęcony zachowanym tablicom malowideł ołtarzowych z tego zespołu. W obu wydarzeniach reprezentowała Uniwersytet Mikołaja Kopernika.

14.3. Publikacje pracowników PAN Biblioteki Kórnickiej

W 2025 roku pracownicy PAN Biblioteki Kórnickiej prowadzili aktywną działalność publikacyjną, obejmującą zarówno artykuły naukowe, współautorstwo monografii, jak i prace redakcyjne, edytorskie oraz recenzenckie. Poniżej przedstawiono uporządkowany wykaz publikacji według autorów.

Prof. UAM dr hab. Magdalena Biniś-Szkopek opublikowała w 2025 roku prace poświęcone zarówno zagadnieniom historii średniowiecznej i nowożytnej, jak i dziedzictwu kulturowemu oraz działalności Biblioteki Kórnickiej, ze szczególnym uwzględnieniem procesów digitalizacji zbiorów i historii rodu Działyńskich.

- M. Biniąś-Szkopek, Aleksandra Losik, *Cyfrowy świat zbiorów Biblioteki Kórnickiej PAN*, „Digitalizacja warsztatowe ABC”, wyd. 3, 2025, ISSN 0867-6151, s. 26–28;
- M. Biniąś-Szkopek, *Od grodu do miasta lokacyjnego – Gniezno w XI–XV wieku* [w:] *Dzieje Gniezna, pierwszej stolicy Polski*, red. J. Dobosz, wyd. II rozszerzone, FNCE, Gniezno–Poznań 2025, ISBN: 9788368368628, s. 100–164
- M. Biniąś-Szkopek, *Między modlitwą a kawą – życie codzienne kobiet rodziny Działyńskich w XIX wieku* [w:] *Powtórka przed... XIX spotkania z historią dla uczniów szkół ponadpodstawowych*, red. J. Dobosz, D. Konieczka-Śliwińska, A. Jakuboszczak, Poznań, UAM, 2025, ISBN 9788367284677, s. 51–64;
- *Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie*, red. Magdalena Biniąś-Szkopek, Małgorzata Cieliczko, Kórnik, Fundacja Zakłady Kórnickie, 2025, 226 s., ISBN 9788360591253

Dr Edyta Bątkiewicz-Szymanowska opublikowała prace dotyczące historii zbiorów oraz dziedzictwa Fundacji Zakłady Kórnickie, koncentrując się na źródłach archiwalnych przechowywanych w Bibliotece Kórnickiej.

- Bątkiewicz-Szymanowska E., *Materiały dotyczące organizacji infrastruktury leśnej w lasach Fundacji Zakłady Kórnickie w latach 1925–1939 w zbiorach Biblioteki Kórnickiej*, [w:] *Gospodarka leśna w lasach Fundacji Kórnickiej w latach 1925–1945*, red. D. J. Gwiazdowicz, Kórnik 2025, s. 73–84.
- Bątkiewicz-Szymanowska E., Rataj K., *U źródeł*, [w:] *Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie*, red. M. Biniąś-Szkopek, M. Cieliczko, Kórnik 2025, s. 16–62.

Dr Małgorzata Cieliczko realizowała działalność naukową głównie w obszarze redakcji naukowej, opracowań edytorskich oraz współtworzenia publikacji źródłowych.

- *Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie*, red. M. Biniąś-Szkopek, M. Cieliczko, Kórnik 2025.
- *Protokoły Rady Ministrów Księstwa Warszawskiego*, t. II, cz. 1, oprac. P. M. Pilarczyk, M. Krzymkowski, konsultacja językowo-edytorska: M. Cieliczko, Poznań 2025.
- Falk A., Potocka M., Potocki M., *„Żyła wśród świata, ale duchem oddalona od niego”. Opowieść o Teofili z Działyńskich Szotdrskiej-Potulickiej (1715–1790)*, red. M. Cieliczko, Kórnik 2025.
- Teksty sprawozdawcze z działalności PAN Biblioteki Kórnickiej opublikowane w „Pamiętniku Biblioteki Kórnickiej”, nr 42, 2025.

Mikołaj Potocki prowadził działalność publikacyjną w zakresie numizmatyki oraz historii rodów związanych z Kórnikiem, współtworząc również publikacje książkowe.

- Potocki M., *Kolekcja numizmatyczna Andrzeja Wędzkiego (1927–2017)*, „Numizmatyka Poznańska. Seria Nowa” 2025, nr 5, s. 78–81.
- Falk A., Potocka M., Potocki M., *„Żyła wśród świata, ale duchem oddalona od niego”. Opowieść o Teofilu z Działyńskich Szotrskiej-Potulickiej (1715–1790)*, wyd. 2 zmienione i uzupełnione, Kórnik 2025.

Krzysztof Rataj współtworzył publikacje naukowe oraz uczestniczył w procesie recenzji naukowej.

- Bątkiewicz-Szymanowska E., Rataj K., *U źródeł*, [w:] *Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie*, red. M. Biniaś-Szkopek, M. Cieliczko, Kórnik 2025, s. 13–61.
- Recenzja naukowa artykułu złożonego do „Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej”.

V. WYDARZENIA KULTURALNO-OŚWIATOWE I SPOŁECZNE W SIEDZIBACH BIBLIOTEKI

Siedziby PAN Biblioteki Kórnickiej oraz ich otoczenie były w 2025 r. szeroko wykorzystywane na potrzeby wydarzeń kulturalnych, oświatowych i społecznych. Wnętrza udostępniano zarówno odpłatnie, jak i nieodpłatnie, zwłaszcza w przypadkach, gdy Biblioteka była organizatorem, współorganizatorem lub partnerem wydarzenia. Różnorodność zrealizowanych przedsięwzięć potwierdza, że zarówno Zamek Kórnicki, jak i Pałac Działyńskich pełnią funkcję ważnych ośrodków życia kulturalnego, edukacyjnego i społecznego regionu.

1. Kórnik – Zamek Kórnicki i jego otoczenie

W 2025 r. Zamek Kórnicki pozostawał miejscem licznych wydarzeń o charakterze kulturalnym, artystycznym, edukacyjnym i społecznym. Program realizowany w Kórniku obejmował koncerty, spotkania literackie, wydarzenia rocznicowe, promocje książek, nocne zwiedzania, wystawy oraz wydarzenia lokalne i charytatywne.

Istotnym elementem oferty kulturalnej były **Salony Poezji** – kameralne spotkania literacko-muzyczne popularyzujące literaturę i kulturę żywego słowa, organizowane przy współpracy z instytucjami kultury oraz Fundacją Zakłady Kórnickie. W 2025 r. odbyło się sześć takich wydarzeń:

- 11.01.2025 – Salon Poezji w ramach Dni Judaizmu: Michalina Łabacz, poezja Mariana Hemara,

- 22.02.2025 – Salon Poezji: Lech Dyblik, poezja Zbigniewa Herberta,
- 29.03.2025 – Salon Poezji: fragmenty dramatu Karola Wojtyły *Przed sklepem jubilera* w interpretacji Radosława Elisa i Maliny Goehs,
- 31.05.2025 – Salon Poezji: Małgorzata Zajączkowska, poezja Papuszy,
- 13.09.2025 – Salon Poezji: Piotr Grabowski, twórczość Stanisława Ignacego Witkiewicza,
- 06.12.2025 – Salon Poezji: Andrzej Nejman – poezja Juliusza Słowackiego, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej oraz Jana Andrzeja Morsztyna.

Ważną część programu stanowiły także **koncerty i wydarzenia muzyczne**, obejmujące muzykę klasyczną, dawną oraz projekty edukacyjne i festiwalowe. Wśród najważniejszych wydarzeń znalazły się:

- 10.01.2025 – koncert z cyklu *Wielkopolskie Koncerty Bożonarodzeniowe*,
- 24.01.2025 – koncert Matyldy Adamus realizowany w ramach projektu stypendialnego dofinansowanego ze środków Ministra Kultury,
- 25.04.2025 – koncert Stowarzyszenia „Gloria in Musica”,
- 25.05.2025 – koncert uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 w Kórniku,
- 20.09.2025 – koncert muzyki dawnej organizowany przez Stowarzyszenie Legion,
- 08.11.2025 – koncert Jacka Kowalskiego – wieczornica pieśni Wincentego Pola,
- 13.12.2025 – koncert „Summer in the World” w ramach IV Międzynarodowego Festiwalu im. Kazimierza Flataua.

W Zamku odbywały się również wydarzenia promujące publikacje i przedsięwzięcia edukacyjne, m.in.:

- 10.10.2025 – promocja książki *Hrabia. Fundacja. Słuchowiska*.

Istotne miejsce zajmowały wydarzenia o charakterze społecznym i lokalnym, w tym:

- 04.04.2025 – nocne zwiedzanie Zamku dla pracowników firmy Hendi,
- 17.05.2025 – Noc Muzeów,
- 26.05.2025 – uroczystość wręczenia medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie,
- 16.06.2025 – otwarcie wystawy *Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie*,
- 19.09.2025 – nocne zwiedzanie Zamku w ramach Kórnickich Dni Nauki,
- 27.10.2025 – pasowanie na ucznia organizowane przez Szkołę Podstawową nr 2 w Kórniku,
- 11.11.2025 – finał XXIV Powiatowego Konkursu Recytatorskiego „Wpisani w historię”,
- 29.11.2025 – pokaz mody połączony z licytacją obrazów na cele charytatywne Fundacji Bardziej.

Wydarzenia realizowane w Zamku Kórnickim potwierdzają, że obiekt ten pełni nie tylko funkcję muzealną i naukową, ale również istotną rolę społeczną i integracyjną w życiu lokalnej wspólnoty.

2. Poznań – Pałac Działyńskich

W 2025 r. w salach Pałacu Działyńskich zorganizowano **107 spotkań**. Z tytułu wynajmu pomieszczeń uzyskano dochód w wysokości **63 175 zł netto**. **70 spotkań** odbyło się bezpłatnie, z czego **59 wydarzeń** Biblioteka organizowała, współorganizowała lub w nich partnerowała.

Pałac Działyńskich pozostawał ważnym miejscem życia intelektualnego i kulturalnego Poznania. W 2025 r. odbyło się tam:

- **10 Czwartków Literackich,**
- **12 konferencji, debat i wykładów,**
- **2 wystawy,**
- **9 zajęć edukacyjnych,**
- **4 promocje książek i spotkania autorskie,**
- **12 koncertów,**
- **6 wydarzeń cyklicznych i okolicznościowych.**

Do najważniejszych przedsięwzięć należał cykl **Czwartki Literackie**, w ramach którego zrealizowano 10 spotkań, m.in.:

- 22.05.2025 – *Izabela z Czartoryskich Działyńska – bez stereotypów,*
- 29.05.2025 – *Kresy Wańkowicza,*
- 26.06.2025 – *Miłobędzka. Znikam / jestem,*
- 09.10.2025 – *Wieczór czwartkowy z Adamem Wrzosem,*
- 23.10.2025 – *Maria Dąbrowska w rodzinnej soczewce i w niepublikowanych listach,*
- 30.10.2025 – *Wydeptał ścieżkę niewidzialną. O Antonim Słonimskim,*
- 06.11.2025 – *Dlaczego warto wracać do Tischnera?,*
- 20.11.2025 – *Jak tłumaczyć Owidiusza?,*
- 05.12.2025 – *Poznań Poetek,*
- 11.12.2025 – *Dwie Krainy Czarów.*

Ważną część aktywności stanowiły również **konferencje, debaty i wykłady**, wśród których znalazły się:

- 06.03.2025 – wykład Dariusza Pachockiego *Co się kryje w zeszytach Tyrmanda...*,
- 07.04.2025 – inauguracja XXVIII Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki,
- 13.09.2025 – V Konferencja *Zaburzenia hemostazy w praktyce klinicznej,*

- 18.09.2025 – konferencja prasowa w ramach XIII Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi,
- 26.09.2025 – wykłady w ramach jubileuszu 60-lecia poznańskiego oddziału SAP,
- 15.10.2025 – sesja jubileuszowa poświęcona o. prof. Piotrowi Nawrotowi,
- 08.11.2025 – wykład *Miasto, muzyka i polityka. Ignacy Jan Paderewski i Cyryl Ratajski*,
- 13.11.2025 – konferencja *Archiwiści, bibliotekarze i muzealnicy wobec wyzwań i sytuacji kryzysowych*,
- 22.11.2025 – debata historyczna *Po co nam była Konstytucja 3 Maja?*,
- 02.12.2025 – konferencja międzynarodowa *Niech Cię wysłucha, Królu, Bóg*.

W Pałacu prezentowano także **wystawy**, m.in.:

- *Wielkie Księstwo Idei. Działalność społeczna Wielkopolan w XIX wieku*,
- *Historyk, Archiwista, Mentor. W stulecie urodzin profesora Stanisława Nawrockiego*.

Istotnym uzupełnieniem programu były **zajęcia edukacyjne**, obejmujące oprowadzania, warsztaty, lekcje biblioteczne oraz zajęcia dla uczniów i studentów, a także **promocje książek i spotkania autorskie**, m.in. z Marcinem Frąsiem, wokół publikacji *Jadwiga Zamoyska. Dzieła zebrane*, wokół książki Wolfganga Templina oraz spotkanie z Elżbietą Cherezińską.

Znaczącą część programu stanowiły również **koncerty**, w tym koncerty muzyki klasycznej, recitalowe i rocznicowe, m.in.:

- koncert z cyklu *Wielkopolskie Koncerty Bożonarodzeniowe*,
- *Musica Arcadiana – Musica Restituta*,
- recital Zofii Łańak,
- koncert Kacpra Dworniczaka,
- jubileuszowy koncert zespołu Inspiro Ensemble,
- koncert Macieja Tubisa,
- koncert ku czci prof. Ryszarda Łuczaka,
- koncert w ramach Dni Kultury Czeskiej,
- recital Przemysława Witka,
- recital fortepianowy Tomasza Lisa.

Pałac Działyńskich był również miejscem **wydarzeń cyklicznych i uroczystości środowiskowych**, takich jak:

- *W jesiennej zadumie o tych, którzy odeszli w mijającym roku*,
- wręczenie Nagród im. Andrzeja Wojtkowskiego,
- wręczenie statuetek DOBOSZA,
- obchody rocznicy stanu wojennego,
- immatrykulacja doktorantów Poznańskiej Szkoły Doktorskiej Instytutów PAN,

- finał konkursu plastycznego *Barwy Powstania*.

Bogaty i różnorodny program wydarzeń realizowanych w obu siedzibach Biblioteki pokazuje, że PAN Biblioteka Kórnicka skutecznie łączy funkcję naukową i biblioteczną z rolą ważnego organizatora życia kulturalnego, edukacyjnego i społecznego w Kórniku i Poznaniu.

VI. BEZPIECZEŃSTWO

Zamek Kórnicki wyposażony jest w systemy bezpieczeństwa obejmujące system sygnalizacji pożaru oraz system sygnalizacji włamania i napadu (SSWiN), które są monitorowane oraz poddawane bieżącemu serwisowi przez ALCAR Systemy Alarmowe Janusz Groński. W Pałacu Działyńskich system sygnalizacji pożaru był serwisowany przez firmę ISKRA.

System sygnalizacji pożaru włączony jest do monitoringu pożarowego Państwowa Straż Pożarna. Obsługę systemu monitorowania sygnałów pożarowych z Zamku Kórnickiego oraz Pałacu Działyńskich w Poznaniu zapewnia TP-TELTECH z siedzibą w Łodzi.

Obsługę systemu sygnalizacji włamania i napadu (SSWiN) w biurach administracji PAN Biblioteki Kórnickiej przy Pl. Niepodległości 49 w Kórniku zapewnia Agencja Ochrony PEWNOŚĆ Sp. z o.o. z siedzibą w Lesznie.

VII. INWESTYCJE, REMONTY, ZAKUPY

1. Zakupy

W 2025 r. PAN Biblioteka Kórnicka realizowała zakupy służące przede wszystkim poprawie warunków przechowywania zbiorów, zwiększeniu poziomu ich zabezpieczenia oraz wzmocnieniu gotowości instytucji do reagowania w sytuacjach awaryjnych. Działania te pozostawały w bezpośrednim związku ze statutowym obowiązkiem ochrony, konserwacji i zabezpieczania zbiorów specjalnych oraz dziedzictwa kulturowego pozostającego w zasobie Biblioteki.

W ramach zadania „**Dostawa materiałów do zabezpieczania i przechowywania zbiorów PAN Biblioteki Kórnickiej**” zakupiono specjalistyczne materiały bezkwasowe przeznaczone do długoterminowej ochrony obiektów szczególnie wrażliwych, takich jak fotografie, negatywy szklane, rękopisy i starodruki. Część zbiorów wymagała wymiany opakowań na materiały spełniające aktualne normy konserwatorskie, gwarantujące neutralność chemiczną i bezpieczeństwo dla obiektów zabytkowych. Zakup obejmował

m.in. obwoluty z papieru bawełnianego, bezkwasowe arkusze papieru i kartonu, teczki ochronne oraz archiwalne systemy pudeł typu OMNI-BOX. Łączny koszt zadania wyniósł **46 129,60 zł brutto** przy planie **50 000,00 zł**. Niższe wykonanie wynikało z mniejszego niż zakładano zapotrzebowania zgłoszonego przez dział konserwacji. Efektem zadania była poprawa warunków przechowywania materiałów bibliotecznych, ograniczenie ryzyka dalszej degradacji zbiorów oraz wdrożenie standardów ochrony zgodnych z wymogami muzealno-archiwalnymi.

W celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa zbiorów na wypadek sytuacji kryzysowych realizowano zadanie „**Zakup zasobnika ewakuacyjnego Safety box – 8 sztuk**”. Zakupione zasobniki wykonane zostały z materiałów wodoodpornych, trudno zapalnych i odpornych na uszkodzenia mechaniczne. Umożliwiają one szybkie, bezpieczne i kontrolowane przenoszenie materiałów bibliotecznych i archiwalnych w przypadku pożaru, zalania, awarii instalacji lub innych zdarzeń wymagających natychmiastowej ewakuacji zbiorów. Wartość zadania wyniosła **20 523,78 zł** przy planie **21 000,00 zł**. Efektem zakupu było zwiększenie gotowości instytucji do reagowania w sytuacjach kryzysowych, poprawa bezpieczeństwa zbiorów oraz wzmocnienie systemu ochrony dziedzictwa kulturowego przechowywanego w Bibliotece.

Uzupełnieniem działań z zakresu bezpieczeństwa był **zakup dwóch koszy bezpieczeństwa HASIOK**, przeznaczonych do użycia w sytuacjach awaryjnych, takich jak zalanie, pożar, awaria instalacji czy skażenie materiałów. Zestawy wyposażone zostały w środki ochrony osobistej, materiały sorpcyjne, sprzęt zabezpieczający i oznakowujący oraz pojemniki zbiorcze odporne na chemikalia. Koszt realizacji zadania wyniósł **6 380,54 zł** przy planie **6 400,00 zł**. Efektem zadania było zwiększenie gotowości reagowania kryzysowego, poprawa bezpieczeństwa pracowników oraz ograniczenie ryzyka uszkodzeń zbiorów.

2. Zadania remontowe

W 2025 r. PAN Biblioteka Kórnicka kontynuowała również prace remontowe i konserwatorskie w zabytkowych obiektach pozostających w jej zarządzie. Realizowane działania miały na celu zarówno ochronę substancji zabytkowej, jak i utrzymanie właściwego stanu technicznego obiektów użytkowanych na potrzeby działalności statutowej.

Najważniejszym zadaniem remontowym był „**Remont i renowacja murów wewnętrznych przyziemia Zamku w Kórniku – etap VII**”, stanowiący kontynuację wieloletniego programu zabezpieczania najstarszych partii murów obiektu. Podstawą podjęcia prac była ekspertyza z 2018 r., która potwierdziła konieczność systematycznego prowadzenia działań odsalających i osuszających. W 2025 r. wykonano kolejny etap robót obejmujący m.in. usuwanie i ponowną aplikację okładów odsalających, badania zasolenia, oczyszczanie i dezynfekcję murów, spoinowanie i uzupełnienia cegieł,

wykonanie tynków renowacyjnych i wapiennych, malowanie farbą wapienną oraz prace porządkowo-instalacyjne. Roboty objęły 21 pomieszczeń przyziemia, a odbiór końcowy nastąpił 5 grudnia 2025 r. Łączna wartość zadania wyniosła **362 438,00 zł**, sfinansowana ze środków: **Gminy Kórnik – 150 000,00 zł, Starostwa Powiatowego – 111 709,58 zł oraz Fundacji Zakłady Kórnickie – 100 728,42 zł**. Wykonanie było niższe od planu o **137 562,00 zł** z uwagi na uzyskanie korzystniejszej oferty w postępowaniu przetargowym. Efektem realizacji zadania było dalsze ograniczenie procesów degradacyjnych, poprawa parametrów mikroklimatycznych w przyziemiach oraz stabilizacja struktury murów poprzez zmniejszenie poziomu zasolenia i zahamowanie krystalizacji soli.

Zrealizowano także zadanie pn. **„Wymiana przęseł płotu przy Zamku Kórnickim (50 m) wraz z naprawą fundamentu”**, podyktowane złym stanem technicznym ogrodzenia oddzielającego teren zamku i arboretum od ul. Zamkowej. Istniejące przęśla oraz fundamenty były zdegradowane i nie zapewniały właściwego poziomu bezpieczeństwa ani skutecznej ochrony przed wtargnięciem osób nieuprawnionych i dzikich zwierząt. Zadanie wykonano w koordynacji z Instytutem Dendrologii, który prowadzi systematyczną wymianę przęseł ogrodzenia wokół arboretum, wykorzystując istniejący projekt oraz uzyskane wcześniej decyzje administracyjne. W ramach zadania wymieniono ogrodzenie na odcinku ok. 50 m oraz naprawiono fundament. Koszt wykonania wyniósł **51 029,00 zł** przy planie **60 270,00 zł**. Różnica wynikała z finansowania zadania ze środków własnych oraz zastosowania odliczenia VAT według współczynnika, co obniżyło końcową wartość wydatku względem kwoty brutto ujętej w kosztorysie. Efektem zadania była poprawa bezpieczeństwa terenu wokół Zamku Kórnickiego oraz estetyki otoczenia zabytkowego obiektu.

Ponadto wykonano **prace remontowe w pomieszczeniach zabytkowych budynków Biblioteki Kórnickiej** o wartości **56 000,00 zł**. Ich realizacja była związana z potrzebą bieżącego utrzymania Zamku Kórnickiego i Pałacu Działyńskich w należytym stanie technicznym i estetycznym. Zakres prac obejmował konserwację i malowanie zewnętrznych elementów stolarki okiennej i drzwiowej w Zamku, odświeżenie ścian pomieszczeń po intensywnym sezonie turystycznym oraz drobne prace stolarskie, w tym naprawy mebli stanowiących historyczne wyposażenie obiektu. Zadanie zrealizowano zgodnie z planem. Efektem była poprawa stanu technicznego i estetycznego zabytkowych wnętrz oraz ograniczenie ryzyka dalszej degradacji elementów wyposażenia i stolarki.

Inne drobne prace remontowo-konserwatorskie

W 2025 r. realizowano również bieżące prace remontowo-konserwatorskie w obiektach PAN Biblioteki Kórnickiej, mające na celu utrzymanie właściwego stanu technicznego i estetycznego pomieszczeń oraz elementów wyposażenia. W ich ramach

wykonano m.in. zabudowę meblową wraz z biurkiem do czytelnicy Zamku w Kórniku, przeprowadzono konserwację stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach Biblioteki, a także wykonano malowanie i naprawę bram wejściowych w Pałacu Działyńskich. Zrealizowano również naprawy skrzydeł okiennych w Pokoju Burgrabiego oraz gabinecie Zamoyskiego, jak również konserwację skrzydeł drzwiowych wewnętrznych w czytelnicy i w pracowni Działu Gromadzenia w Zamku w Kórniku.

3. Zadania inwestycyjne

W 2025 r. PAN Biblioteka Kórnicka realizowała również zadania inwestycyjne o charakterze budowlanym, infrastrukturalnym i zakupowym, służące poprawie warunków funkcjonowania instytucji, ochronie zabytków oraz wzbogaceniu narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego.

Największym przedsięwzięciem inwestycyjnym była „**Rewitalizacja piwnic w Pałacu Działyńskich w Poznaniu z osuszaniem, wykonaniem izolacji podposadzkowej i budową wentylacji wraz z nadzorami**”. Inwestycja była konieczna z uwagi na zły stan techniczny pomieszczeń piwnicznych, obejmujący zawilgocenie przegród budowlanych, degradację posadzek i tynków, brak skutecznej izolacji przeciwwilgociowej oraz niewystarczającą wymianę powietrza. W ramach zadania wykonano izolację podposadzkową, nowe warstwy konstrukcyjne posadzek, tynki renowacyjne, uporządkowano i częściowo przebudowano system kanalizacji sanitarnej, zinwentaryzowano nieznane odcinki infrastruktury podziemnej, wdrożono system wentylacji mechanicznej oraz dostosowano instalacje elektryczne do nowego układu funkcjonalnego. Łączny koszt inwestycji wyniósł **1 046 426,58 zł**, w tym **835 000,00 zł** z dotacji celowej i **211 426,58 zł** ze środków pozabudżetowych PAN. Efektem inwestycji było trwałe ograniczenie zawilgocenia, poprawa parametrów mikroklimatycznych, zwiększenie trwałości elementów konstrukcyjnych oraz przywrócenie pełnej funkcjonalności pomieszczeń piwnicznych.

W 2025 r. opracowano również **projekt przebudowy drewnianego mostu przez fosę Zamku w Kórniku wraz z próbą przywrócenia jego historycznego wyglądu**, obejmujący wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, uzyskanie niezbędnych decyzji i pozwoleń oraz zapewnienie nadzoru autorskiego. Zadanie zostało podjęte ze względu na pogarszający się stan techniczny obiektu i zagrożenie dla bezpieczeństwa użytkowników oraz infrastruktury technicznej prowadzonej pod mostem. Opracowana dokumentacja przewiduje odtworzenie trójprzęsłowego mostu drewnianego z elementami ceglanyymi i stalowymi, z zachowaniem istniejących fundamentów. Koszt realizacji zadania wyniósł **59 286,00 zł** i został w całości pokryty ze środków Fundacji Zakłady Kórnickie. Efektem było uzyskanie kompletnej dokumentacji umożliwiającej przejście do kolejnego etapu, tj. robót budowlanych.

Kolejnym zadaniem inwestycyjnym było „**Wykonanie, dostawa i montaż regałów na potrzeby obiektów muzealnych PAN Biblioteki Kórnickiej w Kórniku**”, finansowane ze środków Fundacji Zakłady Kórnickie. Zadanie było związane z koniecznością poprawy warunków magazynowania obiektów muzealnych, w szczególności obrazów, w nowo zaadaptowanych pomieszczeniach magazynowych. W jego ramach wykonano i zamontowano specjalistyczne regały jezdne z dwustronną siatką do przechowywania obrazów oraz regały stacjonarne do magazynowania pozostałych obiektów muzealnych. Koszt zadania wyniósł **47 970,00 zł** przy planie **70 000,00 zł**. Niższe wykonanie było wynikiem realizacji mniejszego zakresu prac niż pierwotnie zakładano oraz wyboru korzystnej oferty wykonawcy. Efektem inwestycji było uporządkowanie przestrzeni magazynowej, poprawa bezpieczeństwa przechowywania obiektów muzealnych oraz optymalizacja wykorzystania dostępnej powierzchni.

Istotnym działaniem inwestycyjnym był także **zakup archiwum rodziny Dobieckich** o wartości **300 000,00 zł**, w tym **225 000,00 zł** z dotacji celowej oraz **75 000,00 zł** z dotacji Fundacji Zakłady Kórnickie. Zakup ten był uzasadniony koniecznością zabezpieczenia unikatowego, kompletnego archiwum prywatnego przed rozproszeniem oraz włączenia go do narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego. Zbiór obejmuje dokumenty o wyjątkowej wartości historycznej i naukowej, w tym autograf królowej Anny Jagiellonki z 1593 r., dokumenty wystawione przez monarchów Rzeczypospolitej oraz rękopis Tadeusza Kościuszki. Efektem zadania było trwałe wzbogacenie zasobu rękopisów i archiwaliów Biblioteki oraz poszerzenie możliwości badawczych w zakresie historii administracji, gospodarki dóbr ziemskich i dziejów szlachty.

W ramach rozwoju zbiorów specjalnych zrealizowano także zadanie „**Zakup zbiorów specjalnych – stare druki**” o wartości **25 000,00 zł**, sfinansowane w całości przez Fundację Zakłady Kórnickie. Przedmiotem zakupu był szesnastowieczny klocek intrologatorski zawierający trzy współprawne druki: *Seweryn Oreander, Cronica* (Gdańsk 1565), *Johann Hasentödter, Chronica* (Królewiec 1569) oraz *Jakob Kündig, Summe aller Cronicken* (Bazylea 1553). Zakup zapobiegł rozproszeniu zespołu i pozwolił na zachowanie integralności obiektu o wysokiej wartości bibliologicznej, proweniencyjnej i naukowej. Efektem zadania było wzbogacenie kolekcji starych druków XVI wieku oraz poszerzenie bazy źródłowej do badań nad historiografią i dziejami drukarstwa.

VIII. WYNAJEM POMIESZCZEŃ

W Kórniku, na terenie podzamcza, wynajmowany jest na działalność usługową budynek gastronomiczny (lokal o powierzchni użytkowej 54,10 m²) wraz z pawilonem WC (45,70 m²) oraz ogródkiem gastronomicznym (35 m²). Najemcą jest ZPHU Paweł Jafernik (umowa zawarta na okres od 1.01.2021 r. do 31.12.2031 r.).

W przyziemiach Pałacu Działyńskich w Poznaniu (ul. Stary Rynek 78–79) lokal o powierzchni 114,37 m² wynajmowany był przez BNP Paribas Bank Polska S.A. (umowa obowiązująca od 15.02.2021 r. do 14.02.2026 r.). W dniu 19 listopada 2025 r. ogłoszono przetarg ustny nieograniczony na najem przedmiotowego lokalu, który przeprowadzono w dniu 22 grudnia 2025 r. W postępowaniu uczestniczył jeden oferent – BNP Paribas Bank Polska S.A., który zaoferował miesięczny czynsz najmu w wysokości 7 700 zł netto i został wyłoniony jako zwycięzca przetargu. W wyniku rozstrzygnięcia zawarto nową umowę najmu z obowiązywaniem od dnia 15 lutego 2026 r., na czas nieoznaczony.

W Pałacu Działyńskich pomieszczenia użytkowane są także przez jednostki PAN: Oddział PAN w Poznaniu (543,36 m² – II piętro Pałacu) oraz Instytut Sławistyki PAN (63,78 m² – II piętro Domku Gotyckiego). Na poddaszu Pałacu wynajmowane są pracownikom Biblioteki cztery lokale mieszkalne. Pozostała część obiektu pozostaje w dyspozycji PAN Biblioteki Kórnickiej.

W Kórniku, w budynkach przy ul. Zamkowej 1, ul. Zamkowej 10 oraz Pl. Niepodległości 47–49, wynajmowane są lokale mieszkalne.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Wykaz pracowników Biblioteki Kórnickiej PAN wg stanu na 31 grudnia 2025 r.

Kierownictwo PAN Biblioteki Kórnickiej

- 1) dr hab. Magdalena Biniaś-Szkopek, prof. UAM – dyrektorka
- 2) mgr Katarzyna Woźniak, starszy kustosz, zastępca dyrektora
- 3) dr Aleksandra Losik – starszy kustosz, zastępca dyrektora
- 4) mgr Alicja Wiła – kierownik Działu Finansowo-Księgowego i Spraw Pracowniczych (główna księgowa - Pełnomocnik Głównego Księgowego PAN)

Sekretariat

- 5) Maria Hładyszewska – starszy bibliotekarz, kierownik sekretariatu

Dział Gromadzenia Zbiorów

- 6) dr Tomasz Zuzek – starszy kustosz, kierownik
- 7) Beata Biedermann – starszy bibliotekarz
- 8) Irmina Jankowiak – starszy bibliotekarz

Dział Opracowania Nowych Druków i Czasopism

- 9) mgr Monika Małecka – starszy kustosz, kierownik
- 10) mgr Sonia Drygas – kustosz (PDz)
- 11) mgr Łukasz Fober – starszy kustosz
- 12) mgr Rafał Pawlak – starszy kustosz
- 13) mgr Joanna Sobiegraj – kustosz
- 14) dr Ewa Wielgosz-Sokrupka – kustosz (PDz)

Dział Zbiorów Specjalnych

- 15) mgr Magdalena Marcinkowska – starszy kustosz, kierownik
- 16) dr Edyta Bątkiewicz-Szymanowska – starszy kustosz
- 17) dr Aneta Falk – starszy kustosz
- 18) dr Korneliusz Kaczor – starszy kustosz (PDz)
- 19) dr Agnieszka Królczyk – starszy kustosz (PDz)
- 20) dr Milena Stępnia-Lis – kustosz

Dział Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej

- 21) dr Małgorzata Cieliczko – starszy kustosz, kierowniczka; specjalistka ds. rozwoju naukowego PAN BK
- 22) mgr Marcelina Kilińska – bibliotekarz (czytelnia Pałac 0,75 etatu)
- 23) mgr Grzegorz Kubacki – starszy kustosz (czytelnia Zamek)
- 24) mgr Krzysztof Rataj – starszy bibliotekarz (czytelnia Pałac)

Dział Muzealny

- 25) mgr Mikołaj Potocki – starszy kustosz, kierownik
- 26) mgr Łukasz Borowiak – starszy bibliotekarz

Dział Magazynów

- 27) Karol Jaskuła – starszy magazynier, kierownik
- 28) Wojciech Dryer – starszy magazynier
- 29) Agnieszka Sieradzka – magazynier/sprzątaczką
- 30) mgr Anna Solińska – magazynier
- 31) Hanna Szcześniak – starszy magazynier

Pracownia Konserwatorsko-Intrologatorska

- 32) dr Aleksandra Kwiatkowska – starszy konserwator, kierownik (0,75 etatu)
- 33) Piotr Jaskuła – starszy konserwator – mistrz intrologator
- 34) mgr Marta Nalaskowska – konserwator (0,25 etatu)
- 35) mgr Aleksandra Wysokińska-Ciosek – konserwator zb. muzealnych

Dział Ruchu Turystycznego

- 36) Monika Szczepaniak – starszy dokumentalista, kierowniczka
- 37) mgr Hubert Pawłowski – asystent muzealny, zastępca kierownika
- 38) Maria Jańczyk – pracownik obsługi - starszy rzemieślnik
- 39) Maria Burzyńska - pracownik obsługi, opiekun ekspozycji muzealnej
- 40) mgr Justyna Piechowiak – pracownik obsługi, opiekun ekspozycji muzealnej
- 41) Katarzyna Piechowiak – pracownik obsługi, opiekun ekspozycji muzealnej
- 42) Agnieszka Piekarska – pracownik obsługi, opiekun ekspozycji muzealnej
- 43) Beata Taciak – pracownik obsługi, obsługa kasy w Zamku
- 44) Justyna Kieslich - pracownik obsługi, opiekun ekspozycji muzealnej (1/2 etatu); „edukator” (1/2 etatu)

Pracownicy techniczni

- 45) Henryk Jaskuła – pracownik obsługi, starszy rzemieślnik
- 46) Ewa Sarnowska – pracownik obsługi, sprzątaczką

Oddział w Poznaniu

- 47) mgr Janina Martyna – starszy kustosz, kierownik Oddziału
- 48) Marcin Grabowski - pracownik obsługi – starszy rzemieślnik, woźna w Pałacu
- 49) Agnieszka Józwiak – pracownik obsługi – starszy rzemieślnik, dozorca w Pałacu
- 50) Katarzyna Nawracała – rzemieślnik – sprzątaczką w Pałacu
- 51) Bogumiła Paluch – pracownik obsługi – starszy rzemieślnik, woźna w Pałacu

Dział Elektronicznych Tekstów Humanistycznych (Pałac Działyńskich)

- 52) mgr Wojciech Zagartowski - starszy kustosz, kierownik
- 53) mgr Adam Fludra - starszy kustosz
- 54) Grzegorz Matz - starszy dokumentalista
- 55) Monika Niemier – starszy dokumentalista (Zamek)
- 56) mgr Justyna Olszewska - starszy dokumentalista
- 57) mgr Maria Wróż - starszy kustosz
- 58) Monika Kitkowska – dokumentalista (nieobecna w okresie sprawozdawczym)

Samodzielne Stanowiska Pracy

- 59) mgr Małgorzata Potocka – starszy kustosz, specjalistka ds. promocji i edukacji PAN Biblioteki Kórnickiej

Dział Finansowo Księgowy i Spraw Pracowniczych

- 60) mgr Bartosz Drygas – specjalista ds. kadrowo płacowych
- 61) Elwira Sroczyńska – księgowa

Zař. 2. Zbiory Biblioteki K3rnickiej. Stan na 31 grudnia 2025 r.

NABYTKI	Nabytki w 2024 j.inw./wol.		Nabytki w 2025 j.inw./wol.	
	og3tem	zb.specjalne - podział	og3tem	zb.specjalne - podział
I. ZBIORY BIBLIOTECZNE				
Nowe druki	3239		2818	
Czasopisma	2456		2495	
Zbiory specjalne:	400		350	
<i>r3kopisy</i>		151		101
<i>dyplomy</i>		8		
<i>stare druki</i>		70		32
<i>bibl. szachowa</i>		10		
<i>kartografia</i>		107		2
<i>archiwalia (ABK) + DŹS</i>		51		46
<i>muzykalia</i>		2		1
<i>mikrofilmy</i>		0		
<i>mat. fototechn. (fotok.) (kolekcja zamkn3ta)</i>		0		
<i>dokum. audio-wizualne</i>		0		
<i>makiety st.dr. i rkps3w</i>		0		
<i>CD n.druk (kolekcja zamkn3ta)</i>		0		
<i>CDa zb.spec. (kolekcja zamkn3ta)</i>		1		
<i>druki 2. obiegu</i>		0		164
<i>zbi3r piecz3ci</i>		0		4
RAZEM ZB.BIBL.: nowe druki, czasop., zb. specj.	6095		5663	
II. ZBIORY MUZEALNE				
a) Zbiory muzealne MK	0		3	
b) Zbiory numizmatyczne:	0		0	
<i>banknoty</i>				
<i>monety</i>				
c) Zbiory ikonograficzne:	145		32	
<i>plyty graficzne</i>				
<i>odbitki graficzne</i>				5
<i>ekslibrisy</i>		1		2
<i>rysunki</i>		1		
<i>plany architektoniczne</i>		0		
<i>poczt3wki</i>		143		25
<i>fotografie historyczne</i>				
<i>fotografie uŹytkowe</i>				
RAZEM zbiory muzealne:	145		35	
RAZEM depozyty:	0		0	
RAZEM NABYTKI BIBLIOTEKI K3RNICKIEJ	6240		5698	

Inwentaryzacja:

W sprawozdaniu rocznym Biblioteki Kórnickiej dotychczas zamieszczano tabelę przedstawiającą stan księgozbioru z podziałem na poszczególne kolekcje, opracowaną na podstawie inwentarzy. W związku z wdrażaniem nowego systemu inwentarzowego opartego na Platformie Cyfrowej oraz zmianą sposobu sygnowania zbiorów, prezentowane dane mogą ulegać przejściowym rozbieżnościom. Z tego względu podjęto decyzję o czasowym odstąpieniu od publikowania tej tabeli – do momentu ujednoczenia metod opracowania i prezentacji danych.

Załącznik 3. Zestawienie kwerend

Kwerendy zrealizowane w Dziale Udostępniania i Informacji Naukowej w 2025 r. (układ tematyczny):

1. Genealogia i badania rodzinne

- Kwerendy genealogiczne (m.in. Amelia Kiebzak)
- Rodziny: Morsztyn (wraz z tekami Dworzaczka), Simonów, Vogt, Garczyńskich, Robińskich, Wieruszewscy vel Kornatowscy, Ziofecy i Lossowowie, Żurkowscy i Michałowscy, Slizieniow
- Koligacje Stefana Czarnieckiego
- Archiwum Sawczyńskich
- Mieszkańcy Kórnicka w XVIII–XIX w.

2. Działyńscy, Zamoyscy i środowisko rodzinne

- Paweł Działyński; Tytus Działyński – kontakty
- Wołyńska linia Działyńskich; portrety Działyńskich
- Władysław Zamoyski (działalność, bibliografia, syntezy, konsultacje, ochrona przyrody, dobra leśne)
- Jadwiga Zamoyska (rękopisy, fotografie, bibliografia)
- Maria i Róża Zamoyska; Maria Zamoyska – druki
- Pobyt Władysława Zamoyskiego na Cejlonie
- Kontakty Zamoyskich ze Zmartwychwstańcami
- Materiały z kręgu korespondencyjnego Zamoyskich
- Instytucje związane z działalnością Zamoyskich i FZK

3. Czartoryscy i Gołuchów

- Czartoryscy (ikonografia, konsultacje, Aniela Czartoryska)
- Mauzoleum Czartoryskich w Gołuchowie
- Kolekcje Gołuchów–Kórnik

4. Biografie, osoby i środowiska intelektualne

- Ferdynand Ossendowski
- Kazimiera Iłłakowiczówna
- Cyryl Ratajski
- Ewaryst Estkowski
- Wincenty Pol
- Józef Okoniewski
- Józef Dągliński, J.A. Borkowski, Władysław Biszewski, Wojciech Biberstein-Kazimirski
- Feliks Kasprzak, Ernest Najfeld, La Roche
- Roman Brandstaetter (pamiętki, okres rzymski)
- Ks. Piotr Wawrzyński
- Kacper Szulc

5. Historia Polski i regionu

- Powiat średzki w okresie okupacji
- Powstanie wielkopolskie (Śrem, odznaczenia)
- Powstanie 1846 i proces 1847
- Konfederacja barska (Zaremba i oddziały wielkopolskie)
- Dzieje Galicji
- Historia społeczno-gospodarcza XIX w.
- Historia Polskiego Towarzystwa Historycznego

6. Prasa i źródła drukowane

- Prasa XIX–XX w. (m.in. „Nowe Drogi”, „Gazeta Gdańska”, „Gazeta Wągrowiecka”, „Echo Tureckie”, „Po Prostu”, „Głos Wielkopolski”)
- Materiały prasowe do celów dydaktycznych
- Anglojęzyczne albumy sztuki nowoczesnej
- „Pamiętniki Instytutu Bałtyckiego”

7. Rękopisy, archiwalia i źródła specjalne

- Teki Dworzaczka
- Raptularz Sobieskiej
- Rękopisy Bronisława Piłsudskiego
- Rękopisy Kolczaka Paszy (w tym ikonografia)
- Korespondencja Teresy Nieszczyńskiej
- List Kozaneckiego; listy Strzeleckiego
- Dokumenty młynarstwa; młyn w Rembieszowie
- Instrukcje wydawnicze

8. Ikonografia, sztuka i zbiory muzealne

- Litografie Józefa Mielcarzewicza

- Ryciny M. Płońskiego
- Ikonografia królów Jagiellonów; portrety Anny Jagiellonki
- Fotografie (m.in. Jadwigi Zamoyskiej, Pałacu Działyńskich)
- Pamiątki po Marysierce i Marii Ludwice Gonzadze
- Kielich olkuski

9. Miejsca, obiekty i dziedzictwo materialne

- Pałac Działyńskich – dokumentacja
- Zamek w Tarnopolu; Zabudowania na Prowencie
- Budynek w Zakopanem; dobra zakopiańskie (licytacja 1889)
- Kościół w Żółkwi; Szprotawa (proweniencje)
- Nawra; Dobrylewo; Brzostków; Jeżewo
- Ogrody w Kórniku i Gołuchowie

10. Kartografia i geografia

- Mapa Palestyny
- Kartografia Zimina
- Sioło Sobiątyn w kluczu milejczyckim
- Okulnik Biskupi (1817)

11. Tematy specjalistyczne i interdyscyplinarne

- Astronomia i astrologia
- Encykliki papieskie
- Heraldyka (dyplomy i herby)
- Gwary białoruskie
- Historia medycyny i farmacji

12. Edukacja, instytucje i życie społeczne

- Gimnazjum Fryderyka Wilhelma i III LO w Poznaniu (w tym absolwenci)
- SDPK (fotografie, przepisy, Antonina Zalewska)
- Materiały edukacyjne
- „Sokół” w Berlinie
- ZBoWiD Poznań

13. Pozostałe kwerendy i zagadnienia szczegółowe

- Poszukiwania jednostkowe (np. Gromska, Bakoński)
- Kwerenda – Muzeum Powstania Warszawskiego
- Ruch turystyczny Zamku (2022–2024)
- Album 200-lecia Biblioteki Kórnickiej

Kwerendy zrealizowane w Dziale Muzealnym w 2025 r. (układ tematyczny):

1. Zamek Kórnicki – historia, architektura i badania

- Relikty zamku sprzed XVIII w.
- Zamek w Kórniku w czasach Górków (materiały archeologiczne)
- Ikonografia Zamku Kórnickiego
- Kwerendy ogólne dot. Zamku Kórnickiego i jego zbiorów
- Materiały do badań nad wyposażeniem rezydencji

2. Zbiory muzealne – opracowanie, identyfikacja i dokumentacja

- Identyfikacja i opis obiektów muzealnych (w tym MK 4098, wyposażenie zamku)
- Dokumentacja obiektów muzealnych
- Proweniencja wybranych obiektów (m.in. portrety hetmanów J.B. Plerscha, portret Zofii z Czartoryskich Zamoyskiej)
- Opracowanie not katalogowych
- Konsultacje naukowe dotyczące zbiorów muzealnych

3. Ikonografia i materiały wizualne

- Materiały ikonograficzne do wystaw i publikacji
- Kwerendy ikonograficzne (w tym do publikacji i opracowań naukowych)
- Ikonografia hołdu pruskiego i motywu „zmarłychwstającej Polski”
- Wizerunki obiektów (m.in. do Muzeum Powstania Wielkopolskiego)
- Rysunki i ryciny (Jeremias Falck, Michał Płoński)

4. Kolekcje, sztuka i rzemiosło artystyczne

- Wytwórczość warszawskich manufaktur fajansu (Belweder, Bielino)
- Miedziane misy chrzcielne
- Ołtarz srebrny
- Kałkan w zbiorach muzealnych
- Elementy rzędu końskiego
- Mozaika „cave canem”
- Fortepian z wytwórni R. Eissbrod

5. Osoby, rody i środowiska historyczne

- Rodzina Czartoryskich (potomkowie Adama i Elżbiety z Działyńskich)
- Wizerunki Franciszka i Stefana Garczyńskich
- Wizerunek Emeryka Bratoszewskiego
- Kolekcja Józefa Zwierzyckiego

6. Historia społeczno-polityczna i ikonografia ideowa

- Pocztówki antyniemieckie i propaganda antyniemiecka/antypruska (XIX–XX w.)
- Odznaki kombatanckie powstańców wielkopolskich

- Bilety kasowe Księstwa Warszawskiego (1810)

7. Konteksty lokalne i regionalne

- Mapy Rogalina i okolic (XVIII–XIX w.)
- Apteka Denizota w Kórniku

8. Motywy i inspiracje w zbiorach

- Motywy orientalne w zbiorach (m.in. szafa, nóż hiszpański)

9. Publikacje, wystawy i projekty

- Materiały do katalogu z okazji 200-lecia Biblioteki Kórnickiej
- Kwerenda i przygotowanie ilustracji oraz podpisów do albumu na 100-lecie Fundacji Zakłady Kórnickie

10. Kwerendy naukowe i edukacyjne

- Materiały do opracowań naukowych
- Konsultacje i kwerendy do prac dyplomowych

Zał. 4. Zajęcia realizowane przez pracowników BK

Zestawienie działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej realizowanej przez pracowników PAN Biblioteki Kórnickiej w 2025 roku

1. Edyta Bątkiewicz-Szymanowska

Wystawy i działalność ekspozycyjna:

- współpraca przy organizacji wystawy „**Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie**” w Zamku Kórnickim;
- aranżacja gablot do ww. wystawy, obejmująca dobór dokumentów, przygotowanie podpisów oraz współpracę merytoryczną i ikonograficzną z zespołem.

Wykłady i prezentacje:

- przygotowanie i wygłoszenie wykładu poświęconego pobytowi i działalności Władysława Zamoyskiego w Kórniku;
- przygotowanie i wygłoszenie wykładu „**Twórcy Biblioteki Kórnickiej**” dla uczniów szkoły podstawowej;
- przygotowanie i wygłoszenie wykładu „**W kręgu rodziny – Anna z Działyńskich Potocka**”.

Wystawki i prezentacje zbiorów:

- przygotowanie około 10 wystawek tematycznych dla różnych grup odbiorców;

- prezentacja zbiorów związanych z historią książki, botaniką, religią, medycyną, zielarstwem i pracą organiczną;
- przygotowanie wystawek opartych na oryginalnych obiektach ze zbiorów BK;
- prowadzenie części prezentacji łącznie z oprowadzaniem po Zamku Kórnickim.

Popularyzacja:

- udział w nagraniu audycji dla Estrady Poznańskiej;
- oprowadzanie podczas Nocy Muzeów;
- przygotowywanie treści popularyzatorskich na profile społecznościowe Biblioteki.

2. Monika Małecka

Wystawki biblioteczne:

- przygotowanie i prowadzenie wystawki „**Wokół roślin. Zbiory BK**” dla pracowników Instytutu Dendrologii PAN;
- przygotowanie i prowadzenie wystawki „**Rodzina Szymborskich i Zamoyskich. Praca, relacje, miejsca**” dla grup z Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Zagórów.

Działalność dydaktyczna i oprowadzania:

- opracowanie scenariuszy prezentacji dostosowanych do różnych grup odbiorców;
- prowadzenie prezentacji zbiorów o charakterze edukacyjnym;
- oprowadzanie po muzeum połączone z komentarzem tematycznym.

3. Krzysztof Rataj

Wystawy:

- współorganizacja wystawy „**Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie**”;
- konsultacje merytoryczne do wystawy „**100 lat FZK. 200 lat sukcesu**”;
- pomoc techniczna przy wystawach w Pałacu Działyńskich, w tym montaż, ustawianie i demontaż elementów ekspozycji.

Zajęcia dydaktyczne:

- przeprowadzenie 15 lekcji bibliotecznych i wykładów dla uczniów, studentów i mieszkańców regionu;
- prowadzenie zajęć dotyczących Władysława Zamoyskiego, Adama Tytusa Działyńskiego, historii czytelnicy oraz bibliografii;
- realizacja zajęć podczas **XXVIII Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki**;
- realizacja zajęć podczas **Kórnickich Dni Nauki**.

Wystawki:

- przygotowanie 2 wystawek bibliotecznych powiązanych z prowadzonymi zajęciami;
- prezentacja materiałów źródłowych i druków historycznych dla grup edukacyjnych.

Współpraca:

- współpraca z Wydawnictwem Miejskim Poznania przy opracowywaniu materiałów do publikacji;
- reprezentowanie PAN Biblioteki Kórnickiej podczas Dnia Praktyk i Staży UAM.

Wybrane tematy zajęć:

- „Władysław Zamoyski. Spór o Morskie Oko”;
- „Czytelnia dawniej i dziś”;
- „Konstruowanie bibliografii”;
- „Źródła o charakterze społeczno-gospodarczym w zasobie PAN Biblioteki Kórnickiej”;
- „PAN Biblioteka Kórnicka. Twórcy, zbiory, pomoce naukowe, bazy danych”.

4. Janina Martyna

Działalność organizacyjna:

- pomoc przy organizacji wernisaży i wystaw w Pałacu Działyńskich;
- wsparcie logistyczne wydarzeń wystawienniczych;
- przygotowanie przestrzeni ekspozycyjnych i obsługa wydarzeń towarzyszących.

Działalność dydaktyczna i popularyzatorska:

- oprowadzanie grup turystycznych po Pałacu Działyńskich;
- wsparcie organizacyjne wydarzeń edukacyjnych, w tym działań realizowanych podczas Festiwalu Nauki.

5. Mikołaj Potocki

Warsztaty:

- współprowadzenie warsztatów rękopiśmiennych i papierniczych podczas Dnia Dziecka;
- współprowadzenie warsztatów podczas Dni Młodzieży „Paradiso”;
- współprowadzenie warsztatów podczas Pikniku Rodzinnego Fundacji Zakłady Kórnickie;
- realizacja zajęć obejmujących czerpanie papieru, tworzenie rękopisów i pieczętowanie pieczęcią lakową.

Wystawy:

- współorganizacja wystawy „**Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie**”;
- przygotowanie ilustracji i opracowanie informacji do podpisów pod ilustracje;
- udział w przygotowaniu materiałów do albumu upamiętniającego 100-lecie Fundacji Zakłady Kórnickie.

Działalność popularyzatorska:

- udział w tworzeniu publikacji;
- przygotowywanie tekstów i materiałów popularyzatorskich;
- współudział w nocnych zwiedzaniach zamku;
- tworzenie tekstów okolicznościowych na profil Biblioteki w mediach społecznościowych.

6. Małgorzata Cieliczko

Wystawy:

- współorganizacja wystawy „**Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie**”;
- udział w opracowaniu treści i redakcji materiałów do wystawy;
- koordynacja prac autorów i współpraca z graficzką;
- udział w organizacji wernisażu i działań promocyjnych.

Zajęcia dydaktyczne:

- przeprowadzenie 8 zajęć edukacyjnych i oprowadzań w Pałacu Działyńskich;
- prowadzenie zajęć dla uczniów i studentów;
- realizacja warsztatów bibliotecznych;
- oprowadzanie po Pałacu Działyńskich połączone z narracją historyczną.

Wybrane tematy zajęć:

- „**Pałac Działyńskich – od rezydencji magnackiej do nowoczesnej biblioteki**”;
- „**Mecenat XVIII i XIX w. oraz barok w architekturze**”;
- „**Prasa z przełomu XIX i XX wieku w Wielkopolsce**”;
- „**Historia i współczesność Biblioteki Kórnickiej**”;
- warsztaty biblioteczne dla studentów.

7. Małgorzata Potocka

Wystawy:

- współorganizacja wystawy „**Ostatnie dzieło Władysława Zamoyskiego. 100 lat Fundacji Zakłady Kórnickie**”;
- pomoc przy przygotowaniu plasz wystawowych;
- wysyłanie informacji o wydarzeniu do mediów;

- przygotowanie tekstów do mediów społecznościowych;
- prowadzenie wernisażu wystawy;
- pomoc przy wystawach tematycznych, w tym przy układzie zbiorów w gablotach.

Warsztaty:

- przeprowadzenie ponad 15 warsztatów z kaligrafii, papiernictwa i edukacji historycznej;
- realizacja 13 warsztatów opartych na teatryku kamishibai;
- współorganizacja i prowadzenie warsztatów podczas Dnia Dziecka, Pikniku FZK, Tour Salon i innych wydarzeń plenerowych;
- prowadzenie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- realizacja warsztatów dla szkół, instytucji kultury i grup zorganizowanych.

Zajęcia dydaktyczne:

- przeprowadzenie ponad 30 lekcji bibliotecznych i wykładów;
- prowadzenie zajęć dla szkół, uczelni i innych instytucji;
- realizacja zajęć muzealnych i edukacyjnych;
- prowadzenie lekcji poświęconych historii Zamku Kórnickiego, jego właścicielom i zbiorom Biblioteki.

Oprowadzania i wydarzenia:

- prowadzenie nocnych zwiedzań zamku podczas Nocy Muzeów;
- prowadzenie nocnych zwiedzań podczas Kórnickich Dni Nauki;
- udział w wydarzeniach specjalnych o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim.

Wystawki:

- przygotowanie ponad 20 wystawek tematycznych;
- prezentowanie najcenniejszych i najciekawszych zbiorów Biblioteki;
- prowadzenie zajęć opartych na kontakcie z oryginalnymi obiektami.

Popularyzacja:

- współudział w publikacjach;
- udział w audycjach radiowych i podcastach;
- współpraca z mediami, m.in. Radio Emaus, RMF FM, EuroZET;
- tworzenie treści na stronę internetową i profile społecznościowe Biblioteki.

Wybrane tematy zajęć:

- „Sztuka pięknego pisania”;
- „Biała Dama w gorsecie mitów i legend”;
- „Skarby Biblioteki Kórnickiej”;
- „Władysław Zamoyskiego podróż dookoła świata”;
- „Znajdź wyjście z biblioteki – zostań bibliotecznym detektywem”;

- „Silva rerum”;
- „Od zwoju do kodeksu”.

8. Justyna Kieslich

Warsztaty:

- przeprowadzenie około 10 warsztatów z kaligrafii, papiernictwa i kamishibai;
- prowadzenie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- realizacja warsztatów podczas Festiwalu Nauki, Kórnickich Dni Nauki i wydarzeń plenerowych;
- prowadzenie warsztatów w Klaudynówce i poza Biblioteką.

Zajęcia dydaktyczne:

- prowadzenie lekcji bibliotecznych i warsztatów dla grup szkolnych;
- realizacja zajęć dotyczących historii książki i pracy introligatorskiej;
- prowadzenie zajęć aktywizujących uczestników poprzez praktyczne poznawanie dawnych technik książki i rękopisu.

Oprowadzania:

- udział w nocnym zwiedzaniu zamku;
- udział w wydarzeniach specjalnych o charakterze edukacyjnym.

Wybrane tematy zajęć:

- „Sztuka pięknego pisania”;
- „Od zwoju do kodeksu. Historia książki dla dzieci i młodzieży”;
- „Znajdź wyjście z biblioteki – zostań bibliotecznym detektywem”;
- „W pracowni introligatorskiej”;
- teatrzyk kamishibai poświęcony historii Zamku Kórnickiego.

9. Grzegorz Kubacki

Wystawy:

- organizacja wystawy poświęconej Wojciechowi Bibersteinowi-Kazimirskiemu;
- udział w przygotowaniu ekspozycji towarzyszących wydarzeniom naukowym.

Warsztaty:

- przeprowadzenie 8 warsztatów z kaligrafii i czerpania papieru;
- prowadzenie zajęć warsztatowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- udział w wydarzeniach plenerowych i edukacyjnych.

Zajęcia dydaktyczne:

- prowadzenie lekcji bibliotecznych i zajęć tematycznych dla uczniów i studentów;
- realizacja zajęć o historii Biblioteki, książki i zamku;

- udział w działaniach edukacyjnych podczas Festiwalu Nauki, Dnia Dziecka i Kórnickich Dni Nauki.

Popularyzacja:

- udział w wydarzeniach popularyzatorskich organizowanych przez Bibliotekę;
- prezentowanie historii Biblioteki i jej zbiorów podczas wydarzeń otwartych.

Wybrane tematy zajęć:

- „Od zwoju do Biblioteki Cyfrowej. Historia BK w pigułce”;
- „Papyrus, pergamin, pixel – historia książki na skróty”;
- „Zamkowe śledztwo: poszukiwanie duchów oraz odkrywanie sekretów kórnickiego zamku”;
- „Historia książki w pigułce”.

10. Hubert Pawłowski

Warsztaty:

- współprowadzenie warsztatów kaligraficznych i papierniczych;
- udział w zajęciach realizowanych wspólnie z zespołem Biblioteki;
- udział w wydarzeniach edukacyjnych i plenerowych.

Zajęcia dydaktyczne:

- prowadzenie wykładów i zajęć tematycznych;
- udział w lekcjach i wydarzeniach o charakterze edukacyjnym.

Oprowadzania:

- oprowadzanie grup po zamku;
- udział w wydarzeniach specjalnych, w tym Nocy Muzeów i innych działaniach edukacyjnych.

Wybrane tematy zajęć:

- warsztaty kaligrafii i papiernictwa;
- „Pan Twardowski i Michał Sędziwój”.

11. Joanna Sobiegraj

Warsztaty:

- współprowadzenie warsztatów plenerowych podczas Dnia Dziecka z Gminą Kórnik;
- współprowadzenie warsztatów podczas Pikniku Rodzinnego Fundacji Zakłady Kórnickie;
- prowadzenie warsztatów papierniczych dla grup zorganizowanych.

Działalność edukacyjna:

- udział w wydarzeniach promujących dawne techniki piśmiennicze i papiernicze;

- współpraca przy realizacji zajęć o charakterze warsztatowym i popularyzatorskim.

12. Marcelina Kilińska

Wystawy:

- pomoc przy aranżacji wystawy „**Życ to działać...**”;
- udział w przygotowaniu przestrzeni ekspozycyjnej.

Zajęcia dydaktyczne:

- prowadzenie 2 lekcji bibliotecznych;
- realizacja zajęć dotyczących funkcjonowania czytelnicy i podstaw przeprowadzania kwerendy.

Wybrane tematy zajęć:

- „**Czytelnia dawniej i dziś**”;
- „**Podstawy przeprowadzania kwerendy**”.

13. Aneta Falk

Warsztaty:

- przeprowadzenie 4 warsztatów typu „**Znajdź wyjście z biblioteki**” we współpracy z Małgorzatą Potocką;
- przeprowadzenie warsztatów o Bibliotece Kórnickiej dla podopiecznych Domu Pomocy Społecznej w Podobowicach;
- współprowadzenie 2 warsztatów typu escape room we współpracy z Justyną Kieslich oraz Hubertem Pawłowskim;
- współprowadzenie 2 warsztatów typu escape room we współpracy z Małgorzatą Potocką;
- współprowadzenie warsztatów typu escape room dla mieszanej grupy uczniów polsko-hiszańskich.

Wykłady i zajęcia dydaktyczne:

- wygłoszenie wykładu z prezentacją „**Tajemnice map z Biblioteki Kórnickiej**” w Zespole Szkół Urszulańskich w Poznaniu;
- wygłoszenie wykładu poświęconego postaci Erazma Glicznera na podstawie książki „**Erazm Gliczner (1535–1603). Przywódca polskiego luteranizmu**” w Parafii ewangelicko-augsburskiej w Poznaniu;
- przeprowadzenie spotkania autorskiego wokół książki „**Erazm Gliczner (1535-1603). Przywódca polskiego luteranizmu**” w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie;
- wygłoszenie wykładu „**Wejheroviana w zbiorach PAN Biblioteki Kórnickiej**” w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubskiej w Wejherowie;

- przeprowadzenie 4 wykładów w ramach **Kórnickich Dni Nauki**, poświęconych Teofilowi z Działyńskich Szołdrskiej-Potulickiej, barokowemu Kórnikowi oraz tajemnicom dawnych map ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej.

Lekcje muzealno-biblioteczne, wystawki i oprowadzania:

- zrealizowano cykl lekcji muzealno-bibliotecznych połączonych z bezpłatnym oprowadzaniem dla grup zorganizowanych, w tym m.in. dla Fundacji „Feba”, pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi, uczestników kursu genealogicznego „Akademii Anteacta” oraz przedstawiciela Stowarzyszenia im. Astronomki Marii Kunic; przygotowano także wystawkę dla studentów filologii klasycznej Uniwersytetu Warszawskiego, połączoną z oprowadzaniem.

Popularyzacja:

- współautorstwo wraz z Małgorzatą Potocką i Mikołajem Potockim książki „Żyta wśród świata, ale duchem oddalona od niego. Opowieść o Teofilu z Działyńskich Szołdrskiej-Potulickiej (1715–1790)”, Kórnik 2025.

Wybrane tematy zajęć:

- „Tajemnice map z Biblioteki Kórnickiej”;
- „Erazm Gliczner (1535–1603). Przywódca polskiego luteranizmu”;
- „Wejheroviana w zbiorach PAN Biblioteki Kórnickiej”;
- zajęcia typu „Znajdź wyjście z biblioteki” i escape room;
- wykłady o Teofilu z Działyńskich Szołdrskiej-Potulickiej i barokowym Kórniku.

Podsumowanie

W 2025 roku pracownicy PAN Biblioteki Kórnickiej zrealizowali:

- kilkadziesiąt wykładów i lekcji bibliotecznych;
- kilkadziesiąt warsztatów edukacyjnych;
- liczne wystawki i prezentacje zbiorów;
- wiele oprowadzań, w tym wydarzenia specjalne;
- działania popularyzatorskie w mediach, publikacjach i mediach społecznościowych.

Działalność ta objęła kilka tysięcy uczestników i była realizowana zarówno w siedzibach Biblioteki, jak i poza nimi, we współpracy z licznymi instytucjami edukacyjnymi, naukowymi i kulturalnymi.

Spis treści

I. WSTĘP	0
II. SPRAWY ORGANIZACYJNE.....	4
1. Rada Naukowa	4
2. Kadra Biblioteki	4
III. FINANSE	6
IV. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA BIBLIOTEKI KÓRNICKIEJ	8
1. Wdrażanie elektronicznego systemu zarządzania zasobem BK.....	8
2. Gromadzenie zbiorów. Sprzedaż wydawnictw.....	10
3. Opracowywanie zbiorów	14
3.1. Nowe druki i czasopisma	15
3.2. Zbiory specjalne	17
3.3. Zbiory Działu Muzealnego	21
4. Magazynowanie zbiorów	23
5. Udostępnianie zbiorów. Informacja naukowa. Digitalizacja.....	24
5.1. Udostępnianie zbiorów	25
5.2. Informacja naukowa, kwerendy	27
5.3. Digitalizacja zbiorów.....	28
5.4. Platforma Cyfrowa BK, strona internetowa BK.....	31
5.5. Udostępnianie obiektów na wystawy w innych instytucjach	32
6. Konserwacja i zabezpieczanie zbiorów	34
7. Skontrum	35
8. Ruch Turystyczny. Zwiedzanie Zamku Kórnickiego	36
9. Projekty realizowane w PAN Bibliotece Kórnickiej ze środków na UiPDN.....	39
10. Wydawnictwa Biblioteki Kórnickiej.....	40
11. Konferencje, wystawy, działalność dydaktyczna i popularyzatorska	41
11.1. Konferencje	41
11.2. Wystawy.....	42
11.3. Działalność dydaktyczna i popularyzatorska realizowana przez pracowników BK.....	44
11.4. Promocja, edukacja, współpraca z różnymi instytucjami	46
12. Czwartki Literackie	50
13. Powrót taszki do zbiorów PAN Biblioteki Kórnickiej	52
14. Pracownicy - szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, publikacje, udział w życiu naukowym.	52
14.1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	52
14.2. Udział w życiu naukowym, konferencje, sesje, projekty badawcze	54
14.3. Publikacje pracowników PAN Biblioteki Kórnickiej.....	57
V. WYDARZENIA KULTURALNO-OŚWIATOWE I SPOŁECZNE W SIEDZIBACH BIBLIOTEKI	59
1. Kórnik – Zamek Kórnicki i jego otoczenie	59
2. Poznań – Pałac Działyńskich.....	61
VI. BEZPIECZEŃSTWO	63
VII. INWESTYCJE, REMONTY, ZAKUPY	63
1. Zakupy	63
2. Zadania remontowe	64
3. Zadania inwestycyjne	66

VIII. WYNAJEM POMIESZCZEŃ	68
ZAŁĄCZNIKI	69
Zał. 1. Wykaz pracowników Biblioteki Kórnickiej PAN wg stanu na 31 grudnia 2025 r.	69
Zał. 2. Zbiory Biblioteki Kórnickiej. Stan na 31 grudnia 2025 r.	72
Zał. 3. Zestawienie kwerend	73
Zał. 4. Zajęcia realizowane przez pracowników BK	77

<http://www.bkpan.poznan.pl>

<https://platforma.bk.pan.pl>